

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญ
ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรีนทิพย์ ภู่อำดี	รองคณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ดร.ทรงศรี ชุ่มทอง	รองคณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพชรสุดา เพชรใส	อาจารย์ประจำสาขาวิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏเทพสตรี
นางสาวราตรีฤทธิสาร	หัวหน้างานนิเทศติดตามและประเมินผลฯ ศึกษานิเทศก์ ระดับ 9 สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาลพบุรี เขต 1
นายวิบูลย์ ศรีโสภณ	เจ้าหน้าที่กลุ่มงานนิเทศติดตามและ ประเมินผลฯศึกษานิเทศก์ ระดับ 8 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ ศธ ๐๕๔๙.๐๒/๕๕๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เรียน นายวิบูลย์ ศรีโสภณ

- สิ่งที่มาด้วย
๑. แผนการจัดการเรียนรู้
 ๒. แบบวัดเจตคติ
 ๓. แบบทดสอบ

ด้วยนางสาวศิริลักษณ์ สุภาจรรยา นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร-
มหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้รับอนุมัติให้ทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และเจตคติต่อการเรียน เรื่อง หลักการใช้ภาษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ระหว่างรูปแบบการสอนแบบ
ร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ กับการสอนปกติ โดยมี ผศ.วรรณวิไล นันทมานพ เป็นประธาน
ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ผศ.ยุพา ยิ้มพงษ์ เป็นกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ปัจจุบันอยู่ใน
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการทำวิจัยซึ่งผู้วิจัยได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญใน
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ใ้ขอความอนุเคราะห์จากท่านใน
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้
และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรีนทิพย์ กุศลาลี)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ ศธ ๐๔๔๙.๐๖/๕๖๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๔๐๐๐

๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เรียน นางสาวราตรี ฤทธิสาร

- สิ่งที่มาด้วย
๑. แผนการจัดการเรียนรู้
 ๒. แบบวัดเจตคติ
 ๓. แบบทดสอบ

ด้วยนางสาวศิริลักษณ์ สุภาจรรยา นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร-
มหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้รับอนุมัติให้ทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และเจตคติต่อการเรียน เรื่อง หลักการใช้ภาษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ระหว่างรูปแบบการสอนแบบ
ร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ กับการสอนปกติ โดยมี ผศ.วราภรณ์วิไล นันทมานพ เป็นประธาน
ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ผศ.ยุพา ยิ้มพงษ์ เป็นกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ปัจจุบันอยู่ใน
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการทำวิจัยซึ่งผู้วิจัยได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญใน
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ไคร้ขอความอนุเคราะห์จากท่านใน
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้
และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรีนทิพย์ ภู่อาลี)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ ๑๓๑/๕๐

วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๐

เรื่อง ขอลความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน ผศ.ดร.เพชรสุดา เพชรใส

- สิ่งที่มาด้วย
๑. แผนการจัดการเรียนรู้
 ๒. แบบวัดเจตคติ
 ๓. แบบทดสอบ

ด้วยนางสาวศิริลักษณ์ สุภาจรรยา นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และเจตคติต่อการเรียน เรื่อง หลักการใช้ภาษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ระหว่างรูปแบบการสอนแบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ กับการสอนปกติ โดยมี ผศ.วราธรวิไล นันทมานพ เป็นประธานผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ผศ.ยุพา ยิ้มพงษ์ เป็นกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการทำวิจัยซึ่งผู้วิจัยได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ไคร์ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือเพื่อการวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ตรีทิพย์ ภู่อำลึ)

รองคณบดีปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ ๑๕๙/๕๐

วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน ดร.ทรงศรี คุณทอง

- สิ่งที่มาด้วย
๑. แผนการจัดการเรียนรู้
 ๒. แบบวัดเจตคติ
 ๓. แบบทดสอบ

ด้วยนางสาวศิริลักษณ์ สุภาจรรยา นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร-
มหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้รับอนุมัติให้ทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และเจตคติต่อการเรียน เรื่อง หลักการใช้ภาษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ระหว่างรูปแบบการสอน
แบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ กับการสอนปกติ โดยมี ผศ.วราภรณ์ วิไล นันทมานพ เป็นประธาน
ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ผศ.ยุพา ยิ้มพงษ์ เป็นกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ปัจจุบันอยู่ใน
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการทำวิจัยซึ่งผู้วิจัยได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญใน
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ไคร้ขอความอนุเคราะห์จาก
ท่านในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือเพื่อการวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรีนทิพย์ ภู่อาลี)

รองคณบดีปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ ๓๐๖/๕๐

วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน ผศ.ศรินทร์ทิพย์ ภู่อาลี

สิ่งที่มาด้วย ๑. แผนการจัดการเรียนรู้

๒. แบบวัดเจตคติ

๓. แบบทดสอบ

ด้วยนางสาวศิริลักษณ์ สุภาจรรยา นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และเจตคติต่อการเรียน เรื่อง หลักการใช้ภาษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ระหว่างรูปแบบการสอนแบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ กับการสอนปกติ โดยมี ผศ.วราธรวิไล นันทมานพ เป็นประธานผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ผศ.ยุพา ยิ้มพงษ์ เป็นกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการทำวิจัยซึ่งผู้วิจัยได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี โค้รขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือเพื่อการวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรินทร์ทิพย์ ภู่อาลี)

รองคณบดีปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ภาคผนวก ค

แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คำชี้แจง : แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ฉบับนี้เป็นแบบทดสอบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

ให้นักเรียนเลือกกากบาทข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว ใช้เวลา 60 นาที

1. ข้อใดมีความหมายตรงกับคำว่า "กินปูนร้อนท้อง"
 - ก. คนทำผิดมักกระวนกระวายใจ
 - ข. คนทำผิดมักชอบแก้ตัว
 - ค. คนทำผิดมักแสดงอาการพิรุณออกมา
 - ง. คนทำผิดมักเฉลยอกไม่รู้ตัว
2. เขาเป็นคนมีอำนาจ สามารถชี้ต้นตายปลายเป็นตรงกับข้อใด
 - ก. ไซ้ให้ตายให้เป็นได้
 - ข. ทำอะไรก็ได้
 - ค. มีอำนาจคับฟ้า
 - ง. ว่าอย่างไรเป็นอย่างนั้น
3. ทำอะไรไปส่งหน้า ทั้งๆที่ยังไม่ทราบผลลัพธ์ กล่าวเป็นสำนวนอุปมาว่าอย่างไร
 - ก. น้ำซึมบ่อทราย
 - ข. หมายน้ำป่อหน้า
 - ค. หว่านพืชหวังผล
 - ง. ไม่เห็นน้ำตักกระบอกลง
4. "ปิดสวะให้หันตัว" มีความหมายตรงกับข้อใด
 - ก. การเตือนที่จะให้รู้จักรักษาความสะอาดทั้งในบ้านหรือนอกบ้าน
 - ข. การมีนิสัยมักง่าย ปิดการให้หันตัว
 - ค. การไม่รับผิดชอบในงานที่ตนได้รับมอบหมาย
 - ง. การรักษาผลประโยชน์ของคนโดยไม่ใส่ใจว่าผู้อื่นจะเดือดร้อนเพราะการนั้น
5. "สิ่งที่เป็นภัยอยู่ใกล้ตัว" ใช้สำนวนว่าอย่างไร
 - ก. หนีเสือปะจระเข้
 - ข. ขว้างงูไม่พ้นคอ
 - ค. หนามยอกอก
 - ง. ช้างสารงูเห่าเข้าเกาเมียรัก
6. "คนที่ทำอะไรโดยวิธีรุนแรง" กล่าวเป็นสำนวนได้อย่างไร
 - ก. น้ำเชี่ยวอย่าขวางเรือ
 - ข. หักค้ำพร้าด้วยเข่า
 - ค. ตัดไฟหัวลม
 - ง. ชิงกีบขวาก็แรง
7. "หาความเดือดร้อนใส่ตนเองโดยใช้เหตุ" กล่าวเป็นอุปมาว่าอย่างไร
 - ก. แก้วงแห้วหาเสี้ยน
 - ข. เอาจมือชุกหีบ
 - ค. ตำนน้ำพริกละลายแม่ น้ำ
 - ง. เอาจองไปรู่กระเบื้อง
8. สำนวนใด "มุ่งสอนผู้หญิงโดยเฉพาะ"
 - ก. ชิงสุกก่อนห่าม
 - ข. ปลุกเรื่อนต่อมคอ
 - ค. น้ำตาลโกล้มค
 - ง. กินน้ำได้ศอก
9. "อยู่ดีไม่ว่าดีไปเอาลูกเขามาเลี้ยง เป็นการ.....แท้ ๆ"
 - ก. แก้วงแห้วหาเสี้ยน
 - ข. เอาจมือชุกหีบ
 - ค. ฟุ้งหอกเขี้ยว
 - ง. หาเหาใส่หัว

10. สำนวนใดมีรากฐานจากสภาพแวดล้อมที่อยู่ห่างไกลตัวเรามากที่สุด
- ดิเรือทั้งไกลน
 - ถอยหลังเข้าคลอง
 - ชักแม่น้ำทั้งห้า
 - ขนทรายเข้าวัด
11. ข้อใดใช้ภาพพจน์แบบอุปลักษณ์
- ฉันมีเธอเสมอ
 - เท่าที่เธอจะมีฉัน
 - เป็นทาสที่รู้ทัน
 - ทุกรอยเท้าระหว่างทาง
12. ข้อใดแตกต่างจากข้ออื่น
- ประทัดประทุเปรี้ยง ตะหนักเพียงยินเสียงปืน
 - บ้างกังกออุกุกูไป ผุ่งเขาไปฟูบแผงที่แผกกลาง
 - ผีเสื้อสายร้ายรำระป่าบิน จะจีเจ็ยเร็ยรินพิณไร
 - เสียงลิงข้างปางชะนี จะหวัดโหวระห่มโหยห้อยไม้หน้าใจหาย
13. "บุหลันเลื่อนลอยฟ้าไม่ราศี รัตมีสองสว่างดั่งกลางวัน" ข้อความนี้เป็นโวหารภาพพจน์ชนิดใด
- อุปมา
 - อติพจน์
 - อุปลักษณ์
 - บุคคลาธิษฐาน
14. ข้อใดใช้ภาพพจน์ต่างจากข้อต่อไปนี้
- "ความเหงาอาจเข้ามาอยู่กับเราเป็นบางครั้งแล้วก็โบยบินไปอย่างง่ายดาย"
- แสงนั้นอ่อนหวานจริงนะจันทร์เจ้าขายามลอยเลื่อนแยมเยื่อนเยื่อนหล้า
 - เมื่อลมร้อนสอนร่ำระบำปลั่งโบไมแห่งเหือดข้าวปลิดตัวปล่อย
 - ฟ้าที่นี้แค้นผ่องก่องประกาสล้วนทองสาดแลรอบขอบคิ้วทาง
 - กิเลสอุดมมนุษย์ให้ไฟพะวงกรรมจึงคงครอบครองผองมนุษย์
15. ข้อใดเป็นโวหารภาพพจน์เหมือนข้อความที่ว่า "เธอเป็นทาสผู้ซื่อสัตย์ของฉัน"
- เธอคือสายน้ำจ๋าใจ
 - เมื่อลมพัดโบไมสะบัดโบกมือเรียกเธอ
 - เรือชัยไวว่องวิ่งรวดเร็วจริงยิ่งอย่างลม
 - รอบข้างไม่มีที่นาที่ไหนว่างแต่ชวานาก็ยังอดตาย
16. ข้อใดเป็นโวหารภาพพจน์
- พลพายกรายพายทองร้องไห้เหโ้เหมา
 - นกแก้วแจ้วแจ่มเสียงจับไม้เรียงเคียงคู่สอง
 - ไก่ฟ้ามาตัวเดียวเดินท่องเที่ยวเลียวเลียมเขา
 - เขียนทองงามคั่งทองไม่เหมือนน้องห่มคาดพราย
17. เมื่อฟ้าหลังน้ำตา หมูเมฆาพาหัวร่อผ่านดินร่วมยั่วล้อ ลมรุมดำฟ้าซ้ำเติม
- นามนัย
 - อติพจน์
 - อุปลักษณ์
 - บุคคลาธิษฐาน
18. ข้อใดเป็นโวหารภาพพจน์ชนิด "ปฏิพากย์"
- แพ้เป็นพระชนะเป็นมาร
 - คุณแม่หนาหนักเพียงพสุธา
 - ขอให้คุณแม่มีอายุยืนยาวราวกำแพงเมืองจีน

- ง. ถึงม้วยดินสิ้นฟ้ามหาสมุทร
ไม่สิ้นสุดความรักสมัคสมาน
19. ความในข้อใดที่ใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติ
- ก. นางนวลนอนแนบน้ำในนา
ข. พระพายชายพัดมาเขยขึ้น
ค. จักจั่นสั่นเสียงเสนาะคง
ง. ข้อนทองร้องรบกวนปีกปีก
20. ข้อใดเป็นโวหารชนิดบุคลาธิษฐาน
- ก. สายธาวาตั้งนาฬิกาแก้ว
ข. แว่วแว่วจิ้งจอกจิ้งจอกเขาชอกหิน
ค. เมื่อฟ้าหลังน้ำตา หมูเมฆาพาหัวร่อ
ง. เพียนทองงามตั้งทอง ไม่เหมือน
น้องห่มคาดพราย
21. ข้อใดเขียนสะกดคำถูกต้องทุกคำ
- ก. ทุกภิกขภัย นิमित สังวร
ข. อภิชาด ฉันทัญญาติ เจียรระโน
ค. จ้านง ชมดชม้อย นีวรรณ
ง. พัสติ ประณีต กระทักวัด
22. ข้อใดทุกคำมีจำนวนพยางค์เท่ากับคำ
"กลไก"
- ก. ทิวทัศน์ ผลกรรม พลีชีพ
ข. กิจกรรม คุณภาพ จักจั่น
ค. เกียรติยศ ฆาตกรรม จัตุรัส
ง. กรมหลวง จิตแพทย์ ขอมช่อ
23. ข้อใดออกเสียงสระต่างจากข้ออื่น
- ก. กะทันหัน ชักไซ้ อะไหล่
ข. เขียววีย์ ไผท เผ่าพันธุ์
ค. มักกะสัน บรรเทา ลำไย
ง. บรรลัย ย่อมเยา สำปะหลัง
24. ข้อความต่อไปนี้ไม่มีคำที่ประกอบด้วยอักษร
ควบก็คำอักษรนำก็คำ
(ไม่นับคำซ้ำ)
- จะพูดจาปราศรัยกับใครนั้น
อย่าตะคักตะคอกให้เคืองหู
ไม่ควรพูดอ้ออึ้งขึ้นมึงกู
คนเขาหลู่ล่วงลามไม่ขามใจ
มันจะเรียนวิชาทางค้าขาย
อย่าปากร้ายพูดจาอ้ออ้อม
จะซื่อง่ายขายดีมีกำไร"
ด้วยเขาไม่เคืองจึกระอิตรระอา
- ก. อักษรควบ 1 คำ อักษรนำ 1 คำ
ข. อักษรควบ 2 คำ อักษรนำ 1 คำ
ค. อักษรควบ 1 คำ อักษรนำ 2 คำ
ง. อักษรควบ 2 คำ อักษรนำ 2 คำ
25. ข้อใดประกอบด้วยเสียงสระเดียวทุกคำ
- ก. สิ่งแวดล้อมกำลังเสื่อมลงอย่างมาก
ข. อันเนื่องมาจากการกระทำของมนุษย์
นั่นเอง
ค. โลกจะสวยงามได้ด้วยสองมือคน
ง. จงมาพิทักษ์ประเทศไทย ลำธาร และป่าไม้
26. ข้อใดมีเสียงพยัญชนะต้นเสียงเดียวกันมาก
ที่สุด
ก. เรือชัยไวว่องวิ่ง	รวดเร็วจริงยิ่ง
กว่าลม	
ข. เรือสิงห์วิ่งผ่านผืน	โจนตามคลื่นผืน
ผ้าฟอง	
ค. หวีเกล้าเจ้าสระนาง	เส้นเกศสลวย
ร่ายกลิ่นหอม	
ง. กระจ่างแผ่ผ่องแนบ	ชะวาดแอบแปบ
ปนเปลอม	
27. ข้อใดมีคำที่มีตัวสะกดมากที่สุด
- ก. อันบ่วงกรรมทำไว้ในปางหลัง
เป็นชีพยังปางนี้ให้มีผล
ข. หวานพิชิตผลดีมีแก่คน
หวานพิชชั้วกล้วยผลที่ดับแค้น

- ค. อันความจริงข้อนี้มีมาแล้ว
ไม่ฉลาดแคตัวเป็นอื่นทุกซัหมันแสน
- ง. จะเปลี่ยนชั่วให้ดีมีมาแทน
ถึงแม้มันแมนไม่เปลี่ยนได้เอง
28. คำในข้อใดแตกต่างจากคำอื่น
- ก. ผลิผลาม ค. กว้างขวาง
ข. ทรุคโทรม ง. หรุหฺว
29. ข้อใดมีจำนวนพยางค์ปีคน้อยที่สุด
- ก. ลำพูรายพรายพร้อยหึ่งห้อยจับ
ข. สว่างวิบแวววาวอวรามเหลือ
ค. เสมอเม็ดเพชรรัตน์จรัสเรือง
ง. ค่อยประเทืองทุกซัทัศนารม
30. ข้อใดความตายมากที่สุด
- ก. น้ำตาเปรียบเหมือนเพื่อน จะตักเดือน
อนุสรณ์
ข. เศร้าสุขทุกซัม้วยมรณ์ รั้นเร็งใจ
ใช้น้ำตา
ค. ระบายความในใจจิต จึงเหมือน
มิตรสหาย
ง. คู่ทุกข์คู่ชีวา เห็นใจฉันในวันคร้เอย
31. ข้อใดมีวรรณยุกต์ครบห้าเสียง
- ก. บ้านใดไร้สุข ทุกซัครอบขังตราบสิ้น
ข. ชีวินไร้สุขทุกคนคิดหม่นหมอง
ค. บ้านใดมีสุขทั่วทุกคนใฝ่ปอง
ง. พ่อแม่พี่น้องมีสุขทุกนาคี
32. ข้อใดอธิบายความหมายของคำคมได้ดี
ที่สุด
- ก. ถ้อยคำที่หลักแหลมชวนให้คิด
ข. ถ้อยคำที่สอนใจให้ปฏิบัติ
ค. ถ้อยคำที่อบรมสั่งสอน
ง. ถ้อยคำที่สอดแทรกวัฒนธรรม
33. คำว่า "กัน" ในข้อใดเป็นคำสรรพนาม
- ก. พี่ไม่ชอบให้เธอกันคิ้ว
- ข. กันไว้ดีกว่าแก้
ค. คนบ้านนี้ชอบตักกัน
ง. เด็กของเราถูกกันไม่ให้เข้าไป
34. ข้อใดมีคำซึ่งเติมลงในช่องว่างได้ถูกต้อง
สิ่งสำคัญอยู่ที่การปลูกจิตสำนึก
.....คนกลุ่มนี้ให้มีความ
รับผิดชอบ.....สังคม ซึ่งก็
คงไม่ยากจนเกินไป.....ส่วนใหญ่ผู้มี
ความตั้งใจแล้ว.....ขาดคน ชี้นำ
ทางที่ถูกที่ควรให้เท่านั้น
- ก. จาก กับ ทั้งนี้ แม้
ข. ของ ต่อ เพราะ เพียงแต่
ค. ของ แก่ เนื่องจาก หาก
ง. แก่ ใน นอกจากนี้ เว้นแต่
35. ข้อใดใช้คำราชาศัพท์ไม่ถูกต้อง
- ก. ทรงผนวช
ข. ทรงศรี
ค. ทรงวัง
ง. ทรงโปรด
36. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว.....
ปีใหม่ให้แก่ประชาชนชาวไทย
- ก. อวยพร
ข. ทรงอวยพร
ค. พระราชทานพร
ง. ทรงพระราชทานพร
37. การใช้ พระ พระราช พระบรม
พระบรมราช ข้อใดเหมาะสม
- ก. พระแก้ว
ข. พระบรมอัฐิ
ค. พระราชหัตถเลขา
ง. พระบรมราชโองราเลข

38. ข้อใดเป็นคำศัพท์ที่ใช้กับพระภิกษุ

ไม่ถูกต้อง

ก. จดหมาย = ลิขิต

ข. นอน = ทำวัตร

ค. ป่วย = อาพาธ

ง. ที่นั่ง = อาสนะ

39. คำว่า "คายน" สำหรับพระสังฆราชใช้ข้อใด

ก. สิ้นพระชนม์

ข. สิ้นชีพิตักษัย

ค. ถึงแก่พิราลัย

ง. ถึงแก่อาสัญกรรม

40. ข้อใดใช้ราชาศัพท์ผิด

ก. ต้อนรับ = ถวายการต้อนรับ

ข. เข้าพบ = เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

ค. ตัดผม = เครื่องใหญ่

ง. ขออนุญาต = ขอพระราชทานพระ-

บรมราชานุญาต

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้

ข้อที่	คำตอบ	ข้อที่	คำตอบ	ข้อที่	คำตอบ	ข้อที่	คำตอบ
1	ค	11	ค	21	ข	31	ก
2	ก	12	ค	22	ง	32	ก
3	ค	13	ก	23	ก	33	ค
4	ค	14	ค	24	ก	34	ข
5	ค	15	ก	25	ง	35	ข
6	ข	16	ง	26	ก	36	ง
7	ก	17	ง	27	ค	37	ค
8	ก	18	ก	28	ง	38	ข
9	ง	19	ง	29	ง	39	ก
10	ค	20	ค	30	ง	40	ค

ภาคผนวก ง

แบบวัดเจตคติ เรื่องหลักการใช้ภาษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

แบบวัดเจตคติต่อการเรียน เรื่องหลักการใช้ภาษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อรูปแบบการสอนแบบร่วมมือเทคนิคจิกซอร์กับ การสอนปกติ

คำชี้แจง

แบบวัดเจตคตินี้ต้องการทราบความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบการสอนแบบร่วมมือเทคนิคจิกซอร์กับการสอนปกติ ไม่มีคำตอบ ถูกหรือผิด ขอให้ นักเรียนตอบให้ตรงกับความคิดเห็น ความรู้สึก หรือการปฏิบัติของตนให้มากที่สุด คำตอบในแบบวัดเจตคติของนักเรียนไม่มีผลต่อคะแนนแต่อย่างใดทั้งสิ้น

แบบวัดเจตคติฉบับนี้มี 15 ข้อ เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแต่ละข้อความแล้วพิจารณาเห็นว่าข้อความนั้นตรงกับความเห็น ความรู้สึก หรือการปฏิบัติของนักเรียนตามความเป็นจริง ใน 5 ระดับว่าตรงกับความเห็น ความรู้สึก หรือการปฏิบัติของนักเรียนอยู่ในระดับใด

5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตารางที่ต้องการตอบเพียงข้อเดียวในแต่ละข้อความ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ข้อความ	ระดับเจตคติ				
	5	4	3	2	1
ภาษาไทยเป็นภาษาที่นักเรียนชอบเรียนมากที่สุด	✓				

หมายถึง นักเรียนมีความเห็นว่า ภาษาไทยเป็นภาษาที่นักเรียนชอบเรียนมากที่สุด ในระดับ "เห็นด้วยมากที่สุด"

แบบวัดเจตคติต่อการเรียน เรื่องหลักการใช้ภาษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อรูปแบบการสอนแบบร่วมมือเทคนิคจิกซอร์กับ การสอนปกติ

ข้อความ	ระดับเจตคติ				
	5	4	3	2	1
1. ภาษาไทยเป็นภาษาที่นักเรียนชอบเรียนมากที่สุด					
2. เมื่อเรียนภาษาไทยแล้วทำให้เกิดความมั่นใจในการ ใช้ภาษามากขึ้น					
3. นักเรียนรู้สึกเบื่อเมื่อเรียนภาษาไทย					
4. นักเรียนรู้สึกภูมิใจที่ได้เรียนภาษาไทยที่เป็นภาษา ประจำชาติ					
5. การเรียนวิชาภาษาไทยช่วยให้นักเรียนมีความรู้กว้างขึ้น					
6. วิชาภาษาไทยมีเนื้อหาที่ยากทำให้เรียนแล้วเบื่อ					
7. การทำแบบฝึกหัดมากๆ จะช่วยให้นักเรียนใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง					
8. การจัดกิจกรรมกลุ่มในการเรียนภาษาไทยทำให้นักเรียนเข้าใจมากขึ้น					
9. เมื่อนักเรียนได้เรียนแบบร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ ทำให้ภาษาไทยสนุกและไม่ น่าเบื่อ					
10. ภาษาไทยเป็นวิชาที่มีประโยชน์ต่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน					
11. การจัดกิจกรรมกลุ่มในการเรียนภาษาไทยทำให้นักเรียนสนใจการเรียน สูงขึ้น					
12. การเรียนแบบร่วมมือสร้างความเข้าใจในการเรียนและฝึกการทำงานเป็นทีม					
13. การทำงานเป็นกลุ่มช่วยให้มนุษย์รู้จักวิธีการแก้ปัญหาต่างๆ ได้ดีขึ้น					
14. การแบ่งกลุ่มในการคิดช่วยให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นมากขึ้น					
15. การฝึกให้แต่ละคนในกลุ่มศึกษาหาความรู้เป็นการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนมี ความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ตนได้รับมอบหมาย					
16. นักเรียนคิดว่าขั้นตอนที่เรียนรู้มีความยุ่งยากมากเกินไป					
17. ขั้นตอนและกิจกรรมที่ครูนำมาสอนทำให้นักเรียนมีความสนใจในการเรียน ภาษาไทยมากยิ่งขึ้น					
18. การจัดกิจกรรมเหมาะสมกับเวลาและเนื้อหาที่กำหนดไว้ในหน่วยการเรียนรู้					
19. นักเรียนมีโอกาสและมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมอย่างเต็มที่					
20. นักเรียนมีโอกาสได้ซักถามครูมากขึ้นเมื่อเกิดความไม่เข้าใจ					

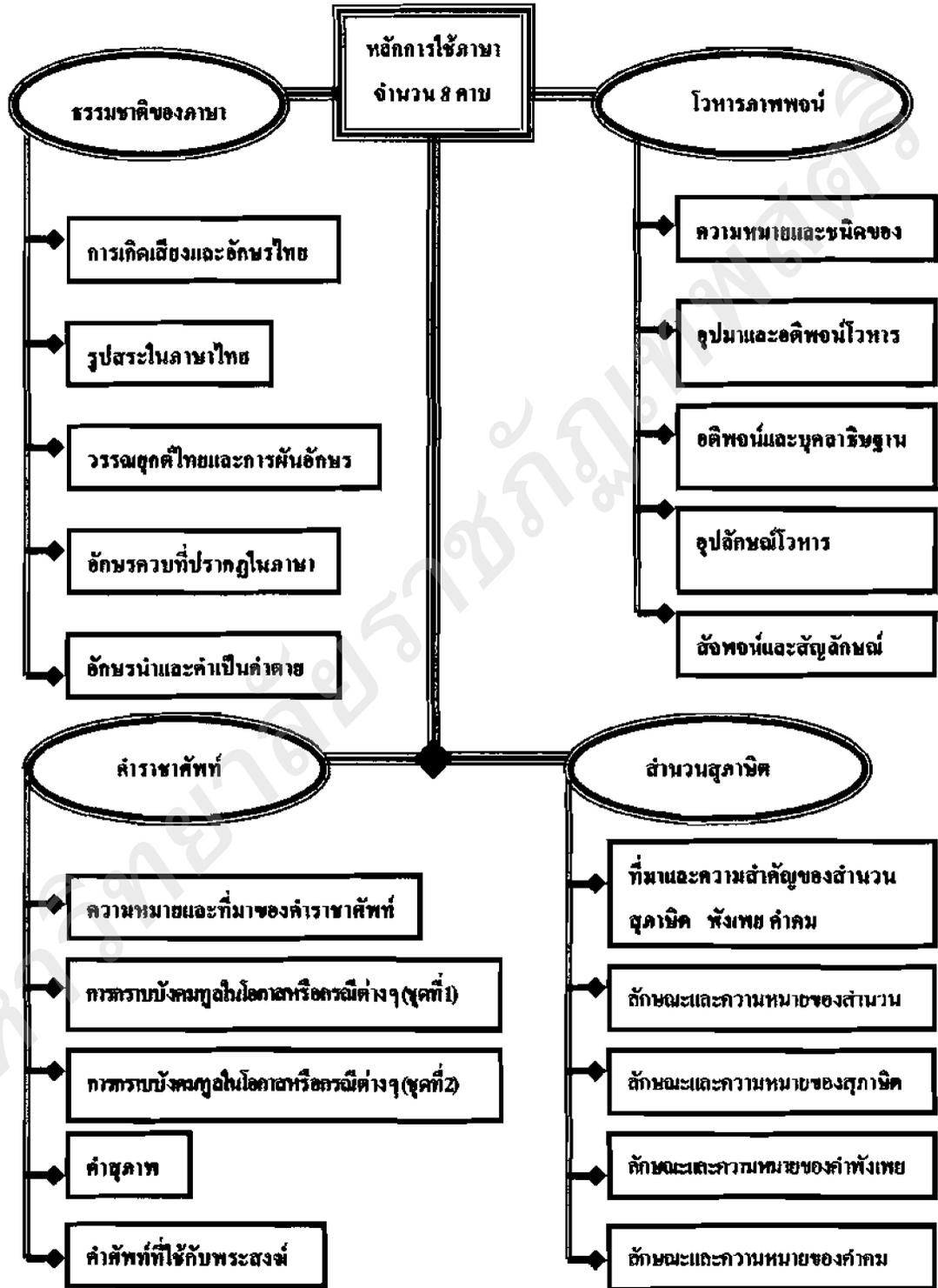
ภาคผนวก จ

ผังมโนทัศน์และตารางวิเคราะห์หลักสูตร

วิชาภาษาไทย เรื่องหลักการใช้ภาษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ผังแสดงการกำหนดชื่อหน่วยการเรียนรู้เรื่องหลักการใช้ภาษา
ระหว่างรูปแบบการสอนแบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์กับการสอนปกติ

ภาพ 4 ผังแสดงการกำหนดชื่อหน่วยการเรียนรู้เรื่องหลักการใช้ภาษา ระหว่างรูปแบบการสอนแบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์กับการสอนปกติ

ตาราง 4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และสาระการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้ เรื่องหลักการใช้ภาษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ใช้รูปแบบการสอนแบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	สาระการเรียนรู้
<ol style="list-style-type: none"> 1. บอกชนิดของโวหารภาพพจน์ของงานประพันธ์แต่ละชนิดได้ 2. อธิบายลักษณะโวหารภาพพจน์ของงานประพันธ์แต่ละลักษณะได้ 3. สามารถบอกถึงความสำคัญและหน้าที่ของโวหารภาพพจน์แต่ละชนิดได้ 	โวหารภาพพจน์ <ol style="list-style-type: none"> 1. ความหมายและชนิดของโวหารภาพพจน์ 2. ลักษณะของโวหารภาพพจน์ที่ปรากฏในงานประพันธ์ 3. อุปมาโวหาร, ปรากฏ, อติพจน์, บุคลาธิษฐาน, อุปลักษณะ, สัจพจน์, สัญลักษณ์
<ol style="list-style-type: none"> 1. บอกความหมายที่มา ความสำคัญของสำนวน สุภาษิต คำพังเพย คำคม ได้ 2. อธิบายชนิดและลักษณะสำนวน สุภาษิต คำพังเพย คำคม ได้ 3. สามารถแยกลักษณะของคำแต่ละชนิดและใช้สำนวน สุภาษิต คำพังเพย คำคม ได้ถูกต้องและเหมาะสม 	สำนวนสุภาษิต คำพังเพย คำคม <ol style="list-style-type: none"> 1. ที่มาและความสำคัญของสำนวน สุภาษิต คำพังเพย คำคม 2. ชนิดและลักษณะของสำนวนสุภาษิต คำพังเพย คำคม 3. การเขียนหรือพูดเปรียบเทียบสำนวนสุภาษิตคำพังเพย คำคมในสถานการณ์ต่างๆ
<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนสามารถบอกถึงความสำคัญของคำแต่ละระดับได้และสามารถใช้คำราชาศัพท์ได้อย่างถูกต้อง 2. นักเรียนอธิบายความหมายของคำราชาศัพท์ คำศัพท์ที่ใช้กับพระภิกษุและคำสุภาพได้ 3. นักเรียนสามารถใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนกับบุคคลระดับต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง 	คำราชาศัพท์ <ol style="list-style-type: none"> 1. ความสำคัญ ที่มารราชาศัพท์ระดับภาษาที่ใช้กับบุคคลแต่ละระดับ 2. คำศัพท์ราชาศัพท์ คำสุภาพคำที่ใช้กับพระสงฆ์ และการกราบบังคมทูลในโอกาสหรือกรณีต่างๆ 3. การพูดหรือเขียนกับระดับบุคคล

ตาราง 4(ต่อ)

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	สาระการเรียนรู้
<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนสามารถอธิบายธรรมชาติของการเกิดเสียงในภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง 2. นักเรียนใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ของการใช้พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ได้อย่างถูกต้อง 3. นักเรียนสามารถบอกลักษณะของ อักษรควบ อักษรนำ คำเป็น คำตาย ในภาษาไทยและใช้ได้ถูกต้อง 	ธรรมชาติของภาษา <ol style="list-style-type: none"> 1. การเกิดเสียงในภาษาไทย 2. อักษรไทย รูปสระในภาษาไทย วรรณยุกต์ และการผันวรรณยุกต์ 3. อักษรควบที่ปรากฏในภาษาไทย อักษรนำและลักษณะคำเป็นและคำตาย

ตาราง 5 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้ และ กระบวนการจัดการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้ เรื่องหลักการใช้ภาษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ใช้รูปแบบการสอนแบบ ร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	สาระการเรียนรู้	กระบวนการจัดการเรียนรู้
<ol style="list-style-type: none"> 1. บอกชนิดของโวหาร ภาพพจน์ของงานประพันธ์ แต่ละชนิดได้ 2. อธิบายลักษณะโวหาร ภาพพจน์ของงานประพันธ์ แต่ละลักษณะได้ 3. สามารถบอกถึงความสำคัญ และหน้าที่ของโวหาร ภาพพจน์แต่ละชนิดได้ 	โวหารภาพพจน์ <ol style="list-style-type: none"> 1. ความหมายและชนิดของ โวหารภาพพจน์ 2. ลักษณะของโวหาร ภาพพจน์ที่ปรากฏในงานประพันธ์ 3. อุปมาโวหาร, ปฏิพจน์, อติพจน์ , บุคลาธิษฐาน อุปลักษณะ , สัจพจน์ , สัญลักษณ์ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แบ่งกลุ่มนักเรียนและความสามารถ 2. เลือกประธาน เลขานุการ ผู้บันทึกและผู้สรุปรายงาน 3. แยกเข้ากลุ่มที่ได้หัวข้อ เดียวกันและช่วยกันสรุป 4. กลับเข้ากลุ่มของตนเอง แล้วผลัดกันอธิบายหัวข้อ ที่ตนได้ศึกษามาและ เขียนสรุป 5. ทำใบงาน/แบบทดสอบ/ บันทึกคะแนน
<ol style="list-style-type: none"> 1. บอกความหมายที่มา ความสำคัญของสำนวน สุภาษิต คำพังเพย คำคม ได้ 2. อธิบายชนิดและลักษณะ สำนวน สุภาษิต คำพังเพย คำคม ได้ 3. สามารถแยกลักษณะของ คำแต่ละชนิดและใช้สำนวน สุภาษิต คำพังเพย คำคม ได้ถูกต้องและเหมาะสม 	สำนวน สุภาษิต คำพังเพย คำคม <ol style="list-style-type: none"> 1. ที่มาและความสำคัญของ สำนวน สุภาษิต คำพังเพย คำคม 2. ชนิดและลักษณะของ สำนวน สุภาษิต คำพังเพย คำคม 3. การเขียนหรือพูด เปรียบเทียบสำนวน สุภาษิต คำพังเพย คำคม ในสถานการณ์ต่างๆ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แบ่งกลุ่มนักเรียนและความสามารถ 2. เลือกประธาน เลขานุการ ผู้บันทึกและผู้สรุปรายงาน 3. แยกเข้ากลุ่มที่ได้หัวข้อ เดียวกันและช่วยกันสรุป 4. กลับเข้ากลุ่มของตนเอง แล้วผลัดกันอธิบายหัวข้อ ที่ตนได้ศึกษามาและ เขียนสรุป 5. ทำใบงาน/แบบทดสอบ/ บันทึกคะแนน

ตาราง 5(ต่อ)

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	สาระการเรียนรู้	กระบวนการจัดการเรียนรู้
<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนสามารถบอกถึงความสำคัญของคำแต่ละระดับได้และสามารถใช้คำราชาศัพท์ได้อย่างถูกต้อง 2. นักเรียนอธิบายความหมายของคำ ราชาศัพท์ คำศัพท์ที่ใช้กับพระภิกษุและ คำสุภาพได้ 3. นักเรียนสามารถใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนกับบุคคลระดับต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง 	<p>คำราชาศัพท์</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ความสำคัญ ที่มาราชาศัพท์ระดับภาษา ที่ใช้กับบุคคลแต่ละระดับ 2. คำศัพท์ราชาศัพท์ คำสุภาพคำที่ใช้กับพระสงฆ์ และการกราบบังคมทูลในโอกาสหรือกรณีต่างๆ 3. การพูดหรือเขียนกับระดับบุคคล 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แบ่งกลุ่มนักเรียนและความสามารถ 2. เลือกประธาน เลขานุการ ผู้บันทึกและผู้สรุปรายงาน 3. แยกเข้ากลุ่มที่ได้หัวข้อเดียวกันและช่วยกันสรุป 4. กลับเข้ากลุ่มของตนเองแล้วผลัดกันอธิบายหัวข้อที่คนได้ศึกษามาและเขียนสรุป 5. ทำใบงาน/แบบทดสอบ/บันทึกคะแนน
<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนสามารถอธิบายธรรมชาติของการเกิดเสียงในภาษาได้อย่างถูกต้อง 2. นักเรียนใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ของการใช้พยัญชนะ สระวรรณยุกต์ ได้อย่างถูกต้อง 3. นักเรียนสามารถบอกลักษณะของอักษรควบ อักษรนำ คำเป็น คำตายในภาษาไทยและใช้ได้ถูกต้อง 	<p>ธรรมชาติของภาษา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การเกิดเสียงในภาษาไทย 2. อักษรไทย รูปสระในภาษาไทย วรรณยุกต์ และการผันวรรณยุกต์ 3. อักษรควบที่ปรากฏในภาษาไทย อักษรนำและลักษณะคำเป็นและคำตาย 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แบ่งกลุ่มนักเรียนและความสามารถ 2. เลือกประธาน เลขานุการ ผู้บันทึกและผู้สรุปรายงาน 3. แยกเข้ากลุ่มที่ได้หัวข้อเดียวกันและช่วยกันสรุป 4. กลับเข้ากลุ่มของตนเองแล้วผลัดกันอธิบายหัวข้อที่คนได้ศึกษามาและเขียนสรุป 5. ทำใบงาน/แบบทดสอบ/บันทึกคะแนน

ภาคผนวก จ

แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย

เรื่องหลักการใช้ภาษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

โดยใช้รูปแบบการสอนแบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

แผนการจัดการเรียนรู้โดยการสอนรูปแบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง หลักการใช้ภาษา

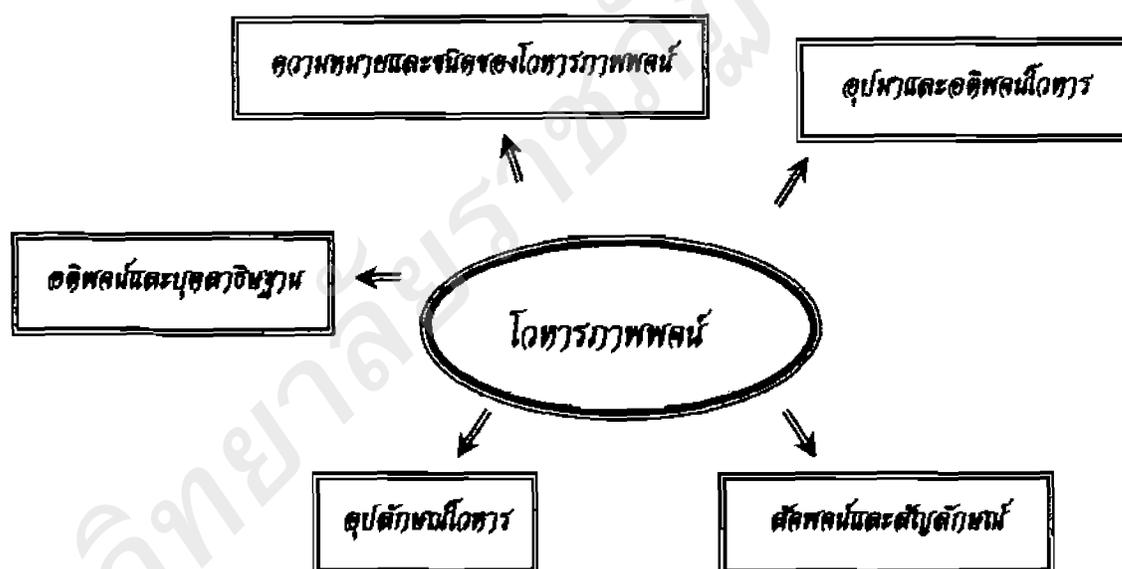
หน่วยการเรียนรู้ย่อย เรื่อง ชนิดและลักษณะของโวหารภาพพจน์ จำนวน 2 ชั่วโมง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

มาตรฐาน ท 4.1 : ท 4.1.5

มาตรฐาน ท 5.1 : ท 5.1.1

ผังแสดงหน่วยการเรียนรู้โวหารภาพพจน์

ขั้นตอนที่ 1 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. บอกชนิดของโวหารภาพพจน์ของงานประพันธ์แต่ละชนิดได้
2. อธิบายลักษณะโวหารภาพพจน์ของงานประพันธ์แต่ละลักษณะได้
3. สามารถบอกถึงความสำคัญและหน้าที่ของโวหารภาพพจน์แต่ละชนิดได้

สาระการเรียนรู้

- ความหมายและชนิดของโวหารภาพพจน์
- ลักษณะของโวหารภาพพจน์ที่ปรากฏในงานประพันธ์
- อุปมาโวหาร, ปฏิพจน์, อรรถาธิบาย, บุคลาธิษฐาน, อุปสรรค, สัญลักษณ์, สัญลักษณ์

ขั้นตอนที่ 2

1. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลักการใช้ภาษาเรื่องชนิดและลักษณะของโวหารภาพพจน์ และเฉลยคำตอบพร้อมบันทึกคะแนนแต่ละคนเพื่อแบ่งกลุ่มนักเรียนแต่ละความสามารถกลุ่มละ 5 คน เป็นนักเรียนเก่ง 1 คน ปานกลาง 3 คน และนักเรียนอ่อน 1 คน

2. เมื่อได้สมาชิกครบแต่ละกลุ่มเลือกประธาน 1 คน เลขานุการ 1 คน ผู้บันทึกคะแนน 1 คน และผู้สรุปรายงาน 2 คน

3. ประธานของทุกกลุ่มให้แต่ละคนในกลุ่มตีความหมายเลขคนละ 1 หมายเลขเรียงเลข 1- 5

4. แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนรับใบกิจกรรม ซึ่งประกอบไปด้วยขั้นตอนการทำงาน ใบความรู้ ใบงาน แบบบันทึกกิจกรรมกลุ่ม ประธานมอบหมายให้สมาชิกในกลุ่มรับผิดชอบคนละ 1 หัวข้อย่อย ดังนี้

หมายเลข 1 ศึกษาหัวข้อที่ 1 เรื่อง ความหมายและชนิดของโวหารภาพพจน์

หมายเลข 2 ศึกษาหัวข้อที่ 2 เรื่อง อุปมาอุปไมย (Simile), ปฏิพจน์ (Antithesis)

หมายเลข 3 ศึกษาหัวข้อที่ 3 เรื่อง อติพจน์ (Hyperbole), บุคลาธิษฐาน (Personification)

หมายเลข 4 ศึกษาหัวข้อที่ 4 เรื่อง อุปลักษณ์ (Metaphor)

หมายเลข 5 ศึกษาหัวข้อที่ 5 เรื่อง สัจพจน์ (Onomatopoeia), สัญลักษณ์ (Symbol)

ขั้นตอนที่ 3

5. นักเรียนที่ได้รับหัวข้อย่อยเดียวกันเข้าร่วมกลุ่มใหม่ เป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญตามหัวข้อนั้นๆ เช่น คนที่ได้หัวข้อที่ 1 เรื่อง ความหมายและชนิดของโวหารภาพพจน์ของแต่ละกลุ่มจะมารวมกันเป็น 1 กลุ่ม ส่วนคนที่หัวข้อที่ 2 - 5 ก็ทำเช่นเดียวกัน โดยแต่ละกลุ่มจะศึกษาและทำกิจกรรมตามใบงานพร้อมร่วมกันสรุปเรื่องที่ได้รับอย่างละเอียด

ขั้นตอนที่ 4

6. หลังจากที่นักเรียนศึกษาใบกิจกรรมในแต่ละกลุ่มตามหัวข้อที่ได้รับมอบหมายแล้ว ให้แต่ละคนกลับกลุ่มเดิมแล้วปฏิบัติดังนี้

- ผลัดกันอธิบายให้สมาชิกในกลุ่มฟังโดยเริ่มจากใบความรู้หรือ หัวข้อเนื้อหาที่ 1 2 3 4 5 ตามลำดับ
- สมาชิกในกลุ่มซักถามและทำความเข้าใจจนครบทุกคน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เลขานุการกลุ่มบันทึกผลงานและรายละเอียดของกลุ่ม
- เตรียมตัวสอบ และจัดห้องสอบโดยครูดำเนินการสอบเป็นรายบุคคล และรวมคะแนนของแต่ละกลุ่มคะแนนของแต่ละคนจะรวมเป็นคะแนนของกลุ่ม หรือเป็นคะแนนเฉลี่ยของสมาชิกแต่ละคน

ใบความรู้ที่ 1.1

เรื่อง ความหมายและชนิดของโวหารภาพพจน์

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกชนิดของโวหารภาพพจน์ของงานประพันธ์แต่ละชนิดได้
2. อธิบายลักษณะโวหารภาพพจน์ของงานประพันธ์แต่ละลักษณะได้
3. สามารถบอกถึงความสำคัญและหน้าที่ของโวหารภาพพจน์แต่ละชนิดได้

โวหารภาพพจน์ คือ กลวิธีการนำเสนอสารโดยการพลิกแพลงภาษาที่ใช้พูด หรือเขียน ให้แปลกออกไปจากภาษาคามตัวอักษรทำให้ผู้อ่านเกิดภาพในใจ เกิดความประทับใจ เกิดความรู้สึกสะเทือนใจ เป็นการเปรียบเทียบให้เห็นภาพอย่างชัดเจน

โวหารภาพพจน์ที่จะกล่าวถึง ได้แก่

1. อุปมา (Simile) คือ การเปรียบเทียบว่าสิ่งหนึ่งเหมือนกับสิ่งหนึ่งโดยใช้คำเชื่อมที่มีความหมายเช่นเดียวกับ คำว่า " เหมือน " เช่น ดุจ ตั้ง ราว ราวกับ เปรียบ ประดุจ เจก เล่ห์ ปาน ประหนึ่งเพียง เพียง พ่าง ปูน ฯลฯ
2. ปฏิพจน์ (Antithesis) คือการใช้ถ้อยคำที่มีความหมายตรงกันข้าม หรือขัดแย้งกันมา กล่าว อย่างกลมกลืนกันเพื่อเพิ่มความหมายให้มีน้ำหนักมากยิ่งขึ้น
3. อติพจน์ (Hyperbole) คือโวหารที่กล่าวเกินความจริง เพื่อเน้นความรู้สึก ทำให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกที่ลึกซึ้ง
4. บุคลาธิษฐาน (Personification) คือการกล่าวถึงสิ่งต่าง ๆ ที่ไม่มีชีวิต ไม่มีความคิด ไม่มีวิญญาณ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ อัฐ ปูน หรือสิ่งมีชีวิตที่ไม่ใช่มนุษย์ เช่น ต้นไม้ สัตว์ โดยให้สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ แสดงกิริยาอาการและความรู้สึกได้เหมือนมนุษย์ (บุคลาธิษฐาน มาจากคำว่า บุคคล + อธิษฐาน หมายถึง อธิษฐานให้กลายเป็นบุคคล)
5. อุปลักษณ์ (Metaphor) ก็คล้ายกับอุปมาโวหารคือเป็นการเปรียบเทียบเหมือนกัน แต่เป็นการเปรียบเทียบ สิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง
6. สัทพจน์ (Onomatopoeia) หมายถึงภาพพจน์ที่เลียนเสียงธรรมชาติ เช่นเสียงดนตรี เสียงสัตว์ เสียงคลื่น เสียงลม เสียงฝนตก เสียงน้ำไหล ฯลฯ การใช้ภาพพจน์ประเภทนี้จะทำให้เหมือนได้ยินเสียงนั้นจริง ๆ
7. สัญลักษณ์ (Symbol) เป็นการเรียกชื่อสิ่งๆหนึ่งโดยใช้คำอื่นมาแทน ไม่เรียกตรงๆ ส่วนใหญ่คำที่นำมาแทนจะเป็นคำที่เกิดจากการเปรียบเทียบและตีความซึ่งใช้กันมานานจนเป็นที่เข้าใจและรู้จักกันโดยทั่วไป

ใบความรู้ที่ 1.2

เรื่อง อุปมาและปฏิพากย์ หรือ ปรพากย์โวหาร

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกชนิดของโวหารภาพพจน์ของงานประพันธ์แต่ละชนิดได้
2. อธิบายลักษณะโวหารภาพพจน์ของงานประพันธ์แต่ละลักษณะได้

อุปมา คือ การเปรียบเทียบว่าสิ่งหนึ่งเหมือนกับสิ่งหนึ่งโดยใช้คำเชื่อมที่มีความหมาย เช่นเดียวกับ คำว่า " เหมือน " เช่น ดุจ ตั้ง ราว รวากับ เปรียบ ประดุจ แจก เล่ห์ ปาน ประหนึ่ง เพียง เพียง ฟาง ปูน ฯลฯ

แต่ควรสังเกตเพิ่มเติมด้วย ไม่ใช่เห็นคำเหล่านี้แล้วรีบตัดสินว่าเป็นอุปมา ต้องสังเกตดูด้วยว่ามีความเปรียบหรือไม่ ถ้ามีความเปรียบละก็แสดงว่าเป็นอุปมา

ตัวอย่าง

จากข้อความ

ปัญญาประดุจดั่งอาวุธ
ทำทางหล่อนราวกับนางพญา
ปากเธอเหมือนกระจับอ่อน ๆ
ประดุจแก้วเกาทัณฑ์

ไพเราะกังวานปานเสียงนกร้อง
จมูกเหมือนลูกชมพู
ตาเหมือนตามฤๅษี
ปากหวานปานน้ำผึ้ง

จากคำประพันธ์

สูงระหงทรงเปรียบเรียวเรียวลูด
พิศแต่หัวจรดเท้าขาวแต่ตา
คิ้วงัดงัดงัดเขาตัดฝ้าย
หูกลวงดวงพักตร์หึงงอ

งามละม้ายคล้ายอุฐะกะหลาป่า
สองแก้มกัลยาตั้งลูกยอ
จมูกละม้ายคล้ายพริ้วขอ
ล้ำคอโตตันสันกลม

ปฏิพากย์ หรือ ปรพากย์

คือการใช้ถ้อยคำที่มีความหมายตรงกันข้าม หรือขัดแย้งกันมากล่าว อย่างกลมกลืนกัน เพื่อเพิ่มความหมายให้มีน้ำหนักมากยิ่งขึ้น ตัวอย่างเช่น

เลวบริสุทธิ์
บาปบริสุทธิ์

ใบความรู้ที่ 1.3

เรื่อง อติพจน์ หรือ อธิพจน์และบุคคลวัต

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกชนิดของโวหารภาพพจน์ของงานประพันธ์แต่ละชนิดได้
2. อธิบายลักษณะโวหารภาพพจน์ของงานประพันธ์แต่ละลักษณะได้

อติพจน์ หรือ อธิพจน์

คือโวหารที่กล่าวเกินความจริง เพื่อเน้นความรู้สึก ทำให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกที่ลึกซึ้ง

ภาพพจน์ชนิดนี้นิยมใช้กันมากแม้ในภาษาพูด เพราะเป็นการกล่าวที่ทำให้เห็นภาพได้ง่ายและแสดงความรู้สึกของกวีได้อย่างชัดเจน

ตัวอย่างเช่น

คิดถึงใจจะขาด

คอแห้งเป็นผง

ร้อนตับจะแตก

หนาวกระดูกจะหลุด

การบินไทยรักคุณเท่าฟ้า

คิดถึงเธอทุกลมหายใจเข้าออก

เอียงอกเหือกอ้างอวดองค์ อรเอย

จะรักจนชั่วฟ้าดินสลาย

รอมที่ตั้งชาติแล้ว

ร้อนแทบสุก

เรียมรำน่านเนตรถ้วม(ท่วม) ถึงพรหม (ร้องไห้ จนน้ำตาท่วมถึงสวรรค์ชั้นพรหม. - -)

ใบความรู้ที่ 1.5

เรื่อง สัทพจน์และสัญลักษณ์

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกชนิดของโวหารภาพพจน์ของงานประพันธ์แต่ละชนิดได้
2. อธิบายลักษณะโวหารภาพพจน์ของงานประพันธ์แต่ละลักษณะได้

สัทพจน์

หมายถึงภาพพจน์ที่เลียนเสียงธรรมชาติ เช่น เสียงดนตรี เสียงสัตว์ เสียงคลื่น เสียงลม เสียงฝนตก เสียงน้ำไหล ฯลฯ การใช้ภาพพจน์ประเภทนี้จะทำให้เหมือนได้ยินเสียงนั้นจริง ๆ

ตัวอย่างเช่น

ลูกหมาร้องบ๊อ ก ๆ ๆ
 ลูกนกกร้องจ๊ิบ ๆ ๆ
 ลูกแมวร้องเหมียว ๆ ๆ
 เบรียง ๆ ดังเสียงฟ้าฟาด
 คลื่นซัดครืนครืนซำที่ผาแดง
 บัดเคียวดังห่าห่าหว้งเว้งแว่ว
 อ้อยอ้อเอียง อ้อยอ้อเอียงส่งเสียงร้อง
 ปะโตนปะโตนปะโตนโตน

ตัวอย่างเช่น

ตะแลกแด้กแด้กตะแลกแด้กแด้ก

กระเต๋องดั่งแทรกสำรวลสรवलสันด์

ตัวอย่างเช่น

น้ำพุพุ่งซ่า ไหลมาฉาดฉาน
 มันตั้งจอกโครม จอกโครม

เห็นดระการ เสียงกังวาน
 มันตั้งจอก จอก โครม โครม

ตัวอย่างเช่น

เสียงลึงค่างบ้างชะน๊ะหวีดโหยย

กระหึ่มโหยห้อยไม้หน้าใจหาย

สัญลักษณ์

เป็นการเรียกชื่อสิ่งๆหนึ่งโดยใช้คำอื่นมาแทน ไม่เรียกตรงๆ ส่วนใหญ่คำที่นำมาแทนจะเป็นคำที่เกิดจากการเปรียบเทียบและตีความซึ่งใช้กันมานานจนเป็นที่เข้าใจและรู้จักกันโดยทั่วไป

ตัวอย่างเช่น

เมฆหมอก	แทน	อุปสรรค
สีดำ	แทน	ความตาย ความขี้ร้าย
สีขาว	แทน	ความบริสุทธิ์
กุหลาบแดง	แทน	ความรัก
หงส์	แทน	คนชั้นสูง
กา	แทน	คนต่ำต้อย
ดอกไม้	แทน	ผู้หญิง
แสงสว่าง	แทน	สติปัญญา
เพชร	แทน	ความแข็งแกร่ง ความเป็นเลิศ
แก้ว	แทน	ความดีงาม ของมีค่า
ลา	แทน	คนโง่ คนน่าสงสาร
ลา	แทน	คนพาล คนดุด
สุนัขจิ้งจอก	แทน	คนเจ้าเล่ห์

นามนัย

คือการใช้คำหรือวลีซึ่งบ่งลักษณะหรือคุณสมบัติของสิ่งใด สิ่งหนึ่งแทนอีกสิ่งหนึ่ง คล้ายๆ สัญลักษณ์ แต่ต่างกันตรงที่ นามนัยนั้นจะดึงเอาลักษณะบางส่วนของสิ่งหนึ่งมากล่าว ให้หมายถึงส่วนทั้งหมด ตัวอย่างเช่น

ไปเมืองโฉง	หมายถึง	จังหวัดราชบุรี
เมืองย่าโม	หมายถึง	จังหวัดนครราชสีมา
ทีมเสือเหลือง	หมายถึง	ทีมมาเลเซีย
ทีมกังหันลม	หมายถึง	แมนเชสเตอร์แลนด์
ทีมสิงโตศาราม	หมายถึง	อังกฤษ
ฉัตร	หมายถึง	กษัตริย์
เก้าอี้	หมายถึง	ตำแหน่ง
มือที่สาม	หมายถึง	ผู้ก่อความเดือดร้อน

ใบงานที่ 1.5
เรื่อง สัทพจน์และสัญลักษณ์

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อศึกษาชนิดของโวหารแล้วสามารถบอกลักษณะของโวหารภาพพจน์ได้

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามและวิเคราะห์ข้อความต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. สัทพจน์ คือ.....
2. สัญลักษณ์ คือ.....
3. ยกตัวอย่างโวหารประเภท สัทพจน์ มา 5 ตัวอย่าง

.....

.....

.....

.....

.....

ยกตัวอย่างโวหารประเภท สัญลักษณ์ มา 5 ตัวอย่าง

.....

.....

.....

.....

.....

4. เติมประโยคต่อไปนี้ให้เป็น สัทพจน์
แมลงบิน.....เข้ามาใกล้หู
เสียงปี่นดิ่ง.....ในป่ากว้าง
เขาเร่งเสียงรถดัง.....
น้ำไหล.....ดังมาแต่ไกล
เสียงฟ้าร้องดัง.....ไม่นานนักฝนก็ตก.....ลงมา

5. สัญลักษณ์ต่อไปนี้ใช้แทนสิ่งใด

เรือ	แทน
สายน้ำ	แทน
นกพิราบ	แทน
ควาย	แทน
กล้วย	แทน

แบบบันทึก
รายชื่อกลุ่มและหน้าที่สมาชิกในกลุ่ม

1.....
หน้าที่.....

2.....
หน้าที่.....

3.....
หน้าที่.....

4.....
หน้าที่.....

5.....
หน้าที่.....

ผู้บันทึก.....
ตำแหน่ง.....

.....
(ม.ศิริลักษณ์ สุภาจรรยา)
ครูผู้จัดกิจกรรมเทคนิคจิ๊กซอร์

แบบบันทึกคะแนนรายบุคคล

ข้อสอบวิชา..... เรื่อง.....

1.....	ได้.....	คะแนน
2.....	ได้.....	คะแนน
3.....	ได้.....	คะแนน
4.....	ได้.....	คะแนน
5.....	ได้.....	คะแนน

รวมคะแนนกลุ่ม.....คะแนน

ผู้บันทึก.....

ผู้บันทึก.....

ตำแหน่ง.....

.....
(ม.ศิริลักษณ์ สุภาจรรยา)

ครูผู้จัดกิจกรรมเทคนิคจิกซอร์

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
การจัดการเรียนรู้โดยการสอนรูปแบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์

รายการพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ				
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านบทบาทการเป็นผู้นำกลุ่ม					
1. ปฏิบัติหน้าที่ผู้นำด้วยความรับผิดชอบ					
2. การดูแลสมาชิกและแสดงความคิดเห็นให้ทั่วถึง					
3. การแบ่งงานให้สมาชิกในกลุ่ม					
4. การให้กำลังใจเพื่อสมาชิกในการทำงานกลุ่ม					
5. การพูดสรุปและทบทวนได้ตรงประเด็น					
ด้านบทบาทการเป็นสมาชิกในกลุ่ม					
1. กระตือรือร้นที่จะร่วมทำงานให้กับผู้อื่น					
2. สนใจและตั้งในฟังขณะที่มีการแสดงความคิดเห็น					
3. การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม					
4. รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเองและสมาชิกในกลุ่ม					
5. สามารถอธิบายให้ผู้ร่วมงานในกลุ่มเข้าใจได้ชัดเจน					
ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของกลุ่ม					
1. นักเรียนแยกเข้ากลุ่มอย่างเป็นระเบียบ ไม่ส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่น					
2. มารยาทในการฟังและการพูด					
3. มีการอภิปรายและการแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม					
4. เคารพและยอมรับฟังความคิดเห็นในกลุ่มผู้ร่วมงาน					
5. มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำงานกลุ่ม					

(.....)

ศิริลักษณ์ สุภาจรรยา
ผู้จัดกิจกรรมและการสังเกตพฤติกรรม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

แผนการจัดการเรียนรู้โดยการสอนรูปแบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

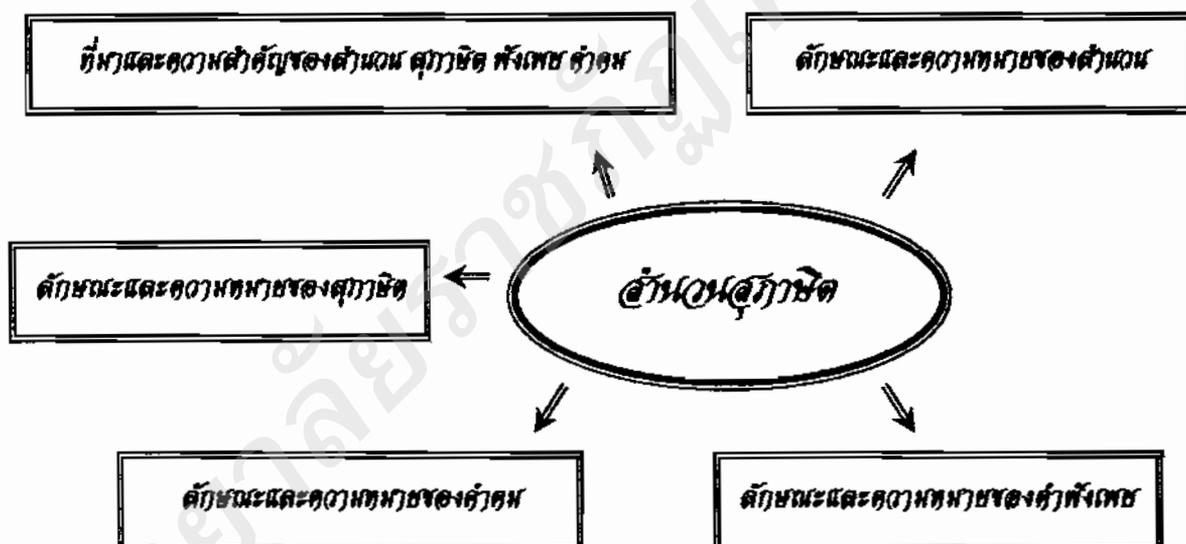
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง หลักการใช้ภาษา

หน่วยการเรียนรู้ย่อย เรื่อง ส่วนน สุกาษิต คำพังเพย คำคม ข้อคิด จำนวน 2 ชั่วโมง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

มาตรฐาน ท 4.1 : ท 4.1.6 ท 4.2 : ท 4.2.1, ท 4.2.3

ผังแสดงหน่วยการเรียนรู้ส่วนนสุกาษิต

ขั้นตอนที่ 1 แจกผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. บอกความหมาย ที่มา ความสำคัญของส่วนน สุกาษิต คำพังเพย คำคม ได้
2. อธิบายชนิดส่วนน สุกาษิต คำพังเพย คำคม ได้
3. สามารถแยกลักษณะของคำแต่ละชนิดและใช้ส่วนน สุกาษิต คำพังเพย คำคม ได้ถูกต้องและเหมาะสม

สาระการเรียนรู้

1. ที่มาและความสำคัญของส่วนน สุกาษิต คำพังเพย คำคม
2. ชนิดและลักษณะของส่วนน สุกาษิต คำพังเพย คำคม
3. การเขียนหรือพูดเปรียบเทียบส่วนน สุกาษิต คำพังเพย คำคมในสถานการณ์ต่างๆ

ขั้นตอนที่ 2

1. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลักการใช้ภาษาเรื่องสำนวน สุภาพผิด คำพังเพย คำคม ข้อคิดและเฉลยคำตอบพร้อมบันทึกคะแนนแต่ละคนเพื่อแบ่งกลุ่มนักเรียนตามความสามารถ กลุ่มละ 5 คน เป็นนักเรียนเก่ง 1 คน ปานกลาง 3 คน และนักเรียนอ่อน 1 คน

2. เมื่อได้สมาชิกครบแต่ละกลุ่มเลือกประธาน 1 คน เลขานุการ 1 คน ผู้บันทึกคะแนน 1 คน และผู้สรุปรายงาน 2 คน

3. ประธานของทุกกลุ่มให้แต่ละคนในกลุ่มตีความหมายเลขคนละ 1 หมายเลข เรียงเลข 1 – 5

4. แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนรับใบกิจกรรม ซึ่งประกอบไปด้วยขั้นตอนการทำงาน ใบความรู้ ใบงาน แบบบันทึกกิจกรรมกลุ่ม ประธานมอบหมายให้สมาชิกในกลุ่มรับผิดชอบคนละ 1 หัวข้อย่อย ดังนี้

หมายเลข 1 ศึกษาหัวข้อที่ 1 เรื่อง ที่มาและความสำคัญของสำนวน สุภาพผิด คำพังเพย คำคม

หมายเลข 2 ศึกษาหัวข้อที่ 2 เรื่อง ลักษณะและความหมายของสำนวน

หมายเลข 3 ศึกษาหัวข้อที่ 3 เรื่อง ลักษณะและความหมายของสุภาพผิด

หมายเลข 4 ศึกษาหัวข้อที่ 4 เรื่อง ลักษณะและความหมายของคำพังเพย

หมายเลข 5 ศึกษาหัวข้อที่ 5 เรื่อง ลักษณะและความหมายของคำคม

ขั้นตอนที่ 3

5. นักเรียนที่ได้รับหัวข้อย่อยเดียวกันเข้าร่วมกลุ่มใหม่ เป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญตามหัวข้อนั้นๆ เช่น คนที่ได้หัวข้อที่ 1 เรื่อง คำสุภาพผิด ของแต่ละกลุ่มจะมารวมกันเป็น 1 กลุ่ม ส่วนคนที่หัวข้อที่ 2 - 5 ก็ทำเช่นเดียวกัน โดยแต่ละกลุ่มจะศึกษาและทำกิจกรรมตามใบงานพร้อมร่วมกันสรุปเรื่องที่ได้รับอย่างละเอียด

ขั้นตอนที่ 4

6. หลังจากที่นักเรียนศึกษาใบกิจกรรมในแต่ละกลุ่มตามหัวข้อที่ได้รับมอบหมายแล้ว ให้แต่ละคนกลับกลุ่มเดิมแล้วปฏิบัติดังนี้

- ผลัดกันอธิบายให้สมาชิกในกลุ่มฟังโดยเริ่มจากใบความรู้หรือ หัวข้อ เนื้อหาที่ 1 2 3 4 5 ตามลำดับ
- สมาชิกในกลุ่มซักถามและทำความเข้าใจจนครบทุกคน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เลขานุการกลุ่มบันทึกผลงานและรายละเอียดของกลุ่ม
- เตรียมตัวสอบ และจัดห้องสอบโดยครูดำเนินการสอบเป็นรายบุคคลและรวมคะแนนของแต่ละกลุ่ม คะแนนของแต่ละคนจะรวมเป็นคะแนนของกลุ่ม หรือเป็นคะแนนเฉลี่ยของสมาชิกแต่ละคน

ใบความรู้ที่ 2.1

เรื่อง ที่มาและความสำคัญของสำนวน สุภาษิต คำพังเพย คำคม ได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

อธิบายถึงที่มาและความสำคัญของสำนวน สุภาษิต คำพังเพย คำคม ได้

ที่เกิดสำนวนไทย

ที่เกิดสำนวนไทยมีมูลเหตุจากหลายทางด้วยกัน เป็นต้นว่า เกิดจากธรรมชาติ เกิดจากการกระทำ ความประพฤติ การกินอยู่ของคน เกิดจากแบบแผนประเพณีและวัฒนธรรม เกิดจาก ศาสนา เกิดจากนิยาย นิทาน ตำนานหรือประวัติวิศิศาตร์ เกิดจากกีฬา การละเล่นหรือการ แข่งขันละมูลเหตุอื่น ๆ อีกซึ่งพอสรุปประการสำคัญ ๆ เป็นตัวอย่างได้ดังนี้

1. เกิดจากธรรมชาติ เช่น

ข้าวคอยฝน	ฝนตกไม่ทั่วฟ้า
คลื่นใต้น้ำ	น้ำซึ่มบ่อทราย
ไม้งามกระรอกเจาะ	ลูกไม้หล่นไม่ไกลต้น

2. เกิดจากสัตว์ เช่น

ไก่แก่แม่ปลาช่อน	ชี้ข้างจับตักแตน
ปลากระตี่ได้น้ำ	วัวแก่เคี้ยวหญ้าอ่อน
เสือซ่อนเล็บ	หมาหยอกไก่

3. เกิดจากการกระทำ ความประพฤติ การปฏิบัติและการกินอยู่ของคน เช่น

ขึ้นต้นไม้ประรังแตน	ขึ้นต้นไม้ช่วยแรงคาถา
ไกลปืนเที่ยง	ปิดทองหลังพระ
ชักใบให้เรือเสีย	พายเรือคนละที่
นอนตาไม่หลับ	หาเข้ากินคำ

4. เกิดจากอวัยวะต่างๆ เช่น

ใจลอย	ตาเล็กตาน้อย
ตีนเท่าฝ่าหอย	ปากกรรมยังไม่สิ้นกลิ่นน้าม
มืออยู่ไม่สุข	หัวรักหัวใคร่

ใบความรู้ที่ 2.2

เรื่อง ลักษณะและความหมายของสำนวนไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้

อธิบายถึงลักษณะของสำนวน แต่ละลักษณะได้

สำนวน ได้แก่คำที่พูดหรือกล่าวออกมาทำนองเป็นโวหาร เป็นคำพังเพยเปรียบเทียบ จึงฟังแล้วมักจะ ไม่ได้ความหมายของตัวเอง ต้องนำไปประกอบกับบุคคล กับเรื่อง หรือ เหตุการณ์จึงจะได้ความหมายเป็นคติ เตือนใจเช่นเดียวกับคำที่เป็นสุภาษิต

• กระตี่ได้น้ำ	- แสดงความตื่นเต้นดีใจจนตัวสั่น
• ขนหน้าแข็งไม่ร่วง	- ไม่กระทบกระเทือนถึงเดือดร้อน
• กลืนไม่เข้าคายไม่ออก	- จำใจทน ตกอยู่ในที่ลำบาก
• คลื่นได้น้ำ	- เหตุการณ์ที่กรุ่นอยู่ภายใน แต่ภายนอกดูสงบ
• เเคราะห์ห้ามยามร้าย	- เเคราะห์ร้าย
• ง่วงเหงาหาวนอน	- มีอาการอยากจะนอน
• เกาตามตัว	- ผู้ที่ไปไหนมาไหนด้วยกันตลอด

ลักษณะสำนวนไทย

ข้อความที่เป็นสำนวนไทยมีลักษณะดังนี้ คือ

1. มีความหมายโดยนัย คือความหมายไม่ตรงตัวตามความหมายโดยอรรถ พูดอย่างหนึ่ง มีความหมายอีกอย่างหนึ่ง เช่น

กินปูนร้อนท้อง	- รู้สึกเดือดร้อนเพราะมีความผิดอยู่
ขนทรายเข้าวัด	- ร่วมมือร่วมใจกันทำบุญ
ฤๅเสียดัง	- เลี้ยงเด็กซุกซน เป็นต้น

2. ใช้ถ้อยคำกินความมาก การใช้ถ้อยคำในสำนวนส่วนใหญ่เข้าลักษณะใช้คำน้อยกินความมาก เนื้อความมีความหมายเด่น เช่น ก่อหวอด ขึ้นคาน คร่ำบาตร ขมื่นกับปูน คมในฝัก กิ่งก่าได้ทอง ไกล่เกลือกินต่าง เต็ดบัวไว้ใย ซึ่งล้วนมีความหมายอธิบายได้ยืดยาว ส่วนที่ใช้ถ้อยคำหลายคำ แต่ละคำก็ล้วนมีความหมายและช่วยให้ได้ความกระจ่างชัดเจน

3. ถ้อยคำมีความไพเราะ การใช้ถ้อยคำในสำนวนไทยมักใช้ถ้อยคำสละสลวยมีสัมผัสคล้องจอง เน้นการเล่นเสียงสัมผัสสระ สัมผัสอักษร ให้เสียงกระทบกระทั่งกัน เกิดความไพเราะน่าฟัง

ใบงานที่ 2.4

เรื่อง ลักษณะและความหมายของคำพังเพย

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกความหมายของคำพังเพย ได้
2. อธิบายลักษณะของคำพังเพยได้

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. คำพังเพย

คือ.....

.....

2. อธิบายความหมายของคำพังเพยต่อไปนี้

- ขว้างงูไม่พันคอ

หมายถึง.....

- ปลาใหญ่กินปลาเล็ก

หมายถึง.....

- เห็นขี้ตึกว่าไส้

หมายถึง.....

- ข้างนอกสุกใส ข้างในเป็นโพรง

หมายถึง.....

- สองหัวดีกว่าหัวเดียว

หมายถึง.....

~~~~~

ใบความรู้ที่ 2.5

เรื่อง ลักษณะและความหมายของคำคม

จุดประสงค์การเรียนรู้

อธิบายถึงลักษณะของคำคมและบอกความหมายได้

คำคม

ความหมายของ “คำคม”

“คำคม” พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546 : 248) ได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง “ถ้อยคำที่หลักแหลมชวนให้คิด”

จุดมุ่งหมายในการเขียนคำคม

เมื่อพิจารณาจากความหมายของคำคมดังกล่าวข้างต้น พอสรุปถึงจุดมุ่งหมายในการเขียนคำคมได้ว่า เพื่อต้องการให้ผู้อ่านได้แง่คิดในเรื่องต่าง ๆ ที่เขียนขึ้น ซึ่งอาจเป็นข้อเตือนจิตสะกิดใจ ในการประพฤติปฏิบัติตนในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งจะต้องเป็นเรื่องสร้างสรรค์ลักษณะของคำคม

คำคมมีหลายลักษณะดังนี้

1. คำคมที่เป็นคำพูดธรรมดาไม่มีสัมผัส โดยมากใช้คำง่าย ๆ ไม่ต้องแปล อ่านแล้วเข้าใจได้ทันที เช่น

“ความรักทำให้คนตาบอด”

“เวลาและกระแสน้ำไม่เคยใคร”

“ไม่มีใครรักเราเท่าพ่อแม่”

“เบื้องหลังก้อนเมฆยังมีพระอาทิตย์ส่องแสงอยู่”

“กินอยู่แต่พอดี ไม่ใช่กินอยู่ดี”

“ความโกรธไม่เคยทำร้ายใคร นอกจากตัวผู้โกรธเพียงคนเดียว”

“ไม่มีความหายนะใดยิ่งใหญ่กว่าความโลภและความไม่รู้จักพอ”

“เราคนเดียวไม่เก่งกว่าเพื่อนทั้งหมดรวมกัน”

“ให้รู้จักพอใจ พอใช้ พอได้ พอดี พอมี พอเพียง”

“บ้านที่นากลับคือบ้านนาจ ฉลาดที่นากลับคือฉลาดแกมโกง”

“ลิมที่อันตรายคือลิมตัว”

“อดีตคือสิ่งที่ผ่าน อนาคตคือสิ่งที่ฝัน ปัจจุบันเท่านั้นคือความจริง”

“อะไรก็ตามที่ทำแล้วทำให้เกิดทุกข์ จะหลีกเลี่ยงให้ไกลที่สุด”

ใบงานที่ 2.5

เรื่อง ลักษณะและความหมายของคำคม

จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1. บอกความหมายของคำคมได้
- 2. อธิบายลักษณะของคำคมได้

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. คำคม คือ.....
 .....
 .....

2. ข้อความต่อไปนี้กล่าวไว้ว่าอย่างไร

อันสตรีไร้ศิลป์ก็สิ้นสวย
 แม้ภิกษุไร้ศิลป์ก็สิ้นดี

บุรุษด้วยไร้ศิลป์ก็สิ้นศรี
 ถึงเมธีไร้ศิลป์ก็สิ้นงาม

พระธรรมโกศาจารย์ (ชอบ อนุจารีเถระ)

กล่าวว่า.....

แมวเลียขนคนเลียแข้งแลสร้งเปรียบไว้
 เลิกเลียแข้งเลียขามันน่าอาย

เมื่อคนได้คิดถึงความผิงผาย
 เกียรติและกายแมว-คนสร้างมาต่างกัน
 ประทีป อินทร์เลิศ

กล่าวว่า.....

3. คำคมมี 3 ลักษณะ คือ

.....
 .....
 .....

4. การเขียนคำคมมีจุดมุ่งหมายเพื่ออะไร

.....
 .....
 .....

แบบบันทึก
รายชื่อกลุ่มและหน้าที่สมาชิกในกลุ่ม

1.....
หน้าที่.....

2.....
หน้าที่.....

3.....
หน้าที่.....

4.....
หน้าที่.....

5.....
หน้าที่.....

ผู้บันทึก.....

ตำแหน่ง.....

.....
(ม.ศิริลักษณ์ สุภาจรุญ)
ครูผู้จัดกิจกรรมเทคนิคจิ๊กซอว์

แบบบันทึกคะแนนรายบุคคล

ข้อสอบวิชา.....เรื่อง.....

1.....	ได้.....	คะแนน
2.....	ได้.....	คะแนน
3.....	ได้.....	คะแนน
4.....	ได้.....	คะแนน
5.....	ได้.....	คะแนน

รวมคะแนนกลุ่ม.....คะแนน

ผู้บันทึก.....

ผู้บันทึก.....

ตำแหน่ง.....

.....
 (ม.ศิริลักษณ์ สุภาจรรยา)
 ครูผู้จัดกิจกรรมเทคนิคจิกซอร์

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
การจัดการเรียนรู้โดยการสอนรูปแบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์

รายการพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ				
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านบทบาทการเป็นผู้นำกลุ่ม					
1. ปฏิบัติหน้าที่ผู้นำด้วยความรับผิดชอบ					
2. การดูแลสมาชิกแสดงความคิดเห็นให้ทั่วถึง					
3. การแบ่งงานให้สมาชิกในกลุ่ม					
4. การให้กำลังใจเพื่อนสมาชิกในการทำงานกลุ่ม					
5. การพูดสรุปและทบทวนได้ตรงประเด็น					
ด้านบทบาทการเป็นสมาชิกในกลุ่ม					
1. กระตือรือร้นที่จะร่วมทำงานให้กับผู้อื่น					
2. สนใจและตั้งในฟังขณะที่มีการแสดงความคิดเห็น					
3. การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม					
4. รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเองและสมาชิกในกลุ่ม					
5. สามารถอธิบายให้ผู้ร่วมงานในกลุ่มเข้าใจได้ชัดเจน					
ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของกลุ่ม					
2. นักเรียนแยกเข้ากลุ่มอย่างเป็นระเบียบ ไม่ส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่น					
2. มารยาทในการฟังและการพูด					
3. มีการอภิปรายและการแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม					
4. เคารพและยอมรับฟังความคิดเห็นในกลุ่มผู้ร่วมงาน					
5. มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำงานกลุ่ม					

(.....)

ศิริลักษณ์ สุภาจรรยา
ผู้จัดกิจกรรมและการสังเกตพฤติกรรม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

แผนการจัดการเรียนรู้โดยการสอนรูปแบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง หลักการใช้ภาษา

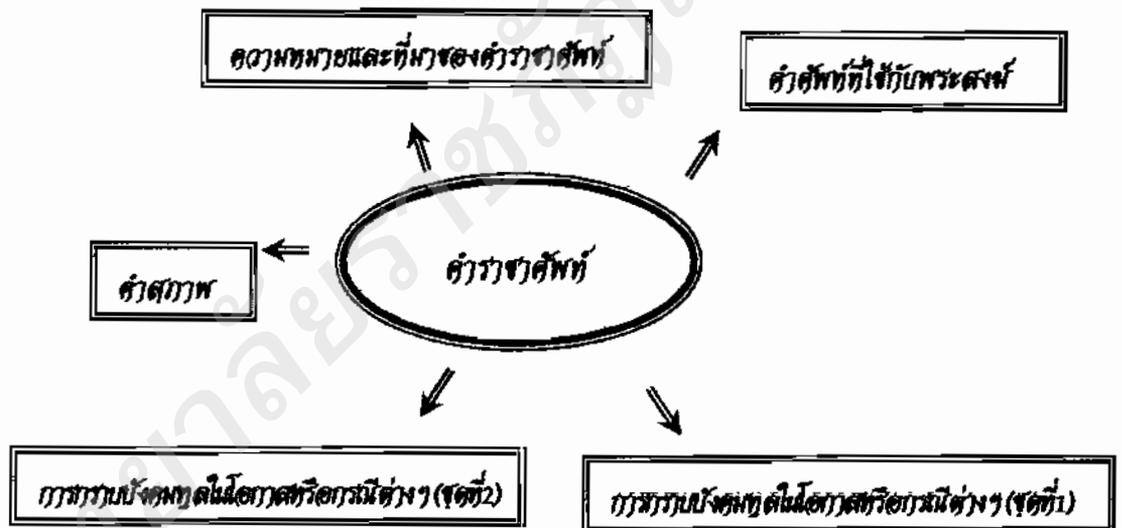
หน่วยการเรียนรู้ย่อย เรื่อง คำราชาศัพท์

จำนวน 2 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท 4.1 : ท 4.1.3 มาตรฐาน ท 4.2 : ท 4.2.3

ผังแสดงหน่วยการเรียนรู้คำราชาศัพท์

สาระสำคัญ

ราชาศัพท์ คือ ระดับของภาษาที่ใช้กับบุคคล เพื่อแสดงฐานะและตำแหน่งในสังคม ผู้ที่ใช้ราชาศัพท์ได้ถูกต้องเหมาะสม แสดงถึงความเป็นผู้มีมารยาท รู้กาลเทศะและบุคคล อันเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนที่ 1 แจกผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. นักเรียนสามารถบอกถึงความสำคัญของคำแต่ละระดับได้และสามารถใช้คำราชาศัพท์ได้อย่างถูกต้อง
2. นักเรียนอธิบายความหมายของคำราชาศัพท์ คำศัพท์ที่ใช้กับพระและคำสุภาพ ได้
3. นักเรียนสามารถใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนกับบุคคลระดับต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง

สาระการเรียนรู้

1. ความสำคัญ ที่มาราชศัพท์ระดับภาษา ที่ใช้กับบุคคลแต่ละระดับ
2. คำศัพท์ราชศัพท์ คำสุภาพคำที่ใช้กับพระสงฆ์ และการกราบบังคมทูลในโอกาสหรือกรณีต่างๆ
3. การพูดหรือเขียนกับระดับบุคคล

ขั้นตอนที่ 2

1. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบเรื่องคำราชศัพท์และเฉลยคำตอบพร้อมบันทึกคะแนนแต่ละคนเพื่อแบ่งกลุ่มนักเรียนตามความสามารถกลุ่มละ 6 คน เป็นนักเรียนเก่ง 1 คน ปานกลาง 4 คน และนักเรียนอ่อน 1 คน
2. เมื่อได้สมาชิกครบแต่ละกลุ่มเลือกประธาน 1 คน เลขานุการ 1 คน ผู้บันทึกคะแนน 1 คน และผู้สรุปรายงาน 2 คน
3. ประธานของทุกกลุ่มให้แต่ละคนในกลุ่มตีความเลขคนละ 1 หมายเลข เรียงเลข 1- 5
4. แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนรับใบกิจกรรม ซึ่งประกอบไปด้วยขั้นตอนการทำงาน ใบความรู้ ใบงาน แบบบันทึกกิจกรรมกลุ่ม ประธานมอบหมายให้สมาชิกในกลุ่มรับผิดชอบคนละ 1 หัวข้อย่อย ดังนี้
  - หมายเลข 1 ศึกษาหัวข้อที่ 1 เรื่อง ความหมายและที่มาของคำราชศัพท์
  - หมายเลข 2 ศึกษาหัวข้อที่ 2 เรื่อง การกราบบังคมทูลในโอกาสหรือกรณีต่าง ๆ (ชุดที่ 1)
  - หมายเลข 3 ศึกษาหัวข้อที่ 3 เรื่อง การกราบบังคมทูลในโอกาสหรือกรณีต่าง ๆ (ชุดที่ 2)
  - หมายเลข 4 ศึกษาหัวข้อที่ 4 เรื่อง คำสุภาพ
  - หมายเลข 5 ศึกษาหัวข้อที่ 5 เรื่อง คำศัพท์ที่ใช้กับพระสงฆ์

ขั้นตอนที่ 3

5. นักเรียนที่ได้รับหัวข้อย่อยเดียวกันเข้าร่วมกลุ่มใหม่ เป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญตามหัวข้อนั้นๆ เช่น คนที่ได้หัวข้อที่ 1 เรื่อง ความหมายและที่มาของคำราชศัพท์ ของแต่ละกลุ่มจะมารวมกันเป็น 1 กลุ่ม ส่วนคนที่หัวข้อที่ 2 - 5 ก็ทำเช่นเดียวกัน โดยแต่ละกลุ่มจะศึกษาและทำกิจกรรมตามใบงานพร้อมร่วมกันสรุปเรื่องที่ได้รับอย่างละเอียด

ขั้นตอนที่ 4

6. หลังจากที่นักเรียนศึกษาใบกิจกรรมในแต่ละกลุ่มตามหัวข้อที่ได้รับมอบหมายแล้ว ให้แต่ละคนกลับกลุ่มเดิมแล้วปฏิบัติดังนี้
  - ผลัดกันอธิบายให้สมาชิกในกลุ่มฟังโดยเริ่มจากใบความรู้ หรือ หัวข้อเนื้อหาที่ 1 2 3 4 5 ตามลำดับ

- สมาชิกในกลุ่มซักถามและทำความเข้าใจจนครบทุกคนและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เลขานุการกลุ่มบันทึกผลงานและรายละเอียดของกลุ่ม
- เตรียมตัวสอบ และจัดห้องสอบโดยครูดำเนินการสอบเป็นรายบุคคลและรวมคะแนนของแต่ละกลุ่มคะแนนของแต่ละคน จะรวมเป็นคะแนนของกลุ่ม หรือเป็นคะแนนเฉลี่ยของสมาชิกแต่ละคน

ขั้นตอนที่ 5

7. ทำการสอบเพื่อเก็บคะแนนรายบุคคลและรวมคะแนนกลุ่ม มอบรางวัล กลุ่มที่ได้คะแนนรวมหรือเฉลี่ยสูงสุดและให้กำลังใจกับนักเรียนกลุ่มที่ได้คะแนนรวมหรือเฉลี่ยน้อย

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. แบบเรียนหลักการใช้ภาษาเรื่อง คำราชาศัพท์
2. ใบความรู้เรื่อง คำราชาศัพท์
3. ใบงานเรื่อง คำราชาศัพท์
4. ใบกิจกรรมเรื่อง คำราชาศัพท์

การวัดผลประเมินผล

1. วิธีวัดผลประเมินผล
  1. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียน
  2. สังเกตการแสดงความคิดเห็น การอภิปราย การตอบคำถามและการรายงานของนักเรียน
  3. การตรวจใบงาน
  4. การตรวจแบบบันทึกกิจกรรม
2. เครื่องมือวัดผลประเมินผล
  1. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียน
  2. การสังเกตการแสดงความคิดเห็น การอภิปราย การตอบคำถามและการรายงานของนักเรียน
  3. ใบงาน
  4. แบบบันทึกกิจกรรมกลุ่ม

ใบงานที่ 3.1

เรื่อง ความหมายและที่มาของคำราชาศัพท์

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถบอกความเป็นมาและความสำคัญของคำราชาศัพท์ได้และสามารถใช้คำราชาศัพท์ได้อย่างถูกต้อง

ราชาศัพท์ คือ ระดับของภาษาที่ใช้กับบุคคล เพื่อแสดงฐานะและตำแหน่งในสังคม ผู้ที่ใช้ราชาศัพท์ได้ถูกต้องเหมาะสม แสดงถึงความเป็นผู้มีมารยาท รู้กาลเทศะและบุคคล อันเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ

ราชาศัพท์มีที่มาจากภาษาเขมร ภาษาบาลีและสันสกฤต การใช้คำเช่นนี้เพื่อแสดงพระเกียรติของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในฐานะทรงเป็นผู้ปกครองแผ่นดิน การสร้างศัพท์ส่วนใหญ่ใช้วิธีประสมคำ ซึ่งอาจมีคำไทยด้วย เช่น เจ้าจอม เป็นคำที่เรียกพระสนม เมื่อพระสนมนั้นมีพระโอรสและธิดา ก็เลื่อนจาก “เจ้าจอม” เป็น “เจ้าจอมมารดา” เป็นการประสมคำไทยและคำเทศเข้าด้วยกัน

ลำดับพระราชอิสริยยศกึ่งพระบรมราชวงศ์ในรัชกาลปัจจุบัน เป็นดังนี้

- พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
- สมเด็จพระบรมราชินีนาถ
- สมเด็จพระบรมราชินี
- สมเด็จพระบรมราชชนนี
- สมเด็จพระยุพราช
- สมเด็จพระบรมราชกุมารี
- สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ
- สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ
- สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ

ใบงานที่ 3.1

เรื่อง ความหมายและที่มาของคำราชาศัพท์

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถบอกถึงความสำคัญและความเป็นมาของคำราชาศัพท์แต่ละระดับได้ และใช้คำราชาศัพท์ได้อย่างถูกต้อง

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. คำราชาศัพท์

คือ.....

2. อธิบายความสำคัญของการใช้คำราชาศัพท์ให้เข้าใจ

3. คำราชาศัพท์มีความเป็นมาอย่างไร

4. คำราชาศัพท์แบ่งตามลักษณะใดเป็นสำคัญ

~~~~~

ใบความรู้ที่ 3.2

เรื่อง การกราบบังคมทูลในโอกาสหรือกรณีต่าง ๆ (ชุดที่ 1)

จุดประสงค์การเรียนรู้

สามารถใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนกับบุคคลและสถานการณ์ความเหมาะสมระดับต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง

การกราบบังคมทูลด้วยวาจา จะมีแบบแผนเพื่อให้เกิดความถูกต้องและเหมาะสมตามธรรมเนียมปฏิบัติและราชประเพณี เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์และโอกาสในการกราบบังคมทูล ซึ่งสรุปได้ดังนี้

๑. การกราบบังคมทูลในกรณีที่ยังไม่มีพระราชปฏิสันถารขึ้นก่อน

ควรแนะนำตนเองก่อนกราบบังคมทูล โดยกล่าวว่า “ขอเดชะ ฝ่าละอองธุลีพระบาท ปกเกล้าปกกระหม่อม ข้าพระพุทธเจ้า.....(ออกชื่อ).....(ตำแหน่ง)..... ขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาสกราบบังคมทูลพระกรุณาทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท (ดำเนินเนื้อเรื่องจนจบ).....” และลงท้ายว่า “ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ”

๒. เมื่อมีกระแสพระราชดำรัสถามว่า “ชื่ออะไร”

ให้กราบบังคมทูลว่า “ข้าพระพุทธเจ้า ชื่อ.....พระพุทธเจ้าข้า”

๓. เมื่อมีกระแสพระราชดำรัสถามถึงทุกข์สุขหรือการรอดพ้นจากอันตรายของตน

ให้คำขึ้นต้นว่า “เดชะพระบารมีปกเกล้าปกกระหม่อม.....(ดำเนินเนื้อเรื่องต่อไป).....” หรือ “เดชะพระบรมเดชานุภาพเป็นล้นเกล้าล้นกระหม่อม..... (ดำเนินเนื้อเรื่องต่อไป).....” แล้วลงท้ายว่า “ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม”

๔. เมื่อจะขอเข้าเฝ้าหรือถวายสิ่งของ

ให้กราบบังคมทูลว่า “ขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาส..... (ดำเนินเนื้อเรื่อง).....” ลงท้ายว่า “ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม”

๕. เมื่อจะกราบบังคมทูลขอพระราชทานพระมหากรุณาเป็นการขอร้องต่าง ๆ

ให้ใช้คำว่า “ขอพระบารมีปกเกล้าปกกระหม่อม” (อาจใช้ข้อความนี้ไว้ในตอน ท้ายหลังจากกล่าวเนื้อเรื่องแล้วก็ได้)

ใบงานที่ 3.2

เรื่อง การกราบบังคมทูลในโอกาสหรือกรณีต่าง ๆ (ชุดที่ 1)

จุดประสงค์การเรียนรู้

สามารถใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนกับบุคคลและสถานการณ์ความเหมาะสม
ระดับต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง

คำชี้แจง ตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. เมื่อจะขอเข้าเฝ้าหรือถวายสิ่งของจะกล่าวอย่างไร
คำขึ้นต้น.....
ลงท้ายว่า.....
2. เมื่อจะกราบบังคมทูลขอพระราชทานพระมหากรุณาเป็นการขอร้องต่าง ๆ
คำขึ้นต้น.....
ลงท้ายว่า.....
3. เมื่อมีกระแสพระราชดำรัสถามว่า "ชื่ออะไร"
คำขึ้นต้น.....
ลงท้ายว่า.....
4. เมื่อมีกระแสพระราชดำรัสถามถึงทุกข์สุขหรือการรอดพ้นจากอันตรายของตน
คำขึ้นต้น.....
ลงท้ายว่า.....
5. ควรแนะนำตนเองก่อนกราบบังคมทูล โดยกล่าวว่า "ขอเดชะ ฝ่าละอองธุลีพระบาท
ปกเกล้าปกกระหม่อม ข้าพระพุทธเจ้า.....(ออกชื่อ).....
(ตำแหน่ง)..... ขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาสกราบบังคม
ทูลพระกรุณาทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท..... (ดำเนินเนื้อเรื่องจนจบ)....."
และลงท้ายว่า "ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ"
เป็นการกราบบังคมทูลกรณีใด.....
6. ใช้คำนำว่า "พระราชอาญาเป็นต้นเกล้าต้นกระหม่อม" หรือ "พระราชอาญาไม่พันทเกล้าพัน
กระหม่อม...(ดำเนินเนื้อเรื่อง)....." ลงท้ายว่า "ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม"
เป็นการกราบบังคมทูลกรณีใด.....

ใบความรู้ที่ 3.3

เรื่อง การกราบบังคมทูลในโอกาสหรือกรณีต่าง ๆ (ชุดที่ 2)

จุดประสงค์การเรียนรู้

สามารถใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนกับบุคคลและสถานการณ์ความเหมาะสมระดับต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง

๙. เมื่อจะกราบบังคมทูลเป็นการขออนุญาตกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

ให้ใช้ว่า “ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาต.....(ดำเนินเนื้อเรื่อง).....”

๑๐. กรณีแสดงความเห็นของตน

ให้กราบบังคมทูลว่า “เห็นด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม.....(ดำเนินเนื้อเรื่อง).....”

๑๑. เมื่อจะกราบบังคมทูลถึงสิ่งที่ได้ทราบมา

ให้ใช้ว่า “ทราบเกล้าทราบกระหม่อมว่า.....(ดำเนินเนื้อเรื่อง).....”

๑๒. เมื่อทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งถวาย

ให้ใช้ว่า “สนองพระมหากรุณาธิคุณ” หรือ “สนองพระเดชพระคุณ”

๑๓. เมื่อมีความจำเป็นต้องกล่าวถึงสิ่งสกปรกหรือคำหยาบ

ใช้คำขึ้นต้นว่า “ไม่ควรจะกราบบังคมทูลพระกรุณา” หรือ “ไม่ควรจะกราบบังคมทูลให้ทรงทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท.....(ดำเนินเรื่อง).....” ลงท้ายว่า “ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม”

๑๔. เมื่อมีพระราชดำรัสสั่ง

ให้กราบบังคมทูลสนองว่า “พระพุทธเจ้าข้า รับใส่เกล้าใส่กระหม่อม.....(ดำเนินเนื้อเรื่อง).....” ลงท้ายว่า “ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ”

ถ้าเป็นการด่วนให้กราบบังคมทูลเนื้อเรื่องขึ้นก่อนแล้วลงท้ายว่า “พระพุทธเจ้าข้า รับใส่กระหม่อม” หรือ “ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ” หรือ “พระพุทธเจ้าข้า รับใส่เกล้าใส่กระหม่อม” แทนคำว่า “ขอรับ” ที่ใช้กับบุคคลธรรมดาทุกครั้งไป

๑๕. หากมีพระราชดำรัสหรือพระราชปฏิสันถารสืบเนื่อง ยังไม่เสด็จผ่านไป

ให้กราบบังคมทูล ดำเนินเนื้อเรื่องไปเรื่อย ๆ โดยใช้ราชาศัพท์ที่ถูกต้องเหมาะสม ทั้งคำสรรพนามและคำรับโดยยังไม่จำเป็นต้องกล่าวคำลงท้ายว่า “ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ” ในทุก ๆ ประโยค ยกเว้นประโยคสุดท้าย จึงให้ใช้ว่า “ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ”

ใบความรู้ที่ 3.4

คำที่ใช้กับพระสงฆ์

จุดประสงค์การเรียนรู้

อธิบายความหมายของคำศัพท์ที่ใช้กับพระสงฆ์ได้ถูกต้องและเหมาะสมกับระดับบุคคล

คำพระ หมายถึงคำที่ใช้กับพระสงฆ์โดยเฉพาะ ถือว่าเป็นคำสุภาพและถูกต้องตามธรรมเนียมที่ใช้มาแต่โบราณ เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า กัปปิยโวหาร เช่นคำว่ากิน, ดื่ม ใช้ว่า ฉน

การใช้ถ้อยคำสำหรับพระภิกษุ

คำสามัญ	ราชาศัพท์
คำสอน(พระสังฆราช)	พระโอวาท
ธรรมาสน์	พระแท่น
(พระสังฆราช)	อาสนะ
ที่นั่ง	กุฎิ
ที่พักในวัด	ถาน, เวจกุฎิ
สุขา	ใบปวารณา
คำแจ้งถวายจุดปัจจัยสถานที่	เสนาสนะ
พระภิกษุใช้อาศัยรักษาโรค	ศิลาเภสัช
รูป	ลักษณะนาม
เครื่องใช้สอยของพระภิกษุ ๘	อัฐบริวาร
อย่าง (สบง จีวร สังฆาฏิ	
บาตร มีดโกน	
ประคดเอว เข็ม และ	
ผ้ากรองน้ำ)	
คำสั่ง(พระสังฆราช)	พระบัญชา
จดหมาย(พระสังฆราช)	พระสมณสาสน์
จดหมาย	ลิขิต
อาบน้	ห้องสรงน้ำ

๑. คำนาม

คำสามัญ	คำราชาศัพท์
เชิญไป(พระสังฆราช)	กราบทูลเชิญเสด็จนิมนต์
กิน(พระสังฆราช)	เสวย
โกนผม(พระสังฆราช)	ปลงพระเกศา
ขออนุญาต(พระสังฆราช)	ขอประทานอนุญาต
พูด(พระสังฆราช)	ตรัส, คำรัส
ตาย(พระสังฆราช)	สิ้นพระชนม์
รับเชิญ	รับนิมนต์
สวดมนต์	เจริญพระพุทธมนต์
กินอาหารเช้า	ฉันจังหัน
ตาย	มรณภาพ, ถึงแก่กรรม
ปฏิบัติอาจารย์	ถือนิสัย
ไหว้พระสวดมนต์เช้า	ทำวัตรเช้า
บวชเป็นสามเณรโกนผม	บรรพชา, ปลงผม
รับเชิญ(พระสังฆราช)	ทรงรับนิมนต์
ป่วย(พระสังฆราช)	ประชวร
โกนหนวด(พระสังฆราช)	ปลงพระมัสสุ
ขอ(พระสังฆราช)	ขอประทาน
แต่งตัว(พระสังฆราช)	ทรงสรง, ทรงจีวร
นอน	จำวัด
อยู่ประจำวัด	จำพรรษา
มอบให้	ถวาย
กินอาหารเพล	ฉันเพล
กิน	ฉัน
กราบ, ไหว้	นมัสการ
ไหว้พระสวดมนต์เย็น	ทำวัตรเย็น
บวชเป็นพระภิกษุ	อุปสมบท
โกนหนวด	ปลงหนวด
แจ้งให้สงฆ์ทราบ	อาราธนา

๒. คำกริยา

๓. สรรพนาม – สรรพนามบุรุษที่ ๑ สำหรับผู้พูดเป็นพระภิกษุ

คำ	วิธีใช้
อาตมา	ใช้กับบุคคลทั่วไป
อาตมาภาพ	ใช้กับพระราชวงศ์ชั้นหม่อมเจ้าขึ้นไป
เกล้ากระผม	ใช้กับพระภิกษุที่เป็นพระอุปัชฌาย์หรือพระภิกษุที่ดำรงสมณศักดิ์สูงกว่า
ผม, กระผม	ใช้กับพระภิกษุที่เสมอกัน

- สรรพนามบุรุษที่ ๑ สำหรับผู้พูดที่เป็นบุคคลทั่วไป

คำ	วิธีใช้
เกล้ากระหม่อม(สำหรับชาย)	ใช้กับพระสังฆราช
เกล้ากระหม่อมฉัน(สำหรับหญิง)	ใช้กับพระสังฆราช
กระผม, ดิฉัน	ใช้กับสมเด็จพระราชาคณะ, พระราชาคณะ

- สรรพนามบุรุษที่ ๒ สำหรับผู้พูดเป็นพระภิกษุ

คำ	วิธีใช้
มหาบพิตร	ใช้กับพระเจ้าแผ่นดิน
บพิตร	ใช้กับพระราชวงศ์
คุณโยม	ใช้กับญาติผู้ใหญ่, ผู้อาวุโส
โยม	ใช้กับบุคคลที่มีอาวุโสมากกว่า
คุณ, เธอ	ใช้กับบุคคลทั่วไป

-สรรพนามบุรุษที่ ๒ สำหรับผู้พูดเป็นบุคคลทั่วไป

คำ	วิธีใช้
ฝ่าพระบาท	ใช้กับสมเด็จพระสังฆราช
พระคุณเจ้า, ท่านเจ้าคุณ	ใช้กับสมเด็จพระราชาคณะ
พระคุณท่าน, เจ้าคุณ	ใช้กับพระราชาคณะชั้นรองลงมา
ท่าน	ใช้กับพระภิกษุทั่วไป
คุณ	พระภิกษุใช้กับพระภิกษุทั่วไป

-คำขานรับสำหรับผู้พูดเป็นพระภิกษุ

คำ	วิธีใช้
บพิตรพระราชสมภาร	ใช้กับพระเจ้าแผ่นดิน
ขอกวายพระพร	ใช้กับพระราชวงศ์
เจริญพร	ใช้กับฆราวาส
ครับ, ขอรับ	ใช้กับพระภิกษุด้วยกัน

-คำขานรับสำหรับผู้พูดเป็นฆราวาส

คำ	วิธีใช้
นมัสการ	ใช้กับพระภิกษุทั่วไป
ขอรับ, ครับผม (ชาย)	ใช้กับพระภิกษุทั่วไป
เจ้าข้า, เจ้าคะ (หญิง)	ใช้กับพระภิกษุทั่วไป

ใบความรู้ที่ 3.5

คำสุภาพ

จุดประสงค์การเรียนรู้

อธิบายความหมายของคำสุภาพได้ถูกต้องและนำไปใช้ได้ถูกต้องเหมาะสม

ถ้อยคำต่างๆที่เราพูดจากันโดยทั่วไปนั้น บางคำก็สมควรจะกราบบังคมทูลบางคำก็ควร ถ้าหากคำใดสมควรเราจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงเสียให้เหมาะสม การเปลี่ยนแปลงถ้อยคำต่างๆให้เหมาะสม การเปลี่ยนแปลงถ้อยคำต่างๆให้เหมาะสมนี้เราเรียกว่า "คำสุภาพ" คำสุภาพเป็นส่วนหนึ่งของราชาศัพท์ ซึ่งมีลักษณะที่ควรสังเกตดังต่อไปนี้

๑. ไม่ควรใช้ถ้อยคำอุทานที่ไม่สุภาพ เช่น ้วย เว้ย หรือคำสาบานที่หยาบคาย เช่น ให้ตายห้า ให้ฉิบหาย หรือพูดกระซอกเสียง เช่น เปล่า ไม่ใช่ เป็นต้น

๒. ไม่ควรใช้คำที่ถือว่าหยาบคายคือ

ก. คำว่า "ไอ้" ควรใช้"สิ่ง" แทนเช่น "ไอ้นี้ไต่ฉัน" ควรเป็น"สิ่งนี้ สิ่งนั้นหรือตัดคำว่า"ไอ้"ทิ้งเสียเลย เช่น ปลาไอ้บ้า เป็นปลาบ้า

ข. คำว่า "อี" ควรใช้คำว่า"นาง" เช่น อีเห็น เป็นนางเห็น อีเลี้ยง เป็นนางเลี้ยง

ค. คำว่า "ซี่" ควรใช้คำว่า " อูจจาระ" หรือ "คูถ" แทนหรือบางที่ตัดออกเสียเลย ก็ได้ เช่น ดอกซี่เหล็ก เป็นดอกเหล็ก หรือเปลี่ยนเสียก็ได้ เช่น ซี่มูกเป็นน้ำมูก ขนมซี่หนู เป็นขนมทราย

ง. คำว่า "เยียว" ควรใช้คำว่า "บัสสาวะ" หรือ "มูล" แทน

๓. ไม่ควรใช้คำผวน หรือใช้คำใดก็ตามเมื่อผวนทางเสียงหรือท้ายคำกลับมาไว้ข้างหน้าแล้ว คำนั้นจะเป็นคำที่ไม่สุภาพทันที เช่น คุณหมอมจำ ผวนเป็นคุณหมาจ้อ เป็นต้น ในเรื่อง " คำหยาบและคำสุภาพ" นั้น ม.ล. ปีย์ มาลากุล ได้กล่าวไว้ในหนังสือ " การใช้ถ้อยคำและราชาศัพท์" ว่าเมื่อกล่าวถึง "คำหยาบ" และคำ "สุภาพ" นั้นความหมายที่แท้จริงของ"คำหยาบ" หาใช่หมายถึงเฉพาะคำโหล่นหรือคำที่ใช้ในการกล่าวพรูสาจากเท่านั้นไม่ ที่ถูกแล้วน่าจะเรียกคำสามัญ และคำวิสามัญ มากกว่า เช่น คำว่ามือ ดิน กิน เดิน นอน ก็ไม่น่าจะเป็นคำหยาบอะไรแต่คำเหล่านี้ไปใช้พูดกับคนที่อาวุโสกว่าคำเหล่านั้นถือเป็นคำหยาบ ต้องเปลี่ยนใช้คำอื่น เช่น จะพูดว่า "ดิน" ก็ต้องเปลี่ยนเป็น "เท้า" เป็นต้น

ตัวอย่างคำสุภาพ

คำสามัญ		คำสุภาพ
กล้วยกุก	=	กล้วยสั่น
กล้วยไซ้	=	กล้วยเปลือกบาง
กล้วยบวชชี	=	นารีจำศีล

ขนมขี้หนู	=	ขนมทราย
ขนมจีน	=	ขนมเส้น
ขนมตาล	=	ขนมทองฟู
ขนมเทียน	=	ขนมบัวสาว
ขนมใส่ไส้	=	ขนมสอดไส้
ขี้เกี๋ยน	=	โรคเกี๋ยน
ขี้ครั่ง	=	มูลครั่ง
ขี้ควาย	=	มูลควาย
ขี้ช้าง	=	มูลช้าง
ขี้ดิน	=	มูลดิน
ขี้ตีด	=	ตระหนี่
คนปวย	=	คนไข้ คนเจ็บ
คลองเจ็ดแยก	=	คลองเจ็ดแถว
ดอกขี้เหล็ก	=	ดอกเหล็ก
ดอกช้อนชู	=	ดอกช้อนกลั่น
ดอกนมแมว	=	ดอกถันวิหาร
ดอกอีหนู	=	ดอกนางนูน
ตกลปลา	=	วางเบ็ด
ตันจันทน์แดง	=	ตันรัตนจันทร์
ตันตำแย	=	ตันอเนกคุณ
ตันเถานมช้าง	=	ตันเถาถันหัดถิน
ไส้เดือน	=	รากดิน
หอมตำแย	=	ผดุงครรภ์
หอยอิรม	=	หอยนางรม
ผักปลาย	=	ผักไห่
ผักอีลัน	=	ผักนางลิ้น
ผัว	=	สามี
ผีจาช	=	ใช้ทรม
พริกขี้หนู	=	พริกเม็ดเล็ก
พีกทอง	=	พีกเหลือง
มะเขือยาว	=	มะเขืองาช้าง
ม้า ๒ ตัว	=	ม้า ๒ ม้า
เมียบ	=	ภรรยา ภริยา

ใบงานที่ 3.5
เรื่อง คำสุภาพ

จุดประสงค์การเรียนรู้

อธิบายความหมายของคำสุภาพได้ถูกต้องและนำไปใช้ได้ถูกต้องเหมาะสม

คำชี้แจง ตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. เหตุใดจึงมีคำสุภาพใช้ในภาษาไทย

.....

.....

.....

2. สังคมไทยปัจจุบันเข้าใจถึงคำสุภาพอย่างไร

.....

.....

.....

3. คำราชาศัพท์กับคำสุภาพแตกต่างกันอย่างไร

.....

.....

.....

4. เขียนคำสุภาพต่อไปนี้

ขี้กลาก	=
แมว	=
ชิงตาข่ายตักสัตว์	=
ผักปอด	=
ขนมขี้หนู	=
ขนมจีน	=
ขนมตาล	=
ขนมเทียน	=
ขนมใส่ไส้	=
กล้วยไข่	=

แบบบันทึก
รายชื่อกลุ่มและหน้าที่สมาชิกในกลุ่ม

- 1.....
หน้าที่.....
- 2.....
หน้าที่.....
- 3.....
หน้าที่.....
- 4.....
หน้าที่.....
- 5.....
หน้าที่.....

ผู้บันทึก.....

ตำแหน่ง.....

.....
(ม.ศิริลักษณ์ สุภาจรรยา)

ครูผู้จัดกิจกรรมเทคนิคจิกซอร์

แบบบันทึกคะแนนรายบุคคล

ข้อสอบวิชา.....

เรื่อง.....

1.....	ได้.....	คะแนน
2.....	ได้.....	คะแนน
3.....	ได้.....	คะแนน
4.....	ได้.....	คะแนน
5.....	ได้.....	คะแนน

รวมคะแนนกลุ่ม.....คะแนน

ผู้บันทึก.....

ผู้บันทึก.....

ตำแหน่ง.....

.....
(ม.ศิริลักษณ์ สุภาจรรยา)

ครูผู้จัดกิจกรรมเทคนิคจิกซอร์

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
การจัดการเรียนรู้โดยการสอนรูปแบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอร์

รายการพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ				
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านบทบาทการเป็นผู้นำกลุ่ม					
1. ปฏิบัติหน้าที่ผู้นำด้วยความรับผิดชอบ					
2. การดูแลสมาชิกแสดงความคิดเห็นให้ทั่วถึง					
3. การแบ่งงานให้สมาชิกในกลุ่ม					
4. การให้กำลังใจเพื่อนสมาชิกในการทำงานกลุ่ม					
5. การพูดสรุปและทบทวนได้ตรงประเด็น					
ด้านบทบาทการเป็นสมาชิกในกลุ่ม					
1. กระตือรือร้นที่จะร่วมทำงานให้กับผู้อื่น					
2. สนใจและตั้งใจฟังขณะที่มีการแสดงความคิดเห็น					
3. การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม					
4. รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเองและสมาชิกในกลุ่ม					
5. สามารถอธิบายให้ผู้ร่วมงานในกลุ่มเข้าใจได้ชัดเจน					
ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของกลุ่ม					
3. นักเรียนแยกเข้ากลุ่มอย่างเป็นระเบียบ ไม่ส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่น					
2. มารยาทในการฟังและการพูด					
3. มีการอภิปรายและการแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม					
4. เคารพและยอมรับฟังความคิดเห็นในกลุ่มผู้ร่วมงาน					
5. มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำงานกลุ่ม					

(.....)

ศิริลักษณ์ สุภาจรรยา
ผู้จัดกิจกรรมและการสังเกตพฤติกรรม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

แผนการจัดการเรียนรู้โดยการสอนรูปแบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง หลักการใช้ภาษา

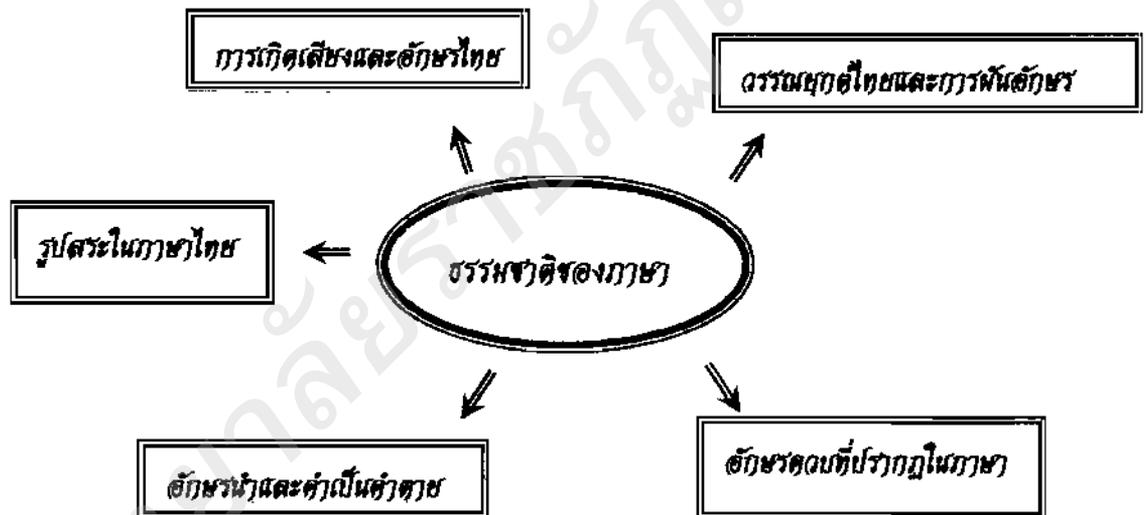
หน่วยการเรียนรู้ย่อย เรื่อง ธรรมชาติของภาษา

จำนวน 2 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท 4.1 : ท 4.1.1 ท 4.2 : ท 4.2.2

ผังแสดงหน่วยการเรียนรู้ธรรมชาติของภาษา

สาระสำคัญ

ธรรมชาติของภาษาว่าด้วยการศึกษาไวยากรณ์ในภาษาไทยตั้งแต่พยัญชนะไทย สระ วรรณยุกต์ อักษรชนิดต่าง ๆ และการใช้ไวยากรณ์ได้อย่างถูกต้อง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสารได้อย่างดีขึ้น

ขั้นตอนที่ 1 แจกผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. นักเรียนสามารถอธิบายธรรมชาติของการเกิดเสียงในภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง
2. นักเรียนใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ของการใช้พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ได้อย่างถูกต้อง
3. นักเรียนใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ของการอ่านและเขียน อักษรควบ อักษรนำ คำเป็น คำตายในภาษาไทย

สาระการเรียนรู้

1. การเกิดเสียงในภาษาไทย
2. อักษรไทย รูปสระในภาษาไทย วรรณยุกต์ และการผันวรรณยุกต์
3. อักษรควบที่ปรากฏในภาษาไทย อักษรนำและลักษณะคำเป็นและคำตาย

ขั้นตอนที่ 2

1. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลักการใช้ภาษาเรื่องธรรมชาติของภาษาและเจดย คำตอบพร้อมบันทึกคะแนนแต่ละคนเพื่อแบ่งกลุ่มนักเรียนຄละความสามารถกลุ่มละ 5 คน เป็นนักเรียนเก่ง 1 คน ปานกลาง 3 คน และนักเรียนอ่อน 1 คน

2. เมื่อได้สมาชิกครบแต่ละกลุ่มเลือกประธาน 1 คน เลขานุการ 1 คน ผู้บันทึกคะแนน 1 คน และผู้สรุปรายงาน 2 คน

3. ประธานของทุกกลุ่มให้แต่ละคนในกลุ่มติดหมายเลขคนละ 1 หมายเลข เรียงเลข 1- 5 แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนรับใบกิจกรรม ซึ่งประกอบไปด้วยขั้นตอนการทำงาน ใบความรู้ ใบงาน แบบบันทึกกิจกรรมกลุ่ม ประธานมอบหมายให้สมาชิกในกลุ่มรับผิดชอบ คนละ 1 หัวข้อย่อย ดังนี้

หมายเลข 1 ศึกษาหัวข้อที่ 1 เรื่องการเกิดเสียงและอักษรไทย

หมายเลข 2 ศึกษาหัวข้อที่ 2 เรื่อง รูปสระในภาษาไทย

หมายเลข 3 ศึกษาหัวข้อที่ 3 เรื่อง วรรณยุกต์ไทยและการผันวรรณยุกต์

หมายเลข 4 ศึกษาหัวข้อที่ 4 เรื่อง อักษรควบที่ปรากฏในภาษาไทย

หมายเลข 5 ศึกษาหัวข้อที่ 5 เรื่องอักษรนำและลักษณะคำเป็นและคำตาย

4. นักเรียนที่ได้รับหัวข้อย่อยเดียวกันเข้าร่วมกลุ่มใหม่ เป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นตอนที่ 3

5. ตามหัวข้อนั้นๆ เช่น คนที่ได้หัวข้อที่ 1 เรื่อง การเกิดเสียงและอักษรไทย ของ แต่ละกลุ่มจะมารวมกันเป็น 1 กลุ่ม ส่วนคนที่หัวข้อที่ 2 - 5 ก็ทำเช่นเดียวกัน โดยแต่ละกลุ่มจะ ศึกษาและทำกิจกรรมตาม ใบงานพร้อมร่วมกันสรุปเรื่องที่ได้รับอย่างละเอียด

ขั้นตอนที่ 4

6. หลังจากทีนักเรียนศึกษาใบกิจกรรมในแต่ละกลุ่มตามหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย แล้วให้แต่ละคนกลับกลุ่มเดิมแล้วปฏิบัติดังนี้

- ผลัดกันอธิบายให้สมาชิกในกลุ่มฟังโดยเริ่มจากใบความรู้ หรือ หัวข้อเนื้อหาที่ 1 2 3 4 5 ตามลำดับ
- สมาชิกในกลุ่มซักถามและทำความเข้าใจจนครบทุกคน และแลกเปลี่ยน เรียนรู้ซึ่งกันและกัน เลขานุการกลุ่มบันทึกผลงานและรายละเอียดของกลุ่ม

- เตรียมตัวสอบ และจัดห้องสอบโดยครูดำเนินการสอบเป็นรายบุคคลและรวมคะแนนของแต่ละกลุ่มคะแนนของแต่ละคนจะรวมเป็นคะแนนของกลุ่ม หรือเป็นคะแนนเฉลี่ยของสมาชิกแต่ละคน

ขั้นตอนที่ 5

7. ทำการสอบเพื่อเก็บคะแนนรายบุคคลและรวมคะแนนกลุ่ม มอบรางวัล กลุ่มที่ได้คะแนนรวมหรือเฉลี่ยสูงสุดและให้กำลังใจกับนักเรียนกลุ่มที่ได้คะแนนรวมหรือเฉลี่ยน้อย

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. แบบเรียนหลักการใช้ภาษาเรื่อง ธรรมชาติของภาษา
2. ใบความรู้เรื่อง ธรรมชาติของภาษา
3. ใบงานเรื่อง ธรรมชาติของภาษา
4. ใบกิจกรรมเรื่อง ธรรมชาติของภาษา

การวัดผลประเมินผล

1. วิธีวัดผลประเมินผล

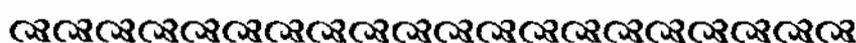
1. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียน
2. สังเกตการณ์แสดงความคิดเห็นการอภิปรายการตอบคำถามและการรายงานของนักเรียน
3. การตรวจใบงาน
4. การตรวจแบบบันทึกกิจกรรม

2. เครื่องมือวัดผลประเมินผล

1. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียน
2. สังเกตการณ์แสดงความคิดเห็นการอภิปรายการตอบคำถามและการรายงานของนักเรียน
3. ใบงาน
4. แบบบันทึกกิจกรรมกลุ่ม

3. เกณฑ์การวัดประเมินผล

1. พฤติกรรมการทำงานกลุ่มผ่านเกณฑ์ระดับคุณภาพดี
2. การปฏิบัติกิจกรรมตามใบงาน ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80
3. ทำแบบทดสอบ ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80

ใบความรู้ที่ 4.1 เรื่อง การเกิดเสียงและอักษรไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สามารถอธิบายธรรมชาติของการเกิดภาษาได้อย่างถูกต้อง
2. นักเรียนใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ของการใช้พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์

เสียงและอักษรในภาษาไทย

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 ให้ความหมายของคำว่า “เสียง” ว่า “สิ่งที่ได้ยินด้วยหู ถ้อยคำที่เปล่งออกมา” เพื่อสนองความต้องการต่าง ๆ เช่น ขอความช่วยเหลือ แสดงความรู้สึก รัก เกลียด โกรธ ชอบ ไม่ชอบ พอใจ ไม่พอใจ ฯลฯ

อวัยวะที่ทำให้เกิดเสียง ได้แก่ ปอด หลอดลม กล่องเสียง ลิ้นไก่ ลิ้น เพดานปมหรือก้าน และริมฝีปาก

เสียงในภาษาไทย มี 3 ชนิด คือ

- เสียงพยัญชนะ หรือเสียงแปร เป็นเสียงที่เปล่งออกมาจากลำคอแล้วมีการดัดแปลงลมในช่องปากทำให้เสียงแตกต่างกันไป เสียงพยัญชนะมีทั้งหมด 21 เสียง สัญลักษณ์ที่ใช้แทนเสียงพยัญชนะ เรียกว่า รูปพยัญชนะ มี 44 รูป
- เสียงสระ หรือเสียงแท้ เป็นเสียงที่เปล่งออกมาโดยมีการเปลี่ยนแปลงระดับของลิ้นและรูปริมฝีปาก มีทั้งหมด 24 เสียง มีสัญลักษณ์ที่ใช้แทนเสียงสระ เรียกว่า รูปสระ มี 21 รูป
- เสียงวรรณยุกต์ หรือเสียงดนตรี เป็นระดับเสียงสูงต่ำในภาษาไทยเหมือนเสียงดนตรี คำที่มีเสียงวรรณยุกต์ต่างกันจะทำให้ความหมายของคำต่างกันด้วย เสียงวรรณยุกต์มีทั้งหมด 5 เสียง สัญลักษณ์ที่ใช้แทนเสียงวรรณยุกต์ เรียกว่า รูปวรรณยุกต์ มี 4 รูป

เสียงและรูปพยัญชนะไทย

1. ลักษณะของเสียงพยัญชนะ

- เกิดจากการสั่นของลมจากปอด ผ่านออกมาผ่านช่องปาก ช่องจมูก ระหว่างที่ลมผ่านนั้นลมจะถูกสกัดกั้นอย่างเต็มที่ หรือถูกสกัดกั้นเพียงบางส่วน ลมสามารถแทรกผ่านการสกัดกั้นออกมาได้
- มีทั้งเสียงก้องและไม่ก้อง
- พยัญชนะไม่สามารถออกเสียงตามลำพังได้ ต้องอาศัยเสียงสระช่วยจึงจะออกเสียงได้
- พยัญชนะอาจปรากฏที่ต้นคำเรียกว่าเสียงพยัญชนะต้น และสามารถปรากฏท้ายเสียงสระ ซึ่งเรียกว่าเสียงพยัญชนะสะกด
- เสียงและรูปพยัญชนะไทย สามารถแบ่งออกได้ดังนี้

2.1 พยัญชนะเดี่ยว มีดังนี้

ลำดับที่	รูปพยัญชนะไทย	เสียงพยัญชนะไทย	
		สัญลักษณ์แบบไทย	สัญลักษณ์แบบสากล
1	ก	/ ก /	/ k /
2	ข ขด ค ฅ	/ ค /	/ kh /
3	ง	/ ง /	/ h /
4	จ	/ จ /	/ c /
5	ช ฉ ฌ	/ ช /	/ ch /
6	ญ ย	/ ย /	/ y /
7	ซ ศ ษ ส	/ ซ /	/ s /
8	ท ทธ ฒ ฐ ฑ	/ ท /	/ th /
9	บ	/ บ /	/ b /
10	ด ฎ	/ ด /	/ d /
11	ต ฏ	/ ต /	/ t /
12	ป	/ ป /	/ p /
13	ผ พ ภ	/ พ /	/ ph /
14	ฝ ฟ	/ ฟ /	/ f /

ใบงานที่ 4.1
เรื่อง การเกิดเสียงและอักษรไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้

สามารถอธิบายธรรมชาติของการเกิดภาษาได้อย่างถูกต้อง

คำชี้แจง ตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. เสียง คือ

.....
.....

2. เสียงในภาษาไทยมี 3 ชนิด คือ

.....
.....
.....

3. ฐานที่เกิดเสียงในภาษาไทยมี.....ตำแหน่ง ได้แก่

.....
.....
.....

4. พยัญชนะไทย มี ๔๔ รูป แยกได้ ๒๑ เสียง

เสียง	รูป	เสียง	รูป
๑. ก		๑๑. ฌ	
๒. ข		๑๒. ฎ	
๓. ง		๑๓. ฬ	
๔. จ		๑๔. ฬ	
๕. ฌ		๑๕. ม	
๖. ฌ		๑๖. ย	
๗. ย		๑๗. ร	
๘. ด		๑๘. ล	
๙. ต		๑๙. ว	
๑๐. ฑ		๒๐. ฮ	
		๒๑. อ	

ใบความรู้ที่ 4.2 เสียงสระและรูปสระในภาษาไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ของการใช้พยัญชนะ สระ
วรรณยุกต์

เสียงสระและรูปสระ

เสียงสระ คือ เสียงที่ระบายออกจากปอดผ่านทางหลอดลม แล้วเสียดสีกับสายเสียงใน
กล่องเสียง ซึ่งสายเสียงจะปิดๆ เปิดๆ อย่างรวดเร็ว เกิดการสั่นสะเทือนและความกังวานขึ้น
และเสียงก็จะผ่านออกมาทางช่องปากและช่องจมูกโดยไม่ถูกสกัดกั้น ทำให้สามารถออกเสียง
ติดต่อกันโดยตลอดและยาวนาน เป็นเสียงก้องเกิดความกังวาน

ลักษณะของเสียงสระ

เป็นเสียงที่ลมผ่านออกมาได้โดยสะดวกไม่ถูกอวัยวะในปากกักลม อวัยวะที่ช่วยให้เสียง
สระต่างกัน ได้แก่ ลิ้นและริมฝีปาก เสียงสระออกเสียงได้ยาวนาน เสียงสีทุกเสียงเป็นเสียงก้อง
เส้นเสียงจะสั่นสะเทือน เสียงสระมีทั้งสระเสียงสั้นและสระเสียงยาว เสียงสระเป็นเสียงที่ช่วยให้
พยัญชนะออกเสียงได้ เพราะเสียงพยัญชนะต้องอาศัยเสียงสระเกาะเสมอ จึงจะออกเสียงได้

รูปและเสียงสระ

รูปสระ เป็นเครื่องหมายที่เขียนขึ้นโดดๆ ก็มี หรือใช้เขียนกับรูปสระอื่นเพื่อให้เกิดเสียง
สระใหม่ก็มี รูปสระมี 21 รูป ดังนี้

รูปสระ	ชื่อเรียก	วิธีใช้
- ะ	วิสรรชนีย์	สำหรับประหลังหรือเป็นสระอะ และประสมกับรูปอื่น เป็น สระ เอะ แอะ โอะ เอะ เออะ เอียะ เอือะ อัวะ
- ั	ไม้ผิด, ไม้หันอากาศ	สำหรับเขียนข้างบนเป็นสระ อะ เมื่อมีตัวสะกด และ ประสมกับรูปอื่นเป็นสระ อัวะ อัว
- ิ	ไม้ไต่คู้	สำหรับเขียนข้างบน แทนวิสรรชนีย์ในสระบางตัวที่มี ตัวสะกด เช่น เอ็น แอน อีอน ฯลฯ และใช้ประสมกับตัว ก เป็นสระ เอะ มีไม้โท คือ กี่ อ่าน (เก๊ะ)
- ำ	ลากข้าง	สำหรับเขียนข้างหลังเป็นสระ อา และประสม กับรูปอื่น เป็น เอะ อำ เอา
- ิ	พินทุ์ อี	สำหรับเขียนข้างบนเป็นสระ อี และประสมกับรูปอื่น เป็น

		สระ อี อี อี เอียะ เอีย เอื้อะ เอื้อ และใช้แทนตัว อ ของสระ เออ เมื่อมีตัวสะกดก็ได้ เช่น เกอน เป็น เกิน ฯลฯ
'	ฝนทอง	สำหรับเขียนข้างบนพินทุ์ อี เป็นสระ อี และประสม กับรูปอื่นเป็นสระ เอียะ เอีย
°	นฤคหิต, หยาดน้ำค้าง	สำหรับเขียนข้างบนลากข้าง เป็นสระ อำ บนพินทุ์ อี เป็นสระ อีในภาษาบาลีและสันสกฤตทำนจัดเป็นพยัญชนะ เรียกว่า นิคหิต
*	พินหนู	สำหรับเขียนบน พินทุ์ อี เป็นสระ อือ และ ประสมกับสระอื่นเป็นสระ เอื้อะ เอื้อ
;	ดินเหยียด	สำหรับเขียนข้างล่างเป็นสระ อุ
๘	ดินคู้	สำหรับเขียนข้างล่างเป็นสระ อู
-	ไม้หน้า	สำหรับเขียนข้างหน้า รูปเดียวเป็นสระ เอ สองรูป เป็นสระแเอ และประสมกับรูปอื่นเป็น เอะ แอะ เออะ เออ เอียะ เอีย เอื้อะ เอื้อ เอา
ใ	ไม้ม้วน	สำหรับเขียนข้างหน้าเป็นสระ ไอ
ไ	ไม้มลาย	สำหรับเขียนข้างหน้า เป็นสระไอ
โ	ไม้โอ	สำหรับเขียนข้างหน้า เป็นสระ โอ และเมื่อ ประวิสรรชนีย์เข้าไปเป็นสระ โอะ
อ	ตัว ออ	สำหรับเขียนข้างหลังเป็นสระ ออ และประสมกับรูปอื่นเป็นสระ อือ (เมื่อไม่มีตัวสะกด) เออะ เออ เอื้อะ เอื้อ
ย	ตัว ยอ	สำหรับประสมกับรูปอื่นเป็นสระ เอียะ เอีย
ว	ตัว วอ	สำหรับประสมกับรูปอื่นเป็นสระ อัวะ อัว
ฤ	ตัว ฤ	สำหรับเขียนเป็นสระ ฤ
ฤา	ตัว ฤือ	สำหรับเขียนเป็นสระ ฤา
ฃ	ตัว ลี	สำหรับเขียนเป็นสระ ฃ
ฃา	ตัว ลือ	สำหรับเขียนเป็นสระ ฃา

*** ฤ ฤา ฃ ฃา 4 ตัวนี้ เป็นสระมาจากสันสกฤต จะเขียนโดดๆก็ได้ ประสมกับ พยัญชนะ ก็ได้ แต่ใช้เขียนข้างหลังพยัญชนะ

เสียงสระ

เสียงสระในภาษาไทยมี 21 เสียง จำแนกเป็น สระเดี่ยว 18 เสียง และสระเลื่อนหรือสระประสม 3 เสียง

(1) สระเดี่ยว บางที่เรียกว่า สระแท้ สระเดี่ยวในภาษาไทยมี 18 เสียง ได้แก่ อะ อา อี อี้ อื อี้ อู อู เออะ เออ แอะ แอ เออะ เออ เออะ ออ โอะ โอ แบ่งออกเป็นสระเดี่ยวเสียงสั้น 9 เสียง กับสระเดี่ยวเสียงยาว 9 เสียง สระเดี่ยวเป็นเสียงที่เกิดจากฐานที่เกิดเสียงเพียงฐานเดียว การเกิดของเสียงสระ โดยพิจารณาจากอวัยวะในการออกเสียงนี้ สามารถแบ่งสระออกได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

ระดับความสูงต่ำของลิ้น จำแนกเป็นสระสูง สระกลาง สระต่ำ ตำแหน่งของลิ้นที่ยกขึ้น ไกลเพดาน จำแนกเป็นสระหน้า สระกลาง สระหลัง รูปลักษณะของริมฝีปาก จำแนกเป็น ริมฝีปากห่อ ริมฝีปากเหยียดออก และ ริมฝีปากปกติ (ดังตาราง)

รูปลักษณะริมฝีปาก	ริมฝีปากเหยียดออก		ริมฝีปากปกติ		ริมฝีปากห่อ	
ส่วนของลิ้น	หน้า		กลาง		หลัง	
ระดับของลิ้น	เสียงสั้น	เสียงยาว	เสียงสั้น	เสียงยาว	เสียงสั้น	เสียงยาว
สูง	อี	อี้	อี	อี้	อู	อู
กลาง	เอะ	เอ	เออะ	เออ	โอะ	โอ
ต่ำ	แอะ	แอ	อะ	อา	เออะ	ออ

(2) สระประสม บางที่เรียกว่าสระเลื่อน เป็นเสียงสระที่เมื่อออกเสียงลิ้นอยู่ในระดับหนึ่ง แล้วเลื่อนไปอีกระดับหนึ่งอย่างรวดเร็ว เหมือนเสียงสระสองเสียงประสมกัน สระประสมในภาษาไทย แบ่งออกเป็น 6 เสียง คือ เอียะ (อี + อะ) เอีย (อี + อา) เอือะ (อี้ + อะ) เอือ (อี้ + อา) อัวะ (อู + อะ) อิว (อู + อา) ดังต่อไปนี้

ลักษณะรูปปาก	ริมฝีปากเหยียดออก		ริมฝีปากปกติ		ริมฝีปากห่อ	
ลักษณะเสียง	เสียงสั้น	เสียงยาว	เสียงสั้น	เสียงยาว	เสียงสั้น	เสียงยาว
ลักษณะเลื่อนระดับสูง	เอียะ	เอีย	เอือะ	เอือ	อัวะ	อิว

ใบงานที่ 4.2

เสียงสระและรูปสระในภาษาไทย

คำชี้แจง ตอบคำถามต่อไปนี้

1. คำต่อไปนี้ประสมสระชนิดใด

ตัวอย่าง	ขด	เป็น	สระโอะ (ลดรูป)
1. เกิด		เป็น	สระ.....
2. ขรรค์		เป็น	สระ.....
3. ชราม		เป็น	สระ.....
4. กักขัง		เป็น	สระ.....
5. กล้วย		เป็น	สระ.....
6. เทอญ		เป็น	สระ.....
7. แม็ค		เป็น	สระ.....
8. กี้		เป็น	สระ.....
9. สงฆ์		เป็น	สระ.....
10. ครอบครัว		เป็น	สระ.....

2. รูปสระต่อไปนี้ชื่อว่าอะไร

ะ	=.....	ะ	=.....	ะ	=.....
.		.		.	
า	=.....	า	=.....	า	=.....
.		.		.	
อ	=.....	อ	=.....	อ	=.....
.		.		.	
โ	=.....	โ	=.....	โ	=.....
.		.		.	
ย	=.....	ย	=.....	ย	=.....
.		.		.	
ฤ	=.....	ฤ	=.....	ฤ	=.....
.		.		.	

ใบความรู้ที่ 4.3 วรรณยุกต์ไทยและการผันวรรณยุกต์

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนผันเสียงวรรณยุกต์ได้อย่างถูกต้อง

รูปและเสียงวรรณยุกต์

เสียงวรรณยุกต์ คือ เสียงแท้หรือเสียงแปร ซึ่งผู้เปล่งทำให้เป็นเสียงสูง ๆ ต่ำ ๆ อย่างเสียงเครื่องดนตรี ปรากรฐเป็น กอ, ก่อ, ก้อ, ก็อ, ก๋อ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการสร้างรูปอักษรขึ้นแทนระดับเสียงสูงต่ำ เรียกว่า รูปวรรณยุกต์

ลักษณะของเสียงและรูปวรรณยุกต์ เป็นเสียงที่มีระดับเสียงสูงต่ำประคองเสียงดนตรี คำที่มีเสียงวรรณยุกต์ต่างกัน ความหมายจะต่างกันออกไปด้วย เสียงวรรณยุกต์จะเป็นเสียงก้อง เพราะเกิดจากการสั่นสะเทือนของเส้นเสียง ถ้าเส้นเสียงสั่นสะเทือนมากจะเป็นเสียงสูง ถ้าสั่นสะเทือนน้อยจะเป็น เสียงต่ำ

เสียงวรรณยุกต์ทั้ง 5 เสียง มีรูปใช้แทนเสียงเพียง 4 รูป รูปวรรณยุกต์ 4 รูป มีดังนี้

อ เรียกว่า ไม้เอก

ั เรียกว่า ไม้โท

อิ เรียกว่า ไม้ตรี

อื เรียกว่า ไม้จัตวา

คำทุกคำจะต้องมีเสียงวรรณยุกต์เสมอ แม้ไม่มีรูป

วรรณยุกต์กำกับก็ตาม

การผันวรรณยุกต์ จะต้องคำนึงถึง “ไตรยางศ์”

ไตรยางศ์ หมายถึง การแบ่งพยัญชนะออกเป็น 3 หมู่ เรียกสั้น ๆ ว่า อักษร 3 หมู่ มีดังนี้

1. อักษรสูง ได้แก่พยัญชนะที่มีพื้นเสียงเป็นเสียงสูง กล่าวคือเสียงวรรณยุกต์จัตวา อักษรสูงมี 11 ตัว คือ ข ฃ ฉ ฐ ถ ผ ฝ ศ ษ ส ห
2. อักษรกลาง ได้แก่พยัญชนะที่มีพื้นเสียงระดับกลาง ๆ กล่าวคือเสียงวรรณยุกต์สามัญ ที่สามารถผันได้ครบ 5 เสียง อักษรกลางมี 9 ตัว คือ ก จ ฉ ฎ ฏ บ ป อ
3. อักษรต่ำ ได้แก่พยัญชนะที่มีพื้นเสียงเป็นเสียงวรรณยุกต์สามัญ แต่ผันได้ไม่ครบ 5 เสียง อักษรพวกนี้จะผันได้ครบ 5 เสียงก็ต่อเมื่อนำไปคู่กับอักษรสูง อักษรต่ำมีทั้งหมด 24 ตัว คือ ค ฅ ฆ ง ช ฌ ญ ฑ ฒ ท ฐ น พ ฟ ภ ม ย ร ล ว พ ฮ

ใบความรู้ที่ 4.4 อักษรควบที่ปรากฏในภาษาไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ของการอ่านและเขียนอักษรควบในภาษาไทย

เสียงพยัญชนะควบกล้ำในภาษาไทย

เสียงพยัญชนะควบกล้ำ หมายถึง เสียงพยัญชนะ 2 เสียง ประสมกันและออกเสียงพร้อมกัน โดยใช้เสียงสระร่วมกัน เสียงพยัญชนะควบกล้ำเป็นเสียงที่ปรากฏในตำแหน่งพยัญชนะต้นเท่านั้น ในภาษาไทยมีเสียงพยัญชนะควบกล้ำ 11 เสียง ดังตารางต่อไปนี้

เสียงต้นเสียงควบ	ก	ค	ต	ป	พ
ร	กร	คร	ตร	ปร	พร
ล	กล	คล	-	ปล	พล
ว	กว	คว	-	-	-

แผนภูมิการเกิดเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ๑๑ เสียง

1. /กร/ เช่น กราย กราม กรน กร้าน
2. /กล/ เช่น กลอก กลอบ เกลียต กลัว
3. /กว/ เช่น กวาด กว้าง ไกว แกว่ง
4. /คร/ เช่น คราด ครั้น เครง ไครง
5. /คล/ เช่น คลุ้ม คลาย คลาน คลุ้ม
6. /คว/ เช่น ความ ควาย คว้น แคว้น
7. /ทร/ เช่น ตรัง ตรอก ทรง ทรัส
8. /ปร/ เช่น ปรับ ปรุง ปรน ปราบ
9. /ปล/ เช่น ปลาย เปลี่ยน ปลา ปลุก
10. /พร/ เช่น พราน พราก แพรก พริง
11. /พล/ เช่น ปลาย พลัด พลิก พลอง

ใบงานที่ 4.4

อักษรควบที่ปรากฏในภาษาไทย

คำชี้แจง ตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. เติม คำควบกล้ำ ให้เหมาะสม ห้ามใช้คำซ้ำ

1. ค.ณ.....บ้าน.....ก็
อาบน้ำ.....ผม
2. ความ.....ไม่เชื่อไม่น่า.....ขนาดนี้เลยคนเรา
.....กันได้
3. ผิวเธอไม่หยาบ.....แต่ผิวฉันสิ.....สิวเต็มเลย
4.ของลุงดี.....ยายมีนอนหน้า.....อยู่
.....ป่า
5. แกงเขียว.....รสอร่อย

2. ตอบคำถามต่อไปนี้

สุรพลเสเฮฮา	พุทธาทรุศโทรม
สร้างโคมสวรรค์	แสวงสรรเสริญไป
อย่าใกล้คนทราม	สุขยามสร้างไข
หัวใจนั้นไซ้	อยู่ในทรวงอก
ยกถุงทรายมา	รักษาทรุดทรง.

- เขียนคำที่อ่านออกเสียง ทร เป็น ซ มาให้ครบ

.....
.....

- เขียนคำควบแท้มาให้ครบ

.....
.....

- เขียนคำควบแท้มาให้ครบ

.....
.....

3. หาคำควบแท้และควบไม่แท้มาอย่างละ 5 คำ

ควบแท้
.....

ควบไม่แท้
.....

ใบความรู้ที่ 4.5

อักษรนำและลักษณะคำเป็นและคำตาย

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ของเขียนอักษรนำคำเป็น คำตาย ในภาษาไทย

อักษรนำ

อักษรนำ คือ คำที่มีพยัญชนะคู่ 2 ตัว รวมอยู่ในสระเดียวกัน บางคำออกเสียงร่วมกันหรือบางคำออกเสียงเหมือน 2 พยางค์ เนื่องจากต้องออกเสียงพยัญชนะตัวหน้า รวมกับตัวหลัง แต่พยัญชนะ 2 ตัว นั้นประสมกันไม่สนิท จึงฟังดูคล้ายกับมีเสียง สระ อะ ดังออกมาแผ่วๆ มีหลักการสังเกต ดังนี้

1. เมื่อ ห นำอักษรต่ำ ได้แก่ หง. หน. หม. หญ. หร. หล. หว. หย. เสียงพยัญชนะที่แท้จริงจะเป็นเสียงหลัง เช่น เหงา หงอย หญ้า ใหญ่ หญิง หูหრა หลาน เหลน

2. เมื่อ อ นำ ย มีอยู่ 4 คำ คือ อย่า อยู่ อย่าง อยาก

3. อ่านออกเสียง 2 พยางค์ พยัญชนะตัวหน้านำพยัญชนะที่ตามมาจะออกเสียง อะ แต่ไม่ประวิสรรชนีย์

3.1 อักษรสูงนำอักษรเดี่ยว เช่น

ตลาด	อ่าน	ตะ – หลาด
ตลก	“	ตะ – หลก
ไสว	“	สะ – ไหว
สวิง	“	สะ – หวัง
ชมอง	“	ชะ – หมอง
ขยับ	“	ชะ – หยับ
ผลึก	“	ผะ – หลึก
ผวา	“	ผะ – หวา
ขนม	“	ชะ - นนม
ขยับ	“	ชะ - หยับ
ขนุน	“	ชะ - นนุน

ใบงานที่ 4.5

อักษรนำและลักษณะคำเป็นและคำตาย

คำชี้แจง ตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. เขียนคำที่เป็นอักษรนำลงสมุด

* เรื่องหนูหล่อพาพ่อไปดูหมี่ที่นาตาหมอลอ หนูหล่อเอาไม้ไปเหย่หมี่ หมี่ดูเฒ่า หนูหล่อตกใจเข้าไปปะทะรั้วไม้แข่งขาเหวอะหวะ ดาหวังหลังโกงอยู่บ้านโรงหมูไปพบหนูหนึ่งหนูหนึ่งวิ่งเล่นอยู่ หนูหนึ่งหนูหนึ่งจึงแก้งทำหลังโกงล้อดาหวัง ต่อมาดาหม่องคนหลังโกงเดินมาแถว นั้น หนูหนึ่งหนูหนึ่งก็ทำท่าล้อแก จึงถูกดาหม่องจับมาทုပ်"

2. จงเติมคำที่มีอักษรนำในช่องว่างต่อไปนี้

1. ป้อมกำลังนอนหลังอยู่
2. เขาปลุกต้น ไร่หลังบ้าน
3. ผู้หญิงคนนี้มีผม.....
4. ดอก.....ไก่ มีหลายสี
5. ยายกำลังกิน
6. หนังสือเล่มนี้ มาก
7. เธอกำลัง..... ผม
8. เขาแต่งตัว.....

3. สำนวนต่อไปนี้เป็นคำเป็นหรือคำตาย

ตัวอย่าง เหยียบเรือสองแคม = ตาย+เป็น+เป็น+เป็น

1. พุดไปสองไพเบี้ย นิ่งเสียตำลึงทอง

=.....

2. นำมาปลาकिनมคไนลคคคคคคปลา

=.....

3. เข้าหูซ้ายทะลุหูขวา

=.....

4. ฝนสั่งฟ้าปลาสั่งหนอง

=.....

5. แพบ่เป็นพระชนะเป็นมาร

=.....

แบบบันทึก
รายชื่อกลุ่มและหน้าที่สมาชิกในกลุ่ม

1.....
หน้าที่.....

2.....
หน้าที่.....

3.....
หน้าที่.....

4.....
หน้าที่.....

5.....
หน้าที่.....

ผู้บันทึก.....
ตำแหน่ง.....

.....
(ม.ศิริลักษณ์ สุภาจรรยา)
ครูผู้จัดกิจกรรมเทคนิคจิ๊กซอว์

แบบบันทึกคะแนนรายบุคคล

ข้อสอบวิชา.....

เรื่อง.....

1.....	ได้.....	คะแนน
2.....	ได้.....	คะแนน
3.....	ได้.....	คะแนน
4.....	ได้.....	คะแนน
5.....	ได้.....	คะแนน

รวมคะแนนกลุ่ม.....คะแนน

ผู้บันทึก.....

ผู้บันทึก.....

ตำแหน่ง.....

.....
(ม.ศิริลักษณ์ สุภาจรรยา)

ครูผู้จัดกิจกรรมเทคนิคจิ๊กซอว์

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
การจัดการเรียนรู้โดยการสอนรูปแบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์

รายการพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ				
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านบทบาทการเป็นผู้นำกลุ่ม					
1. ปฏิบัติหน้าที่ผู้นำด้วยความรับผิดชอบ					
2. การดูแลสมาชิกแสดงความคิดเห็นให้ทั่วถึง					
3. การแบ่งงานให้สมาชิกในกลุ่ม					
4. การให้กำลังใจเพื่อนสมาชิกในการทำงานกลุ่ม					
5. การพูดสรุปและทบทวนได้ตรงประเด็น					
ด้านบทบาทการเป็นสมาชิกในกลุ่ม					
1. กระตือรือร้นที่จะร่วมทำงานให้กับผู้อื่น					
2. สนใจและตั้งใจฟังขณะที่มีการแสดงความคิดเห็น					
3. การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม					
4. รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเองและสมาชิกในกลุ่ม					
5. สามารถอธิบายให้ผู้ร่วมงานในกลุ่มเข้าใจได้ชัดเจน					
ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของกลุ่ม					
4. นักเรียนแยกเข้ากลุ่มอย่างเป็นระเบียบ ไม่ส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่น					
2. มารยาทในการฟังและการพูด					
3. มีการอภิปรายและการแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม					
4. เคารพและยอมรับฟังความคิดเห็นในกลุ่มผู้ร่วมงาน					
5. มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำงานกลุ่ม					

(.....)

ศิริลักษณ์ สุภาจรรยา
 ผู้จัดการกิจกรรมและการสังเกตพฤติกรรม

ภาคผนวก ช
แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย
เรื่องหลักการใช้ภาษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
โดยการสอนปกติ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

แผนการจัดการเรียนรู้โดยการสอนปกติ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง หลักการใช้ภาษา

หน่วยการเรียนรู้ย่อย เรื่อง ชนิดและลักษณะของโวหารภาพพจน์

จำนวน 2 ชั่วโมง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

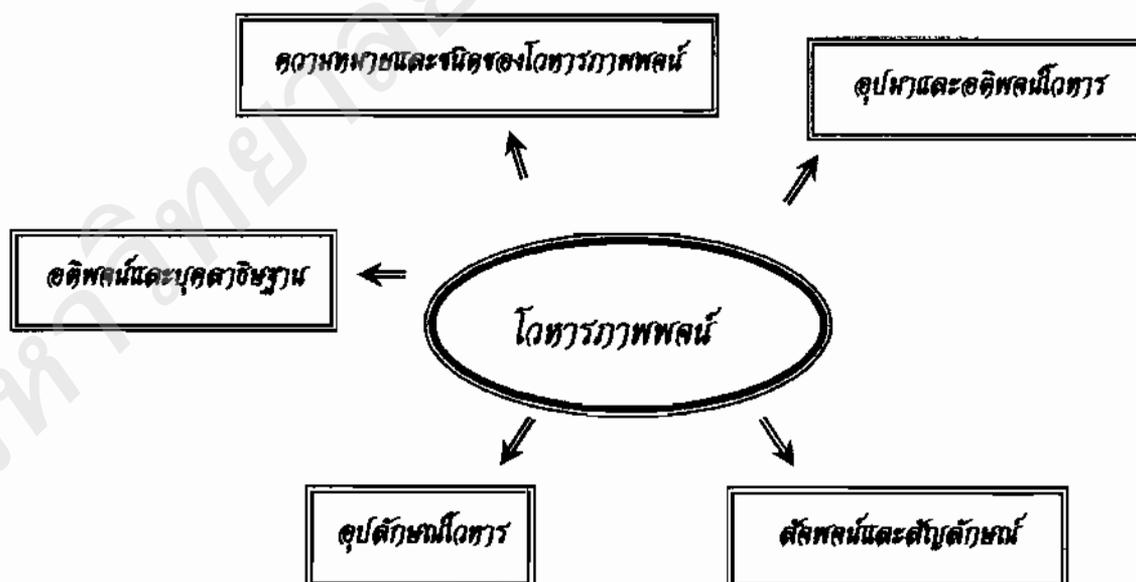
สาระที่ 4

มาตรฐาน ท 4.1.5 : สามารถแต่งบทหรือกรองกาพย์ กลอน โคลง ฉันท์ และร่ายด้วยถ้อยคำที่ไพเราะ แสดงออกทางอารมณ์ และคุณค่าทางความคิด

สาระที่ 5

มาตรฐาน ท 5.1.1: สามารถใช้หลักการวิจารณ์วรรณคดีเบื้องต้น พิจารณาภาพย่ กลอน ร่าย โคลง ฉันท์ ลิลิตที่อ่านโดยวิเคราะห์องค์ประกอบของงานประพันธ์แต่ละชนิด เพื่อประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ เนื้อหา และคุณค่าทางสังคม และนำไปใช้ในชีวิตจริง

ผังแสดงหน่วยการเรียนรู้โวหารภาพพจน์

สาระสำคัญ

หลักการใช้ภาษาในเรื่องโวหารภาพพจน์ในงานประพันธ์เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องเรียนรู้ การวิเคราะห์ ประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ เนื้อหา คุณค่าทางสังคมของงานประพันธ์โวหารภาพพจน์ในงานประพันธ์ นั้นจะต้องอาศัยความเข้าใจงานประพันธ์และความแตกต่างของบทประพันธ์แต่ละชนิดด้วย

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. บอกชนิดของโวหารภาพพจน์ของงานประพันธ์แต่ละชนิดได้
2. อธิบายลักษณะโวหารภาพพจน์ของงานประพันธ์แต่ละลักษณะได้
3. สามารถบอกถึงความสำคัญและหน้าที่ของโวหารภาพพจน์แต่ละชนิดได้

สาระการเรียนรู้

1. ความหมายและชนิดของโวหารภาพพจน์
2. ลักษณะของโวหารภาพพจน์ที่ปรากฏในงานประพันธ์
3. อุปมาโวหาร, ปฏิพากย์, อติพจน์, บุคลาธิษฐาน, อุปลักษณ์, สัจพจน์, สัญลักษณ์

กระบวนการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. สนทนาเกี่ยวกับชนิดและลักษณะโวหารภาพพจน์ของงานประพันธ์ที่

นักเรียนเคยรู้จัก

2. แจ้งผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ขั้นสอน

3. ทบทวนความรู้เดิมที่นักเรียนเรียนเรื่อง โวหารภาพพจน์ ว่ามีกี่ชนิด อะไรบ้าง แต่ละชนิดมีลักษณะอย่างไร

4. แจกใบความรู้เรื่องโวหารภาพพจน์ ให้นักเรียน แล้วฟังครูพร้อมสรุปลงสมุด

5. ครูยกตัวอย่างบทประพันธ์ให้นักเรียนอ่านและร่วมกันวิเคราะห์ ว่าบทประพันธ์แต่ละชนิดเป็นบทประพันธ์ที่ใช้โวหารภาพพจน์ชนิดใด ครูร่วมสรุปอีกครั้ง

6. สุ่มนักเรียนตอบคำถามเรื่องโวหารภาพพจน์ ครูเฉลยคำตอบและให้นักเรียนถามข้อสงสัยเรื่องโวหารภาพพจน์ ที่นักเรียนไม่เข้าใจ

7. ครูสรุปเรื่องโวหารภาพพจน์อีกครั้ง และแจกใบงาน

ใบความรู้

เรื่อง ความหมายและชนิดของโวหารภาพพจน์

โวหารภาพพจน์ คือ กลวิธีการนำเสนอสารโดยการพลิกแพลงภาษาที่ใช้พูด หรือเขียน ให้แปลกออกไปจากภาษาตามตัวอักษรทำให้ผู้อ่านเกิดภาพในใจ เกิดความประทับใจ เกิดความรู้สึกสะเทือนใจ เป็นการเปรียบเทียบให้เห็นภาพอย่างชัดเจน

โวหารภาพพจน์ที่จะกล่าวถึง ได้แก่

1. อุปมา (Simile) คือ การเปรียบเทียบว่าสิ่งหนึ่งเหมือนกับสิ่งหนึ่งโดยใช้คำเชื่อมที่มีความหมายเช่นเดียวกับ คำว่า " เหมือน " เช่น จูจ ดัง ราว รวากับ เปรียบ ประคุด แจก เล่ห์ ปาน ประหนึ่งเพียง เพียง ฟาง ปูน ฯลฯ
2. ปฏิพจน์ (Antithesis) คือ การใช้ถ้อยคำที่มีความหมายตรงกันข้าม หรือ ขัดแย้งกันมากล่าว อย่างกลมกลืนกันเพื่อเพิ่มความหมายให้มีน้ำหนักมากยิ่งขึ้น
3. อติพจน์ (Hyperbole) คือ โวหารที่กล่าวเกินความจริง เพื่อเน้นความรู้สึก ทำให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกที่ลึกซึ้ง
4. บุคลาธิษฐาน (Personification) คือ การกล่าวถึงสิ่งต่างๆ ที่ไม่มีชีวิต ไม่มี ความคิด ไม่มีวิญญาณ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ อัฐ ปูน หรือสิ่งมีชีวิตที่ไม่ใช่มนุษย์ เช่น ต้นไม้ สัตว์ โดยให้สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ แสดงกิริยาอาการและความรู้สึก ได้เหมือนมนุษย์ (บุคลาธิษฐาน มาจากคำว่า บุคคล + ธิษฐาน หมายถึง ธิษฐานให้กลายเป็นบุคคล)
5. อุปลักษณะ (Metaphor) ก็คล้ายกับอุปมาโวหารคือเป็นการเปรียบเทียบ เหมือนกัน แต่เป็นการเปรียบเทียบ สิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง
6. ลัทพจน์ (Onomatopoeia) หมายถึงภาพพจน์ที่เลียนเสียงธรรมชาติ เช่น เสียงดนตรี เสียงสัตว์ เสียงคลื่น เสียงลม เสียงฝนตก เสียงน้ำไหล ฯลฯ การใช้ภาพพจน์ประเภทนี้จะทำให้เหมือนได้ยินเสียงนั้นจริง ๆ
7. สัญลักษณ์ (Symbol) เป็นการเรียกชื่อสิ่งๆหนึ่งโดยใช้คำอื่นมาแทน ไม่เรียกตรงๆ ส่วนใหญ่คำที่นำมาแทนจะเป็นคำที่เกิดจากการเปรียบเทียบและตีความซึ่งใช้กันมานานจนเป็นที่เข้าใจและรู้จักกันโดยทั่วไป

เรื่อง อุปมาและปฏิพากย์ หรือ ปรพากย์โวหาร

อุปมา คือ การเปรียบเทียบว่าสิ่งหนึ่งเหมือนกับสิ่งหนึ่งโดยใช้คำเชื่อมที่มี ความหมาย เช่นเดียวกับ คำว่า " เหมือน " เช่น ดูจ ดั่ง ราว รวากับ เปรียบ ประดุจ แจก เสห์ ปาน ประหนึ่ง เพียง เพียง ฟ่าง ปูน ฯลฯ

แต่ควรสังเกตเพิ่มเติมด้วย ไม่ใช่เห็นคำเหล่านี้แล้วรีบตัดสินว่าเป็นอุปมา ต้องสังเกตดูด้วยว่ามีความเปรียบหรือไม่ ถ้ามีความเปรียบละก็แสดงว่าเป็นอุปมา

ตัวอย่าง

จากข้อความ

ปัญญาประดุจตั้งอาวุธ

ท่าทางหล่อนราวกับนางพญา

ปากเธอเหมือนกระจับอ่อนๆ

ประดุจแก้วเกาทันท์

ไพเราะกังวานปานเสียงนกร้อง

จุมุกเหมือนลูกชมพู

ตาเหมือนตามฤคมาศ

ปากหวานปานน้ำผึ้ง

จากคำประพันธ์

สูงระหงทรงเพียวเรียวลุด

พิศแต่หัวจรดเท้าขาวแต่ตา

คิ้วก่งดั่งก่งเขาตีคฝ้าย

หูกวางดวงพักตร์หิ้งงอ

งามละม้ายคล้ายอุรุษะหลาป่า

สองแก้มกัลยาดั่งลูกยอด

จุมุกละม้ายคล้ายพริ้วขอ

ลำคอโตนสันกลม

ปฏิพากย์ หรือ ปรพากย์

คือการใช้ถ้อยคำที่มีความหมายตรงกันข้าม หรือขัดแย้งกันมากล่าว อย่างกลมกลืนกัน เพื่อเพิ่มความหมายให้มีน้ำหนักมากยิ่งขึ้น ตัวอย่างเช่น

เลวบริสุทธิ์

บาปบริสุทธิ์

สวยเป็นบ้า

สวยอย่างร้ายกาจ

สนุกนิบหนาย

สวรรค์บนดิน

เรื่อง อติพจน์ หรือ อธิพจน์และบุคคลวัต

อติพจน์ หรือ อธิพจน์

คือโวหารที่กล่าวเกินความจริง เพื่อเน้นความรู้สึก ทำให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกที่ลึกซึ้ง

ภาพพจน์ชนิดนี้นิยมใช้กันมากแม้ในภาษาพูด เพราะเป็นการกล่าวที่ทำให้เห็นภาพได้ง่ายและแสดงความรู้สึกของกวีได้อย่างชัดเจน

ตัวอย่างเช่น

คิดถึงใจจะขาด

คอแห้งเป็นผง

ร้อนตับจะแตก

หนาวกระดูกจะหลุด

การบินไทยรักคุณเท่าฟ้า

คิดถึงเธอทุกลมหายใจเข้าออก

เอียงอกเทออกอ้างอวดองค์ อรเอย

จะรักจนชั่วฟ้าดินสลาย

รอมที่ตั้งชาติแล้ว

ร้อนแทบสุก

ริมน้ำหน้านครถ้ำม(ท่วม) ถึงพรหม (ร้องให้ จนน้ำตาท่วมถึงสวรรค์ชั้นพรหม. - -)

ในกรณีที่ใช้โวหารต่ำกว่าจริงเรียกว่า "อวพจน์"

ตัวอย่างเช่น

เล็กเท่าชีตาแมว

เพียงชั่วลัดนิ้วมือเดียว

รอสักจิตใจเดียว

คอยแค่จิตใจเดียวนะ

มีทองเท่าหนวดกุ้ง

ดินเท่าฝาหอย

สัญลักษณ์

เป็นการเรียกชื่อสิ่ง ๆ หนึ่งโดยใช้คำอื่นมาแทน ไม่เรียกตรงๆ ส่วนใหญ่คำที่นำมาแทนจะเป็นคำที่เกิดจากการเปรียบเทียบและตีความซึ่งใช้กันมานานจนเป็นที่เข้าใจและรู้จักกันโดยทั่วไป

ตัวอย่างเช่น

เมฆหมอก	แทน	อุปสรรค
สีดำ	แทน	ความตาย ความชั่วร้าย
สีขาว	แทน	ความบริสุทธิ์
กุหลาบแดง	แทน	ความรัก
หงส์	แทน	คนชั้นสูง
กา	แทน	คนต่ำต้อย
ดอกไม้	แทน	ผู้หญิง
แสงสว่าง	แทน	สติปัญญา
เพชร	แทน	ความแข็งแกร่ง ความเป็นเลิศ
แก้ว	แทน	ความสิ่งงาม ของมีค่า
ลา	แทน	คนโง่ คนป่าสงสาร
ลา	แทน	คนพาล คนคด
สุนัขจิ้งจอก	แทน	คนเจ้าเล่ห์

นามนัย

คือการใช้คำหรือวลีซึ่งบ่งลักษณะหรือคุณสมบัติของสิ่งใด สิ่งหนึ่งแทนอีกสิ่งหนึ่ง คล้ายๆ สัญลักษณ์ แต่ต่างกันตรงที่ นามนัยนั้นจะดึงเอาลักษณะบางส่วนของสิ่งหนึ่งมากล่าว ให้หมายถึงส่วนทั้งหมด ตัวอย่างเช่น

เมืองโอง	หมายถึง	จังหวัดราชบุรี
เมืองย่าโม	หมายถึง	จังหวัดนครราชสีมา
ทีมเสือเหลือง	หมายถึง	ทีมมาเลเซีย
ทีมกังหันลม	หมายถึง	แมนเชสเตอร์แลนด์
ทีมสิงโตคำราม	หมายถึง	อังกฤษ
ฉัตร	หมายถึง	ภษัตริย์
เก้าอี้	หมายถึง	ตำแหน่ง
มือที่สาม	หมายถึง	ผู้ก่อความเดือดร้อน

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. เหตุใดภาษาจึงต้องมีการใช้โวหารภาพพจน์

.....

2. โวหารภาพพจน์ในภาษาไทยมีกี่ชนิดอะไรบ้าง

.....

3. โวหารชนิดใดที่เปรียบสิ่งหนึ่งกับสิ่งหนึ่ง

.....

4. โวหารชนิดใดที่กล่าวเกินจริง

.....

5. โวหารชนิดใดที่เลียนเสียงธรรมชาติ

.....

6. โวหารชนิดใดที่ทาสีให้มีชีวิตให้มีชีวิต

.....

7. โวหารชนิดใดที่กล่าวตรงข้ามกัน

.....

8. "เธอคือลมหายใจเข้าออก" เป็นโวหารชนิดใด

.....

9. "ผู้หญิงคนนี้สวยเป็นบ้า" เป็นโวหารชนิดใด

.....

10. "ถ้าฉันมีสิบน้าอย่างทศกัณฐ์ สิบน้านั้นฉันจะหันมายิ้มให้เธอ" เป็นโวหารชนิดใด

.....

11. วิเคราะห์ข้อความต่อไปนี้ว่าเป็นอุปมาหรืออุปพจน์

เสียงตังตังฟ้าถล่ม เป็น.....

น้ำร้อนปลาเป็น น้ำเย็นปลาตาย เป็น.....

ชื่อเหมือนแมวอนนวด เป็น.....

ยิ่งเย็นยิ่งเด็ดไม่รู้จัก เป็น.....

เสียงคลื่นซัดฝั่งดังสงบ เป็น.....

12. วิเคราะห์ข้อความและบอกว่าเป็น บุคคลวัต หรือ อติพจน์

หากไม่ได้ผลบริษัทยินดีคืนเงินให้ท่าน เป็น.....

ร้อนแทบจะละลายอยู่แล้ว เป็น.....

เมื่อฟ้าเปิดแสงสว่างก็สาดส่อง เป็น.....

สมบูรณต์ัวใหญ่ยังกับยักษ์แน่ เป็น.....

13. ใช้คำต่อไปนี้แต่งประโยคโดยใช้อุปสรรคโวหาร
กา กับ หงส์

.....

ราชสีห์

.....

ปลาทอง

.....

กำแหง

.....

ขวากหนาม

.....

14. สัญลักษณ์ต่อไปนี้ใช้แทนสิ่งใด

เรือ แทน

สายน้ำ แทน

นกพิราบ แทน

ควาย แทน

กล้วย แทน

15. เติมประโยคต่อไปนี้ให้เป็น สัทพจน์

แมลงบิน.....เข้ามาใกล้หู

เสียงปืนดัง.....ในป่ากว้าง

เขาร้องเสียงรถดัง.....

น้ำไหล.....ดังมาแต่ไกล

เสียงฟ้าร้องดัง.....ไม่นานนักฝนก็ตก.....ลงมา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

แผนการจัดการเรียนรู้โดยการสอนปกติ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

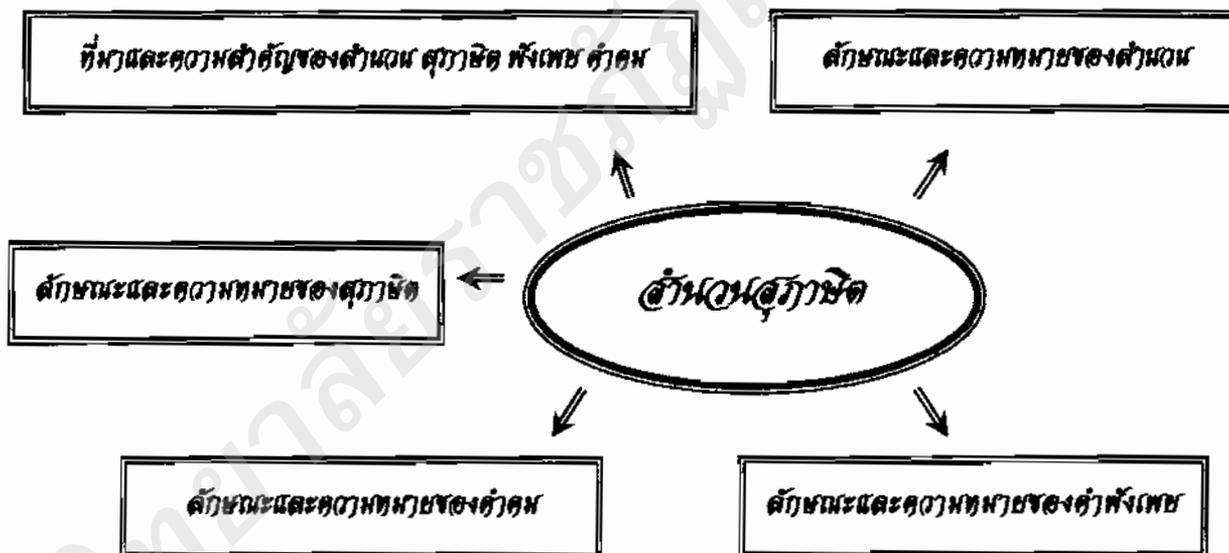
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง หลักการใช้ภาษา

หน่วยการเรียนรู้ย่อย เรื่อง สำนวน สุภาษิต คำพังเพย คำคม ข้อคิด จำนวน 2 ชั่วโมง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

มาตรฐาน ท 4.1 : ท 4.1.6 ท 4.2 : ท 4.2.1, ท 4.2.3

ผังแสดงหน่วยการเรียนรู้สำนวนสุภาษิต

สาระสำคัญ

สำนวน สุภาษิต คำพังเพย คำคม คือถ้อยคำหรือข้อความที่ให้แก่คิดคติเตือนใจทั้งทางตรงและทางอ้อมอาจรวมหมายถึงการอธิบายลักษณะเชิงอุปมาสั่งสอนเพื่อใช้ใน ชีวิตประจำวัน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. บอกความหมาย ที่มา ความสำคัญของสำนวน สุภาษิต คำพังเพย คำคม ได้
2. อธิบายชนิดสำนวน สุภาษิต คำพังเพย คำคม ได้
3. สามารถแยกลักษณะของคำแต่ละชนิดและใช้สำนวน สุภาษิต คำพังเพย คำคม ได้ ถูกต้องและเหมาะสม

สาระการเรียนรู้

1. ที่มาและความสำคัญของสำนวน สุภาษิต คำพังเพย คำคม
2. ชนิดและลักษณะของสำนวน สุภาษิต คำพังเพย คำคม
3. การเขียนหรือพูดเปรียบเทียบสำนวน สุภาษิต คำพังเพย คำคมในสถานการณ์ต่าง ๆ

กระบวนการเรียนรู้

ขั้นนำ

10. สนทนาเกี่ยวกับชนิดและลักษณะสำนวน สุภาษิต คำพังเพย คำคม ที่นักเรียนเคยรู้จัก

11. แจงผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ขั้นสอน

12. ทบทวนความรู้เดิมที่นักเรียนเรียนเรื่อง สำนวน สุภาษิต คำพังเพย คำคม ว่ามีลักษณะอย่างไร

13. แจกใบความรู้เรื่องสำนวน สุภาษิต คำพังเพย คำคม ให้นักเรียน แล้วฟังครูพร้อมสรุปลงสมุด

14. ครูยกตัวอย่างข้อความให้นักเรียนอ่านและร่วมกันวิเคราะห์ข้อความว่าเป็นสำนวน สุภาษิต คำพังเพย หรือคำคม ครูร่วมสรุปอีกครั้ง

15. สุ่มนักเรียนตอบคำถามเรื่องสำนวน สุภาษิต คำพังเพย คำคม ครูเฉลยคำตอบและให้นักเรียนตามข้อสงสัยเรื่องสำนวน สุภาษิต คำพังเพย คำคม ที่นักเรียนไม่เข้าใจ

16. ครูสรุปเรื่อง สำนวน สุภาษิต คำพังเพย คำคม อีกครั้ง และแจกใบงาน

ขั้นสรุป

17. ทำแบบฝึกหัดในใบงานเรื่องสำนวน สุภาษิต คำพังเพย คำคม ลงในสมุด
18. ส่งสมุดให้ครูตรวจท้ายชั่วโมง

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. แบบเรียนหลักการใช้ภาษาเรื่อง สำนวน สุภาษิต คำพังเพย คำคม
2. ใบความรู้เรื่อง สำนวน สุภาษิต คำพังเพย คำคม
3. ใบงานเรื่อง สำนวน สุภาษิต คำพังเพย คำคม
4. ใบกิจกรรมเรื่อง สำนวน สุภาษิต คำพังเพย คำคม

ใบความรู้

เรื่อง ที่มาและความสำคัญของสำนวน สุภาษิต คำพังเพย คำคม

จุดประสงค์การเรียนรู้

อธิบายถึงที่มาและความสำคัญของสำนวน สุภาษิต คำพังเพย คำคม ได้

ที่เกิดสำนวนไทย

ที่เกิดสำนวนไทยมีมูลเหตุจากหลายทางด้วยกัน เป็นต้นว่า เกิดจากธรรมชาติ เกิดจากการกระทำ ความประพฤติ การกินอยู่ของคน เกิดจากแบบแผนประเพณีและวัฒนธรรม เกิดจาก ศาสนา เกิดจากนิยาย นิทาน ตำนานหรือประวัติวัติศาสตร์ เกิดจากกีฬา การละเล่นหรือการ แข่งขันละมูลเหตุอื่น ๆ อีกซึ่งพอสรุปประการสำคัญ ๆ เป็นตัวอย่างได้ดังนี้

1. เกิดจากธรรมชาติ เช่น

ข้าวคอยฝน	ฝนตกไม่ทั่วฟ้า
คลื่นได้น้ำ	น้ำซึ่มบ่อทราย
ไม้งามกระรอกเจาะ	ลูกไม้หล่นไม่ไกลต้น

2. เกิดจากสัตว์ เช่น

ไก่แก่แม่ปลาช่อน	ซี่ข้างจับตักแตน
ปลากระตี่ได้น้ำ	วัวแก่เคี้ยวหญ้าอ่อน
เสือซ่อนเล็บ	หมาหยอกไก่

3. เกิดจากการกระทำ ความประพฤติ การปฏิบัติและการกินอยู่ของคน เช่น

ขึ้นต้นไม้ประังแตน	ขึ้นต้นไม้ช่วยแรงคาถา
ไกลปืนเที่ยง	ปิดทองหลังพระ
ชักใบให้เรือเสีย	พายเรือคนละที่
นอนตาไม่หลับ	หาเข้ากินคำ

4. เกิดจากอวัยวะต่างๆ เช่น

ใจลอย	ตาเล็กตาน้อย
ตีนเท่าฝ่าหอย	ปากกรรมยังไม่สิ้นกลิ่นน่านม
มืออยู่ไม่สุข	หัวรักหัวใคร่

5. เกิดจากของกินของใช้ เช่น

ข้าวแดงแกงร้อน	ไขในหิน
ฆ้องปากแตก	ผ้าขี้ริ้วห่อทอง
ลงเรือสำเภาเดียวกัน	บ้านเคยอยู่ อยู่เคยนอน

6. เกิดจากแบบแผนประเพณีและวัฒนธรรม เช่น

ช่างเท้าหลัง	ตื่นก่อนนอนหลัง
เข้าตามตรอกออกตามประตู	เป็นทองแผ่นเดียวกัน
ฝังรกฝังราก	คนตายขายคนเป็น

7. เกิดจากศาสนา เช่น

กรวดน้ำคว่ำขัน	ขนทรายเข้าวัด
ตักบาตรถวายพระ	บุญทำกรรมแต่ง
เทศน์ไปตามเนื้อผ้า	ผ้าเหลืองร้อน

8. เกิดจากนิทาน ตำนาน วรรณคดี หรือประวัติศาสตร์ เช่น

กระต่ายหมายจันทร์	กบเลือกนาย
ซักแม่น้ำทั้งห้า	ฤๅษีแปลงสาร
ดอกพิกุลจะร่วง	ปากพระร่วง

9. เกิดจากการละเล่น กีฬาหรือการแข่งขัน เช่น

ไก่อรงบ่อน	งเป็นไก่ตาแตก
รุกฆาต	ไม่ดูตาม้าดาเรือ
ลูกไก่	ว่าวขาดลมลอย

เรื่อง ลักษณะและความหมายของสำนวนไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้

อธิบายถึงลักษณะของสำนวน แต่ละลักษณะได้

สำนวน ได้แก่คำที่พูดหรือกล่าวออกมาทำนองเป็นโวหาร เป็นคำพังเพยเปรียบเทียบ จึงฟังแล้วมักจะ ไม่ได้ความหมายของตัวมันเอง ต้องนำไปประกอบกับบุคคล กับเรื่อง หรือ เหตุการณ์จึงจะได้ความหมายเป็นคติ เตือนใจเช่นเดียวกับคำที่เป็นสุภาษิต

- กระตี่ได้น้ำ - แสดงความตื่นเต้นดีใจจนตัวสั่น
- ขนหน้าขังไม่ร่วง - ไม่กระทบกระเทือนถึงเตือคร้อน
- กลืนไม่เข้าคายไม่ออก - จำใจทน ตกอยู่ในที่ลำบาก
- คลื่นไต่หน้า - เหตุการณ์ที่กรุ่นอยู่ภายใน แต่ภายนอกดูสงบ
- เคราะห์ห้ามยามร้าย - เคราะห์ร้าย
- ง่วงเหงาหาวนอน - มีอาการอยากจะนอน
- เงามตามตัว - ผู้ที่ไปไหนมาไหนด้วยกันตลอด

ลักษณะสำนวนไทย

ข้อความที่เป็นสำนวนไทยมีลักษณะดังนี้ คือ

1. มีความหมายโดยนัย คือความหมายไม่ตรงตัวตามความหมายโดยอรรถ พุคอย่างหนึ่ง มีความหมายอีกอย่างหนึ่ง เช่น

- กินปุ้นร้อนท้อง - รู้สึกเตือคร้อนเพราะมีความผิดอยู่
- ขนทรายเข้าวัด - ร่วมมือร่วมใจกันทำบุญ
- ฤษีเลี้ยงลิง - เลี้ยงเด็กซุกซน เป็นต้น

2. ใช้ถ้อยคำกินความมาก การใช้ถ้อยคำในสำนวนส่วนใหญ่เข้าลักษณะใช้คำน้อยกินความมาก เนื้อความมีความหมายเด่น เช่น ก่อหวอด ขึ้นคาน คร่ำบาตร ขมื่นกับปุ้น คมในฝัก กิ่งกำไ้ทอง ไกล่ไกล่กินต่าง เต็ดบัวไว้โย ซึ่งล้วนมีความหมายอธิบายได้ยืดยาว ส่วนที่ใช้ถ้อยคำหลายคำ แต่ละคำก็ล้วนมีความหมายและช่วยให้ได้ความกระจ่างชัดเจน

3. ถ้อยคำมีความไพเราะ การใช้ถ้อยคำในสำนวนไทยมักใช้ถ้อยคำสละสลวยมีสัมผัสคล้องจอง เน้นการเล่นเสียงสัมผัสสระ สัมผัสอักษร ให้เสียงกระทบกระทั่งกัน เกิดความไพเราะน่าฟัง ทั้ง สัมผัสภายในวรรคและระหว่างวรรค มีการจัดจังหวะคำหลายรูปแบบ เช่น เป็นกลุ่มคำ ช้อน 4 คำ อย่าง ก่อกรรมทำเข็ญ ก่อร่างสร้างตัว คู่ผิวตัวเมีย คู่เรียงเคียงหมอน คำ ช้อน 6 คำ เช่น ชิงกีราข่าก็แรง ชี้ก้อนใหญ่ให้เด็กเห็น ยุให้รำดำให้เร็ว ลูกเต็มบ้านหลานเต็มเมือง คำช้อน 8 คำ หรือมากกว่าบ้าง เช่น ไก่งามเพราะชนคนงามเพราะแต่ง กินอยู่กับปากอยากอยู่กับท้อง กำแพงมีหูประตูมิดตา เป็นต้น

ลักษณะสัมผัสคล้องจองเป็นร้อยกรองง่ายๆ หลายรูปแบบ มีทั้งคล้องจองกันในข้อความตอน เดียว เช่น ตื่นก่อนนอนหลัง ต้อนรับขับสู้ ผูกรักสมัครใคร่ โอภาปราศรัย และคล้องจองในข้อ ความที่เป็น 2 ตอน ซึ่งมีอยู่จำนวนมากและในข้อความมากกว่า

ใบงาน

เรื่อง ที่มาและความสำคัญของสำนวน สุภาษิต คำพังเพย คำคม
จุดประสงค์การเรียนรู้

บอกความหมายและที่มาของสำนวน สุภาษิต คำพังเพย คำคม ได้

คำชี้แจงให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. สาเหตุที่เกิดสำนวนใช้ในภาษาไทยคือ

.....
.....

2. อธิบายที่มาสำนวนไทยต่อไปนี้

1. เกิดจากธรรมชาติ

เช่น.....

2. เกิดจากสัตว์

เช่น.....

3. เกิดจากการกระทำ

เช่น.....

4. เกิดจากอวัยวะต่างๆ

เช่น.....

5. เกิดจากของกินของใช้

เช่น.....

3. อธิบายลักษณะของสำนวนไทยต่อไปนี้

มีความหมายโดยนัย

ใช้ถ้อยคำกินความมาก

ถ้อยคำมีความไพเราะ

4. สุภาษิตมี 2 ประเภท คือ

1.....

2.....

ใบความรู้ที่ 2.2

เรื่อง ลักษณะและความหมายของสำนวนไทย

สำนวน ได้แก่คำที่พูดหรือกล่าวออกมาทำนองเป็นโวหาร เป็นคำพังเพยเปรียบเทียบ จึงฟังแล้วมักจะ ไม่ได้ความหมายของตัวเอง ต้องนำไปประกอบกับบุคคล กับเรื่อง หรือ เหตุการณ์จึงจะได้ความหมายเป็นคติ เตือนใจเช่นเดียวกับคำที่เป็นสุภาษิต

- กระตี่ได้น้ำ - แสดงความตื่นเต้นใจจนตัวสั่น
- ขนหน้าแข็งไม่ร่วง - ไม่กระทบกระเทือนถึงเดือดร้อน
- กลืนไม่เข้าคายไม่ออก - จำใจทน ตกอยู่ในที่ลำบาก
- คลื่นใต้ไผ่ - เหตุการณ์ที่กรุ่นอยู่ภายใน แต่ภายนอกดูสงบ
- เเคราะห์หามยามร้าย - เเคราะห์ร้าย
- ง่วงเหงาหาวนอน - มีอาการอยากจะนอน
- เงาตามตัว - ผู้ที่ไปไหนมาไหนด้วยกันตลอด

ลักษณะสำนวนไทย

ข้อความที่เป็นสำนวนไทยมีลักษณะดังนี้ คือ

1. มีความหมายโดยนัย คือความหมายไม่ตรงตัวตามความหมายโดยอรรถ พูดอย่างหนึ่ง มีความหมายอีกอย่างหนึ่ง เช่น

- กินปูนร้อนท้อง - รู้สึกเดือดร้อนเพราะมีความผิดอยู่
- ขนทรายเข้าวัด - ร่วมมือร่วมใจกันทำบุญ
- ฤๅษีเลี้ยงลิง - เลี้ยงเด็กซุกซน เป็นต้น

2. ใช้ถ้อยคำกินความมาก การใช้ถ้อยคำในสำนวนส่วนใหญ่เข้าลักษณะใช้คำน้อยกินความมาก เนื้อความมีความหมายเด่น เช่น ก่อหวอด ขึ้นคาน คร่ำบาตร ขมื่นกับปูน คมในฝัก กิ้งก่าได้ทอง ไกลเกลือกินค่าง เค็ดบัวไวโย ซึ่งล้วนมีความหมายอธิบายได้ยืดยาว ส่วนที่ใช้ถ้อยคำหลายคำ แต่ละคำก็ล้วนมีความหมายและช่วยให้ได้ความกระจ่างชัดเจน

3. ถ้อยคำมีความไพเราะ การใช้ถ้อยคำในสำนวนไทยมักใช้ถ้อยคำสละสลวยมีสัมผัสคล้องจอง เน้นการเล่นเสียงสัมผัสสระ สัมผัสอักษร ให้เสียงกระทบกระทั่งกัน เกิดความไพเราะน่าฟัง ทั้ง สัมผัสภายในวรรคและระหว่างวรรค มีการจัดจังหวะคำหลายรูปแบบ เช่น เป็นกลุ่มคำซ้อน 4 คำ อย่าง ก่อกรรมทำเข็ญ ก่อร่างสร้างตัว คู่ผิวตัวเมีย คู่เรียงเคียงหมอน คำซ้อน 6 คำ เช่น ขิงก็ราขากก็แรง ชี้อ่อนใหญ่ให้เด็กเห็น ยูให้รำคำให้รั้ว ลูกเต็มบ้านหลาน

เต็มเมือง คำซ้อน 8 คำ หรือมากกว่าบ้าง เช่น ไก่งามเพราะชนคนงามเพราะแต่ง กินอยู่กับปากอยากอยู่กับท้อง กำแพงมีหูประตูมิดตา เป็นต้น

ลักษณะสัมผัสคล้องจองเป็นร้อยกรองง่าย ๆ หลายรูปแบบ มีทั้งคล้องจองกันในข้อความตอน เดียว เช่น ดื่นก่อนนอนหลัง ตอนรับขับสู้ ผู้รักสมัครใคร โสภาปราศรัย และคล้องจองในข้อ ความที่เป็น 2 ตอน ซึ่งมีอยู่จำนวนมากและในข้อความมากกว่า 2 ตอน เช่น น้ำมาปลากินมด น้ำลตมดกินปลา เอาหูไปนา เอาตาไปไร่ อย่าไว้ใจทาง อย่าวางใจคน จะจนใจเอง เป็นต้น

4. ส่วนนวนไทยมักมีการเปรียบเทียบ หรือมีประวัติที่มา ส่วนใหญ่มาจากการเปรียบเทียบกับ ปรากฏการณ์ธรรมชาติ ประเพณี ศาสนา นิยาย นิทานต่าง ๆ กิริยาอาการ และส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ตัวอย่างเช่น กลับหน้ามือเป็นหลังมือ นอนดาไม่หลับ ใจดีสู้เสือ กินไขขวัญ ว่าแต่เขาโอหนาเป็นเอง เป็นต้น

เรื่อง ลักษณะและความหมายของสุภาษิต

สุภาษิต ได้แก่คำพูดที่พูดออกมา ไม่ว่าจะเป็นการสอนส่วนใดหรือคำพังเพย แต่มีเนื้อความหรือความหมายที่ดี เป็นคำตักเตือนสั่งสอน และสะกิดใจให้ระลึกถึงอยู่เสมอ

มีอยู่ 2 ประเภท คือ

1. คำสุภาษิตประเภทที่ พูด อ่าน หรือเข้าใจเนื้อความได้ทันทีโดยไม่ต้องแปลความหมายหรือตีความหมาย เช่น

ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว	เข้าหูซ้ายทะลุหูขวา
เถียงคำไม่ตกปาก	ปลาใหญ่กินปลาเล็ก
แพะรับบาป	ปากว่าตาขยิบ

2. คำสุภาษิตประเภทที่ พูด อ่าน หรือฟังแล้วยังไม่เข้าใจเนื้อความนั้นทันที ต้องนึกตรึกตรอง ต้องแปลความตีความหมายเสียก่อนจึงจะทราบเนื้อแท้ของคำเหล่านั้น เช่น

กิ้งก่าได้ทอง	ชอบโอ้อวดในสิ่งที่ตนมีเพื่อให้ผู้อื่นรู้เพื่อให้ผู้อื่นสนใจ
พูดไปสองไพเบี้ย นิ่งเสียตำลึงทอง	พูดไปไม่มีประโยชน์ นิ่งเสียดีกว่า
ไม้อ่อนดีตัดง่าย ไม้แก่ดีตัดยาก	อบรมสั่งสอนให้เด็กประพฤติดีได้ง่ายกว่าอบรมสั่งสอนผู้ใหญ่
ละเลงขนมเบื้องด้วยปาก	ดีแต่พูด ทำจริง ๆ ไม่ได้

ใบความรู้ที่ 2.5

เรื่อง ลักษณะและความหมายของคำคม

จุดประสงค์การเรียนรู้

อธิบายถึงลักษณะของคำคมและบอกความหมายได้

คำคม

ความหมายของ “คำคม”

“คำคม” พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546 : 248) ได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง “ถ้อยคำที่หลักแหลมชวนให้คิด”

จุดมุ่งหมายในการเขียนคำคม

เมื่อพิจารณาจากความหมายของคำคมดังกล่าวข้างต้น พอสรุปถึงจุดมุ่งหมายในการเขียนคำคมได้ว่า เพื่อต้องการให้ผู้อ่านได้แง่คิดในเรื่องต่าง ๆ ที่เขียนขึ้น ซึ่งอาจเป็นข้อเตือนใจ สะกิดใจ ในการประพฤติปฏิบัติตนในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งจะต้องเป็นเรื่องสร้างสรรค์

ลักษณะของคำคม

คำคมมีหลายลักษณะดังนี้

1. คำคมที่เป็นคำพูดธรรมดาไม่มีสัมผัส โดยมากใช้คำง่าย ๆ ไม่ต้องแปล อ่านแล้วเข้าใจได้ทันที เช่น

“ความรักทำให้คนตาบอด”

“เวลาและกระแสน้ำไม่คอยใคร”

“ไม่มีใครรักเราเท่าพ่อแม่”

“เบื้องหลังก้อนเมฆยังมีพระอาทิตย์ส่องแสงอยู่”

“กินอยู่แต่พอดี ไม่ใช่กินอยู่ดี”

“ความโกรธไม่เคยทำร้ายใคร นอกจากตัวผู้โกรธเพียงคนเดียว”

“ไม่มีความหายนะใดยิ่งใหญ่กว่าความโลภและความไม่รู้จักพอ”

“เราคนเดียวไม่เก่งกว่าเพื่อนทั้งหมดรวมกัน”

“ให้รู้จักพอใจ พอใช้ พอได้ พอดี พอมี พอเพียง”

“บ้านที่นากลัวคือบ้านน่าใจ ฉลาดที่นากลัวคือฉลาดแกมโกง”

“ลิมที่อันตรายคือลิมตัว”

“อดีตคือสิ่งที่ผ่าน อนาคตคือสิ่งที่ฝัน ปัจจุบันเท่านั้นคือความจริง”

“อะไรก็ตามที่ทำแล้วทำให้เกิดทุกข์ จะหลีกเลี่ยงให้ไกลที่สุด”

“ตราบไตที่ทะเลยังไม่ไร้คลื่น ท้องฟ้ายังไม่ไร้ดาว ชีวิตของเราก็มักมีความหวัง”

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

แผนการจัดการเรียนรู้โดยการสอนปกติ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง หลักการใช้ภาษา

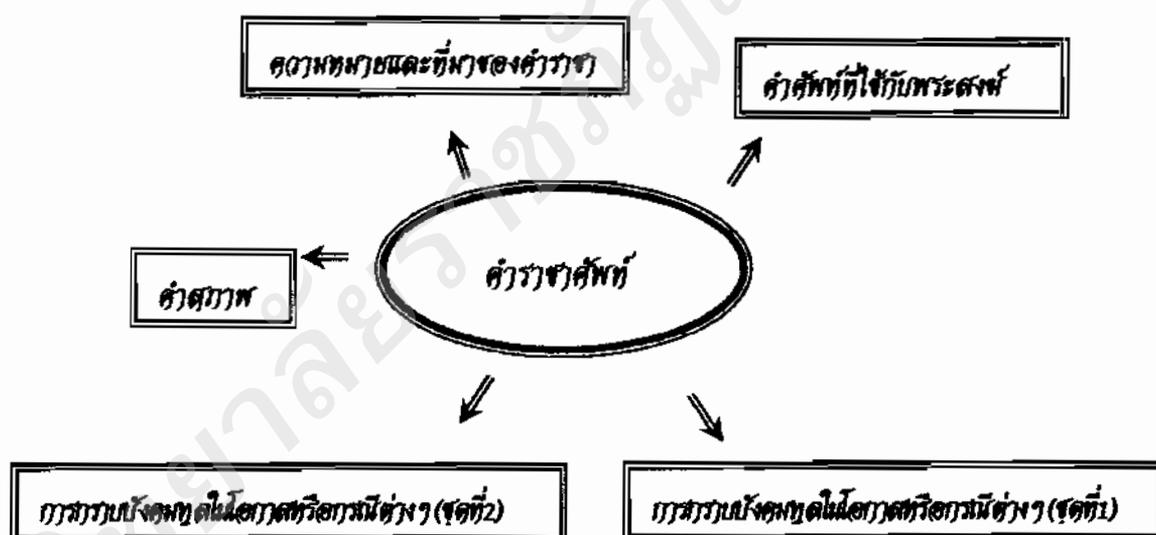
หน่วยการเรียนรู้ย่อย เรื่อง คำราชาศัพท์

จำนวน 2 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท 4.1 : ท 4.1.3 มาตรฐาน ท 4.2 : ท 4.2.3

ผังแสดงหน่วยการเรียนรู้คำราชาศัพท์

สาระสำคัญ

ราชาศัพท์ คือ ระดับของภาษาที่ใช้กับบุคคล เพื่อแสดงฐานะและตำแหน่งในสังคม ผู้ที่ใช้ราชาศัพท์ได้ถูกต้องเหมาะสม แสดงถึงความเป็นผู้มีมารยาท รู้กาลเทศะและบุคคล อันเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. นักเรียนสามารถบอกถึงความสำคัญของคำแต่ละระดับได้และสามารถใช้คำราชาศัพท์ได้อย่างถูกต้อง
2. นักเรียนอธิบายความหมายของคำราชาศัพท์ คำศัพท์ที่ใช้กับพระและคำสุภาพ ได้
3. นักเรียนสามารถใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนกับบุคคลระดับต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง

สาระการเรียนรู้

1. ความสำคัญ ที่มาราชศัพท์ระดับภาษา ที่ใช้กับบุคคลแต่ละระดับ
2. คำศัพท์ราชาศัพท์ คำสุภาพคำที่ใช้กับพระสงฆ์ และการกราบบังคมทูลในโอกาสหรือกรณีต่างๆ
3. การพูดหรือเขียนกับบุคคลระดับต่างๆ

กระบวนการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. สนทนาเกี่ยวกับระดับภาษาและคำราชาศัพท์ที่นักเรียนเคยรู้จัก
2. แจ้งผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ขั้นสอน

3. ทบทวนความรู้เดิมที่นักเรียนเรียนเรื่อง คำราชาศัพท์และความเหมาะสมในการใช้คำราชาศัพท์ ว่ามีกี่ระดับอะไรบ้าง
 4. แจกใบความรู้เรื่องคำราชาศัพท์ ให้นักเรียน แล้วฟังครูพร้อมสรุปลงสมุดครูยกตัวอย่างข้อความให้นักเรียนอ่านและร่วมกันวิเคราะห์ข้อความเติมคำราชาศัพท์ให้ถูกต้อง ครูร่วมสรุปอีกครั้ง
 5. สุ่มนักเรียนตอบคำถามเรื่องคำราชาศัพท์ครูเฉลยคำตอบและให้นักเรียนถามข้อสงสัยเรื่องคำราชาศัพท์ ที่นักเรียนไม่เข้าใจ
 6. ครูสรุป เรื่องคำราชาศัพท์อีกครั้ง และแจกใบงาน
- #### ขั้นสรุป
7. ทำแบบฝึกหัดในใบงาน เรื่องคำราชาศัพท์ ลงในสมุด
 8. ส่งสมุดให้ครูตรวจท้ายชั่วโมง

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. แบบเรียนหลักการใช้ภาษาเรื่อง คำราชาศัพท์
2. ใบความรู้เรื่อง คำราชาศัพท์
3. ใบงานเรื่อง คำราชาศัพท์
4. ใบกิจกรรมเรื่อง คำราชาศัพท์

ใบความรู้ที่ 3.1

เรื่อง ความหมายและที่มาของคำราชาศัพท์

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถบอกความเป็นมาและความสำคัญของคำราชาศัพท์ได้และสามารถใช้คำราชาศัพท์ได้อย่างถูกต้อง

ราชาศัพท์ คือ ระดับของภาษาที่ใช้กับบุคคล เพื่อแสดงฐานะและตำแหน่งในสังคม ผู้ที่ใช้ราชาศัพท์ได้ถูกต้องเหมาะสม แสดงถึงความเป็นผู้มีมารยาท รู้กาลเทศะและบุคคล อันเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ

ราชาศัพท์ที่มีมาจากภาษาเขมร ภาษาบาลีและสันสกฤต การใช้คำเช่นนี้เพื่อแสดงพระเกียรติของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในฐานะทรงเป็นผู้ปกครองแผ่นดิน การสร้างศัพท์ส่วนใหญ่ใช้วิธีประสมคำ ซึ่งอาจมีคำไทยด้วย เช่น เจ้าจอม เป็นคำที่เรียกพระสนม เมื่อพระสนมนั้นมีพระโอรสและธิดา ก็เลื่อนจาก “เจ้าจอม” เป็น “เจ้าจอมมารดา” เป็นการประสมคำไทยและคำเทศเข้าด้วยกัน

ลำดับพระราชอิสริยยศที่พระบรมราชวงศ์ในรัชกาลปัจจุบัน เป็นดังนี้

- ๑ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
- ๒ สมเด็จพระบรมราชินีนาถ
- ๓ สมเด็จพระบรมราชินี
- ๔ สมเด็จพระบรมราชชนนี
- ๕ สมเด็จพระบุพราช
- ๖ สมเด็จพระบรมราชกุมารี
- ๗ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ
- ๘ สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ
- ๙ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ

เรื่อง การกราบบังคมทูลในโอกาสหรือกรณีต่าง ๆ

สามารถใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนกับบุคคลและสถานการณ์ความเหมาะสมระดับต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง

การกราบบังคมทูลด้วยวาจา จะมีแบบแผนเพื่อให้เกิดความถูกต้องและเหมาะสมตามธรรมเนียมปฏิบัติและราชประเพณี เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์และโอกาสในการกราบบังคมทูล ซึ่งสรุปได้ดังนี้

๑. กราบบังคมทูลในกรณีที่ยังไม่มีพระราชปฏิสันถารขึ้นก่อน

ควรแนะนำตนเองก่อนกราบบังคมทูล โดยกล่าวว่า “ขอเดชะ ฝ่าละอองธุลีพระบาท ปกเกล้าปกกระหม่อม ข้าพระพุทธเจ้า.....(ออกชื่อ).....(ตำแหน่ง)..... ขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาสกราบบังคมทูลพระกรุณาทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท (ดำเนินเนื้อเรื่องจนจบ).....” และลงท้ายว่า “ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ”

๒. เมื่อมีกระแสพระราชดำรัสถามว่า “ชื่ออะไร”

ให้กราบบังคมทูลว่า “ข้าพระพุทธเจ้า ชื่อ.....พระพุทธเจ้าข้า”

๓. เมื่อมีกระแสพระราชดำรัสถามถึงทุกข์สุขหรือการรอดพ้นจากอันตรายของตน

ให้คำขึ้นต้นว่า “เดชะพระบารมีปกเกล้าปกกระหม่อม.....(ดำเนินเนื้อเรื่องต่อไป).....” หรือ “เดชะพระบรมเดชานุภาพเป็นล้นเกล้าล้นกระหม่อม..... (ดำเนินเนื้อเรื่องต่อไป).....” แล้วลงท้ายว่า “ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม”

๔. เมื่อจะขอเข้าเฝ้าหรือถวายสิ่งของ

ให้กราบบังคมทูลว่า “ขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาส..... (ดำเนินเนื้อเรื่อง).....” ลงท้ายว่า “ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม”

๕. เมื่อจะกราบบังคมทูลขอพระราชทานพระมหากรุณาเป็นการขอร้องต่าง ๆ

ให้ใช้คำว่า “ขอพระบารมีปกเกล้าปกกระหม่อม” (อาจใช้ข้อความนี้ไว้ในตอน ท้ายหลังจากกล่าวเนื้อเรื่องแล้วก็ได้)

๖. เมื่อจะกราบบังคมทูลเป็นการสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่ตนได้รับพระราชอุปการะหรือพระมหากรุณา

ให้ใช้คำขึ้นต้นว่า “รู้สึกสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นเกล้าล้นกระหม่อม” หรือ “พระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นเกล้าล้นกระหม่อม พระพุทธเจ้าข้า..... (ดำเนินเนื้อเรื่อง).....” แล้วลงท้ายว่า “ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม”

๗. กรณีที่ได้ทำผิดพลาดหรือไม่สมควร

ใช้คำนำว่า “พระราชอาญาเป็นล้นเกล้าล้นกระหม่อม” หรือ “พระราชอาญาไม่พินเกล้าพินกระหม่อม...(ดำเนินเนื้อเรื่อง).....” ลงท้ายว่า “ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม”

๘. เมื่อจะกราบบังคมทูลเป็นความกลาง ๆ เพื่อจะได้ทรงเลือก

ให้ใช้คำว่า “การจะควรมิควรประการใด สุดแต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม” หรือ “พระมหากษัตริย์คุณเป็นล้นเกล้าล้นกระหม่อม พระพุทธเจ้าข้า.....(ดำเนินเนื้อเรื่อง).....” แล้วลงท้ายว่า “ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม”

๙. เมื่อจะกราบบังคมทูลเป็นการขออนุญาตกระทำการใดสิ่งหนึ่ง

ให้ใช้ว่า “ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาต.....(ดำเนินเนื้อเรื่อง).....”

๑๐. กรณีแสดงความเห็นของตน

ให้กราบบังคมทูลว่า “เห็นด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม.....(ดำเนินเนื้อเรื่อง).....”

๑๑. เมื่อจะกราบบังคมทูลถึงสิ่งที่ได้ทราบมา

ให้ใช้ว่า “ทราบเกล้าทราบกระหม่อมว่า.....(ดำเนินเนื้อเรื่อง).....”

๑๒. เมื่อทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งถวาย

ให้ใช้ว่า “สนองพระมหากษัตริย์คุณ” หรือ “สนองพระเดชพระคุณ”

๑๓. เมื่อมีความจำเป็นต้องกล่าวถึงสิ่งสกปรกหรือคำหยาบ

ใช้คำขึ้นต้นว่า “ไม่ควรจะกราบบังคมทูลพระกรุณา” หรือ “ไม่ควรจะกราบบังคมทูลให้ทรงทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท.....(ดำเนินเรื่อง).....” ลงท้ายว่า “ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม”

๑๔. เมื่อมีพระราชดำรัสสั่ง

ให้กราบบังคมทูลสนองว่า “พระพุทธเจ้าข้า รับใส่เกล้าใส่กระหม่อม.....(ดำเนินเนื้อเรื่อง).....” ลงท้ายว่า “ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ”

ถ้าเป็นการด่วนให้กราบบังคมทูลเนื้อเรื่องขึ้นก่อนแล้วลงท้ายว่า “พระพุทธเจ้าข้า รับใส่กระหม่อม” หรือ “ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ” หรือ “พระพุทธเจ้าข้า รับใส่เกล้าใส่กระหม่อม” แทนคำว่า “ขอรับ” ที่ใช้กับบุคคลธรรมดาทุกครั้งไป

ใบงานที่ 3.1

คำชี้แจง ตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. เมื่อจะขอเข้าเฝ้าหรือถวายสิ่งของจะกล่าวอย่างไร
 คำขึ้นต้น.....
 ลงท้ายว่า.....
2. เมื่อจะกราบบังคมทูลขอพระราชทานพระมหากรุณาเป็นการขอร้องต่าง ๆ
 คำขึ้นต้น.....
 ลงท้ายว่า.....
3. เมื่อมีกระแสพระราชดำรัสถามว่า "ชื่ออะไร"
 คำขึ้นต้น.....
 ลงท้ายว่า.....
4. เมื่อมีกระแสพระราชดำรัสถามถึงทุกข์สุขหรือการรอดพ้นจากอันตรายของตน
 คำขึ้นต้น.....
 ลงท้ายว่า.....
5. ควรแนะนำตนเองก่อนกราบบังคมทูล โดยกล่าวว่า "ขอเดชะ ฝ่าละอองธุลีพระบาท
 ปกเกล้าปกกระหม่อม ข้าพระพุทธเจ้า.....(ออกชื่อ).....
 (ตำแหน่ง)..... ขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาสกราบบังคม
 ทูลพระกรุณาทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท..... (ดำเนินเนื้อเรื่องจนจบ)....."
 และลงท้ายว่า "ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ"
 เป็นการกราบบังคมทูลกรณีใด.....
6. ใช้คำนำว่า "พระราชอาญาเป็นล้นเกล้าล้นกระหม่อม" หรือ "พระราชอาญาไม่พ้นเกล้าพ้น
 กระหม่อม...(ดำเนินเนื้อเรื่อง)....." ลงท้ายว่า "ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม"
 เป็นการกราบบังคมทูลกรณีใด.....
7. ให้ใช้คำขึ้นต้นว่า "รู้สึกสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นเกล้าล้นกระหม่อม" หรือ "พระ
 มหากรุณาธิคุณเป็นล้นเกล้าล้นกระหม่อม พระพุทธเจ้าข้า.....(ดำเนินเนื้อ
 เรื่อง)....." แล้วลงท้ายว่า "ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม"
 เป็นการกราบบังคมทูลกรณีใด.....

ใบงานที่ 3.2
เรื่อง ความหมายและที่มาของคำราชาศัพท์

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. คำราชาศัพท์

คือ.....

.....

.....

2. อธิบายความสำคัญของการใช้คำราชาศัพท์ให้เข้าใจ

.....

.....

.....

3. คำราชาศัพท์มีความเป็นมาอย่างไร

.....

.....

.....

4. คำราชาศัพท์แบ่งตามลักษณะใดเป็นสำคัญ

.....

.....

.....

~~~~~

เรื่อง การกราบบังคมทูลในโอกาสหรือกรณีต่าง ๆ (ชุดที่ 1)

สามารถใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนกับบุคคลและสถานการณ์ความเหมาะสมระดับต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง

การกราบบังคมทูลด้วยวาจา จะมีแบบแผนเพื่อให้เกิดความถูกต้องและเหมาะสมตามธรรมเนียมปฏิบัติและราชประเพณี เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์และโอกาสในการกราบบังคมทูล ซึ่งสรุปได้ดังนี้

๑. กราบบังคมทูลในกรณีที่ยังไม่มีพระราชปฏิสันถารขึ้นก่อน

ควรแนะนำตนเองก่อนกราบบังคมทูล โดยกล่าวว่า “ขอเดชะ ฝ่าละอองธุลีพระบาท ปกเกล้าปกกระหม่อม ข้าพระพุทธเจ้า.....(ออกชื่อ).....(ตำแหน่ง)..... ขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาสกราบบังคมทูลพระกรุณาทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท ..... (ดำเนินเนื้อเรื่องจนจบ).....” และลงท้ายว่า “ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ”

๒. เมื่อมีกระแสพระราชดำรัสถามว่า “ชื่ออะไร”

ให้กราบบังคมทูลว่า “ข้าพระพุทธเจ้า ชื่อ.....พระพุทธเจ้าข้า”

๓. เมื่อมีกระแสพระราชดำรัสถามถึงทุกข์สุขหรือการรอดพ้นจากอันตรายของตน

ให้คำขึ้นต้นว่า “เดชะพระบารมีปกเกล้าปกกระหม่อม.....(ดำเนินเนื้อเรื่องต่อไป).....” หรือ “เดชะพระบรมเดชานุภาพเป็นล้นเกล้าล้นกระหม่อม..... (ดำเนินเนื้อเรื่องต่อไป).....” แล้วลงท้ายว่า “ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม”

๔. เมื่อจะขอเข้าเฝ้าหรือถวายสิ่งของ

ให้กราบบังคมทูลว่า “ขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาส..... (ดำเนินเนื้อเรื่อง).....” ลงท้ายว่า “ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม”

๕. เมื่อจะกราบบังคมทูลขอพระราชทานพระมหากรุณาเป็นการขอร้องต่าง ๆ

ให้ใช้คำว่า “ขอพระบารมีปกเกล้าปกกระหม่อม” (อาจใช้ข้อความนี้ไว้ในตอน ท้ายหลังจากกล่าวเนื้อเรื่องแล้วก็ได้)

๖. เมื่อจะกราบบังคมทูลเป็นการสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่ตนได้รับพระราชอุปการะหรือพระมหากรุณา

ให้ใช้คำขึ้นต้นว่า “รู้สึกสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นเกล้าล้นกระหม่อม” หรือ “พระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นเกล้าล้นกระหม่อม พระพุทธเจ้าข้า..... (คำเนิ่นเนื้อเรื่อง).....” แล้วลงท้ายว่า “ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม”

๗. กรณีที่ได้ทำผิดพลาดหรือไม่สมควร

ใช้คำนำว่า “พระราชอาญาเป็นล้นเกล้าล้นกระหม่อม” หรือ “พระราชอาญาไม่พ้นเกล้าพ้นกระหม่อม...(คำเนิ่นเนื้อเรื่อง).....” ลงท้ายว่า “ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม”

๘. เมื่อจะกราบบังคมทูลเป็นความกลาง ๆ เพื่อจะได้ทรงเลือก

ให้ใช้คำว่า “การจะควรมิควรประการใด สุดแต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม” หรือ “พระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นเกล้าล้นกระหม่อม พระพุทธเจ้าข้า.....(คำเนิ่นเนื้อเรื่อง).....” แล้วลงท้ายว่า “ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม”

การกราบบังคมทูลด้วยวาจา จะมีแบบแผนเพื่อให้เกิดความถูกต้องและเหมาะสมตามธรรมเนียมปฏิบัติและราชประเพณี เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์และโอกาสในการกราบบังคมทูล ซึ่งสรุปได้ดังนี้

ใบความรู้ที่ 3.3

เรื่อง การกราบบังคมทูลในโอกาสหรือกรณีต่าง ๆ (ชุดที่ 2)

จุดประสงค์การเรียนรู้

สามารถใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนกับบุคคลและสถานการณ์ความเหมาะสมระดับต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง

๙. เมื่อจะกราบบังคมทูลเป็นการขออนุญาตกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

ให้ใช้ว่า “ขอพระราชทานพระบรมราชานุญาต.....(ดำเนินเนื้อเรื่อง).....”

๑๐. กรณีแสดงความเห็นของตน

ให้กราบบังคมทูลว่า “เห็นด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม.....(ดำเนินเนื้อเรื่อง).....”

๑๑. เมื่อจะกราบบังคมทูลถึงสิ่งที่ได้ทราบมา

ให้ใช้ว่า “ทราบเกล้าทราบกระหม่อมว่า.....(ดำเนินเนื้อเรื่อง).....”

๑๒. เมื่อทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งถวาย

ให้ใช้ว่า “สนองพระมหากษัตริย์คุณ” หรือ “สนองพระเดชพระคุณ”

๑๓. เมื่อมีความจำเป็นต้องกล่าวถึงสิ่งสกปรกหรือคำหยาบ

ใช้คำขึ้นต้นว่า “ไม่ควรจะกราบบังคมทูลพระกรุณา” หรือ “ไม่ควรจะกราบบังคมทูลให้ทรงทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท.....(ดำเนินเรื่อง).....” ลงท้ายว่า “ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม”

๑๔. เมื่อมีพระราชดำรัสสั่ง

ให้กราบบังคมทูลสนองว่า “พระพุทธเจ้าข้า รับใส่เกล้าใส่กระหม่อม.....(ดำเนินเนื้อเรื่อง).....” ลงท้ายว่า “ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ”

ถ้าเป็นการทวนให้กราบบังคมทูลเนื้อเรื่องขึ้นก่อนแล้วลงท้ายว่า “พระพุทธเจ้าข้า รับใส่กระหม่อม” หรือ “ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ” หรือ “พระพุทธเจ้าข้า รับใส่เกล้าใส่กระหม่อม” แทนคำว่า “ขอรับ” ที่ใช้กับบุคคลธรรมดาทุกครั้งไป

๑๕. หากมีพระราชดำรัสหรือพระราชปฏิสันถารสืบเนื่อง ยังไม่เสด็จผ่านไป

ให้กราบบังคมทูล ดำเนินเนื้อเรื่องไปเรื่อย ๆ โดยใช้ราชาศัพท์ที่ถูกต้องเหมาะสม ทั้งคำสรรพนามและคำรับโดยยังไม่จำเป็นต้องกล่าวคำลงท้ายว่า “ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ” ในทุก ๆ ประโยค ยกเว้นประโยคสุดท้าย จึงให้ใช้ว่า “ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ”

ใบความรู้ที่ 3.4

คำที่ใช้กับพระสงฆ์

จุดประสงค์การเรียนรู้

อธิบายความหมายของคำศัพท์ที่ใช้กับพระสงฆ์ได้ถูกต้องและเหมาะสมกับระดับบุคคล

คำพระ หมายถึงคำที่ใช้กับพระสงฆ์โดยเฉพาะ ถือเป็นคำสุภาพและถูกต้องตามธรรมเนียมที่ใช้มาแต่โบราณ เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า กบปิยโวหาร เช่นคำว่ากิน, ดื่ม ใช้ว่า ฉน

การใช้ถ้อยคำสำหรับพระภิกษุ

คำสามัญ	ราชาศัพท์
คำสอน(พระสังฆราช)	พระโอวาท
ธรรมาสน์	พระแทน
(พระสังฆราช)	อาสนะ
ที่นั่ง	กุฏิ
ที่พักในวัด	ถาน,เวจกุฏิ
สุขา	ใบปวารณา
คำแจ้งถวายจัดปัจจัยสถานที่	เสนาสนะ
พระภิกษุใช้อาศัยรักษาโรค	ศิลาเภสัช
รูป	ลักษณะนาม
เครื่องใช้สอยของพระภิกษุ ๘	อัฐบริขาร
อย่าง (สบง จีวร สังฆาฏิ	
บาตร มีดโกน	
ประคคเอน เข็ม และ	
ผ้ากรองน้ำ)	
คำสั่ง(พระสังฆราช)	พระบัญชา
จดหมาย(พระสังฆราช)	พระสมณสาสน์
จดหมาย	ลิขิต
ห้องอาบน้ำ	ห้องสรงน้ำ

๑. คำนาม

คำสามัญ	คำราชาศัพท์
เชิญไป(พระสังฆราช)	กราบทูลเชิญเสด็จนิมนต์
กิน(พระสังฆราช)	เสวย
โกนผม(พระสังฆราช)	ปลงพระเกศา
ขออนุญาต(พระสังฆราช)	ขอประทานอนุญาต
พูด(พระสังฆราช)	ตรัส, คำรัส
ตาย(พระสังฆราช)	สิ้นพระชนม์
รับเชิญ	รับนิมนต์
สวดมนต์	เจริญพระพุทธมนต์
กินอาหารเช้า	ฉันจังหัน
ตาย	มรณภาพ, ถึงแก่กรรม
ปฏิบัติอาจารย์	ถือนิสัย
ไหว้พระสวดมนต์เช้า	ทำวัตรเช้า
บวชเป็นสามเณรโกนผม	บรรพชา, ปลงผม
รับเชิญ(พระสังฆราช)	ทรงรับนิมนต์
ป่วย(พระสังฆราช)	ประชวร
โกนหนวด(พระสังฆราช)	ปลงพระมัสสุ
ขอ(พระสังฆราช)	ขอประทาน
แต่งตัว(พระสังฆราช)	ทรงสบง, ทรงจีวร
นอน	จำวัด
อยู่ประจำวัด	จำพรรษา
มอบให้	ถวาย
กินอาหารเพล	ฉันเพล
กิน	ฉัน
กราบ, ไหว้	นมัสการ
ไหว้พระสวดมนต์เย็น	ทำวัตรเย็น
บวชเป็นพระภิกษุ	อุปสมบท
โกนหนวด	ปลงหนวด
แจ้งให้สงฆ์ทราบ	อาราธนา

๒. คำกริยา

๓. สรรพนาม-สรรพนามบุรุษที่ ๑ สำหรับผู้พูดเป็นพระภิกษุ

คำ	วิธีใช้
อาตมา	ใช้กับบุคคลทั่วไป
อาตมาภาพ	ใช้กับพระราชวงศ์ชั้นหม่อมเจ้าขึ้นไป
เกล้ากระหม่อม	ใช้กับพระภิกษุที่เป็นพระอุปัชฌาย์หรือพระภิกษุที่ดำรงสมณศักดิ์สูงกว่า
ผม, กระผม	ใช้กับพระภิกษุที่เสมอกัน

-สรรพนามบุรุษที่ ๑ สำหรับผู้พูดที่เป็นบุคคลทั่วไป

คำ	วิธีใช้
เกล้ากระหม่อม(สำหรับชาย)	ใช้กับพระสังฆราช
เกล้ากระหม่อมฉัน(สำหรับหญิง)	ใช้กับพระสังฆราช
กระผม, ดิฉัน	ใช้กับสมเด็จพระราชาคณะ, พระราชาคณะ

-สรรพนามบุรุษที่ ๒ สำหรับผู้พูดเป็นพระภิกษุ

คำ	วิธีใช้
มหาบพิตร	ใช้กับพระเจ้าแผ่นดิน
บพิตร	ใช้กับพระราชวงศ์
คุณโยม	ใช้กับญาติผู้ใหญ่, ผู้อาวุโส
โยม	ใช้กับบุคคลที่มีอาวุโสมากกว่า
คุณ, เธอ	ใช้กับบุคคลทั่วไป

-สรรพนามบุรุษที่ ๒ สำหรับผู้พูดเป็นบุคคลทั่วไป

คำ	วิธีใช้
ฝ่าพระบาท	ใช้กับสมเด็จพระสังฆราช
พระองค์เจ้า, ท่านเจ้าคุณ	ใช้กับสมเด็จพระราชาคณะ
พระคุณท่าน, เจ้าคุณ	ใช้กับพระราชาคณะชั้นรองลงมา
ท่าน	ใช้กับพระภิกษุทั่วไป
คุณ	พระภิกษุใช้กับพระภิกษุทั่วไป

-คำขานรับสำหรับผู้พูดเป็นพระภิกษุ

คำ	วิธีใช้
บพิตรพระราชสมภาร	ใช้กับพระเจ้าแผ่นดิน
ขอกวายพระพร	ใช้กับพระราชวงศ์
เจริญพร	ใช้กับฆราวาส
ครับ, ขอรับ	ใช้กับพระภิกษุด้วยกัน

-คำขานรับสำหรับผู้พูดเป็นฆราวาส

คำ	วิธีใช้
นมัสการ	ใช้กับพระภิกษุทั่วไป
ขอรับ, ครับผม (ชาย)	ใช้กับพระภิกษุทั่วไป
เจ้าข้า, เจ้าคะ (หญิง)	ใช้กับพระภิกษุทั่วไป

ใบความรู้ที่ 3.5

คำสุภาพ

จุดประสงค์การเรียนรู้

อธิบายความหมายของคำสุภาพได้ถูกต้องและนำไปใช้ได้ถูกต้องเหมาะสม

ถ้อยคำต่างๆที่เราพูดจากันโดยทั่วไปนั้น บางคำก็มิควรจะกราบบังคมทูลบางคำก็ควร ถ้าหากคำใดมิควรเราจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงเสียให้เหมาะสม การเปลี่ยนแปลงถ้อยคำต่างๆให้เหมาะสม การเปลี่ยนแปลงถ้อยคำต่างๆให้เหมาะสมนี้เราเรียกว่า "คำสุภาพ" คำสุภาพเป็นส่วนหนึ่งของราชาศัพท์ ซึ่งมีลักษณะที่ควรสังเกตดังต่อไปนี้

๑. ไม่ควรใช้ถ้อยคำอุทานที่ไม่สุภาพ เช่น โว้ย เว้ย หรือคำสาบานที่หยาบคาย เช่น ให้ตายห้า ให้ฉิบหาย หรือพูดกระซอกเสียง เช่น เปล่า ไม่ใช่ เป็นต้น

๒. ไม่ควรใช้คำที่ถือว่าหยาบคายคือ

ก. คำว่า "ไอ้" ควรใช้"สิ่ง" แทนเช่น ไอ้นี้ได้นั้น ควรเป็นสิ่งนี้ สิ่งนั้นหรือตัดคำว่า"ไอ้" ทิ้งเสียเลย เช่น ปลาไอน้ำ เป็นปลาบ้า

ข. คำว่า "อี" ควรใช้คำว่า"นาง" เช่น อีเห็น เป็นนางเห็น อีเล็ง เป็นนางเล็ง

ค. คำว่า "ซี่" ควรใช้คำว่า " อัจจาระ" หรือ "คูถ" แทนหรือบางที่ตัดออกเสียเลยก็ได้ เช่น ดอกซี่เหล็ก เป็นดอกเหล็ก หรือเปลี่ยนเสียก็ได้ เช่น ซี่มูกเป็นน้ำมูก ขนมซี่หนู เป็นขนมทราย

ง. คำว่า "เยียว" ควรใช้คำว่า "ปัสสาวะ" หรือ "มูล" แทน

๓. ไม่ควรใช้คำผวน หรือใช้คำใดก็ตามเมื่อผวนทางเสียงหรือท้ายคำกลับมาไว้ข้างหน้าแล้ว คำนั้นจะเป็นคำที่ไม่สุภาพทันที เช่น คุณหมอจำ ผวนเป็นคุณหมาจ้อ เป็นต้น ในเรื่อง " คำหยาบและคำสุภาพ" นั้น ม.ล. ปีย์ มาลากุล ได้กล่าวไว้ในหนังสือ " การใช้ถ้อยคำและราชาศัพท์" ว่าเมื่อกล่าวถึง "คำหยาบ" และคำ "สุภาพ" นั้นความหมายที่แท้จริงของ"คำหยาบ" หาใช่หมายถึงเฉพาะคำโหล่นหรือคำที่ใช้ในการกล่าวพรุสวาจาเท่านั้นไม่ ที่ถูกแล้วน่าจะเรียกคำสามัญ และคำวิสามัญ มากกว่า เช่น คำว่ามือ ดิน กิน เดิน นอน ก็ไม่น่าจะเป็นคำหยาบอะไรแต่คำเหล่านี้ไปใช้พูดกับคนที่อาวุโสกว่าคำเหล่านั้นถือเป็นคำหยาบ ต้องเปลี่ยนใช้คำอื่น เช่น จะพูดว่า "ดิน" ก็ต้องเปลี่ยนเป็น "เท้า" เป็นต้น

ตัวอย่างคำสุภาพ

คำสามัญ

กล้วยๆ

=

กล้วยไข่

=

กล้วยบวชชี

=

คำสุภาพ

กล้วยสั้น

กล้วยเปลือกบาง

นารีจำศีล

คำสามัญ		คำสุภาพ
ขนมขี้หนู	=	ขนมทราย
ขนมจีน	=	ขนมเส้น
ขนมตาล	=	ขนมทองฟู
ขนมเทียน	=	ขนมบัวสา
ขนมใส่ไส้	=	ขนมสอดไส้
ขี้เกี๋ยน	=	โรคเกี๋ยน
ขี้ครั่ง	=	มูลครั่ง
ขี้ควาย	=	มูลควาย
ขี้ช้าง	=	มูลช้าง
ขี้ดิน	=	มูลดิน
ขี้ตีด	=	ตระหนี่
คนป่วย	=	คนไข้ คนเจ็บ
คลองเจ็ดแยก	=	คลองเจ็ดแถว
ดอกขี้เหล็ก	=	ดอกเหล็ก
ดอกช่อนชู	=	ดอกช่อนกลั่น
ดอกนมแมว	=	ดอกถันวิฬาร์
ดอกอีหนู	=	ดอกนางนูน
ตกลปลา	=	วางเบ็ด
ต้นจันทน์แดง	=	ต้นรัตนจันทร์
ต้นตำแย	=	ต้นอเนกคุณ
ต้นถ่านมข้าง	=	ต้นเถาถันหัดถิน
ไล่เดือน	=	รากดิน
หม้อคำแย	=	ผดุงครรรภ์
หอยอิรม	=	หอยนางรม
ผักปลาบ	=	ผักไห่
ผักอีลิ้น	=	ผักนางลิ้น
ผัว	=	สามี
ผีตาซ	=	ไข่ทรพิษ
พริกขี้หนู	=	พริกเม็ดเล็ก
พักทอง	=	พักเหลือง
มะเขือยาว	=	มะเขืองาข้าง
ม้า ๒ ตัว	=	ม้า ๒ ม้า

ใบงานที่ 3.5
เรื่อง คำสุภาพ

จุดประสงค์การเรียนรู้

อธิบายความหมายของคำสุภาพได้ถูกต้องและนำไปใช้ได้ถูกต้องเหมาะสม

คำชี้แจง ตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

17. เหตุใดจึงมีคำสุภาพใช้ในภาษาไทย

.....

.....

.....

18. สังคมไทยปัจจุบันเข้าใจถึงคำสุภาพว่าอย่างไร

.....

.....

.....

19. คำราชาศัพท์กับคำสุภาพแตกต่างกันอย่างไร

.....

.....

.....

20. เขียนคำสุภาพต่อไปนี้

ซีกลาก	=	.....
แมว	=	.....
ซิงตาข่ายดักสัตว์	=	.....
ผักปอด	=	.....
ขนมขี้หนู	=	.....
ขนมจิ้น	=	.....
ขนมตาล	=	.....
ขนมเทียน	=	.....
ขนมใส่ไส้	=	.....
กล้วยไข่	=	.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

แผนการจัดการเรียนรู้โดยการสอนปกติ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง หลักการใช้ภาษา

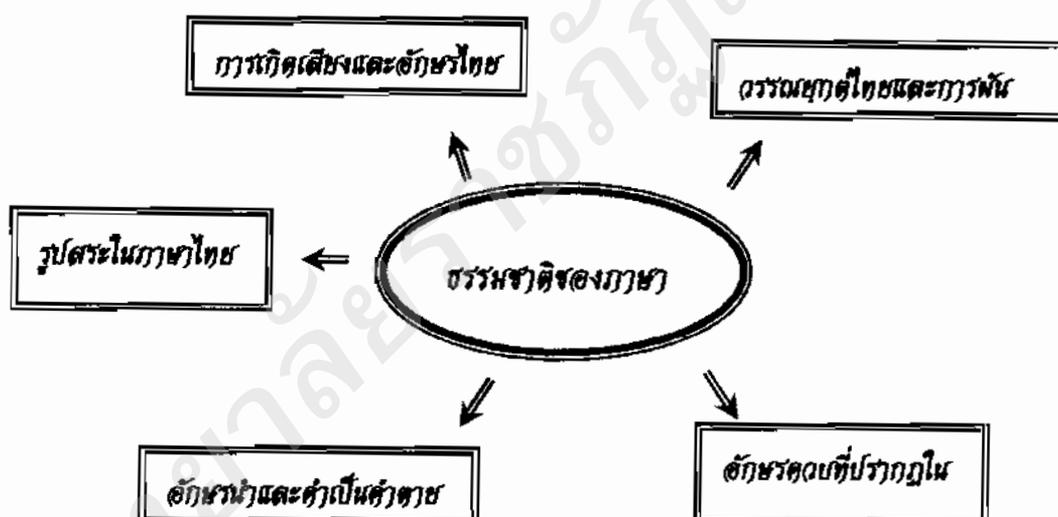
หน่วยการเรียนรู้ย่อย เรื่อง ธรรมชาติของภาษา

จำนวน 2 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท 4.1 : ท 4.1.1 ท 4.2 : ท 4.2.2

ผังแสดงหน่วยการเรียนรู้ธรรมชาติของภาษา

สาระสำคัญ

ธรรมชาติของภาษาว่าด้วยการศึกษาไวยากรณ์ในภาษาไทยตั้งแต่พยัญชนะไทย สระ วรรณยุกต์ อักษรชนิดต่าง ๆ และการใช้ไวยากรณ์ได้อย่างถูกต้อง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสารได้อย่างดีขึ้น

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. นักเรียนสามารถอธิบายธรรมชาติของการเกิดเสียงในภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง
2. นักเรียนใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ของการใช้พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ได้อย่างถูกต้อง
3. นักเรียนใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ของการอ่านและเขียน อักษรควบ อักษรนำ คำเป็น คำตายในภาษาไทย

สาระการเรียนรู้

1. การเกิดเสียงในภาษาไทย
2. อักษรไทย รูปสระในภาษาไทย วรรณยุกต์ และการผันวรรณยุกต์
3. อักษรควบที่ปรากฏในภาษาไทย อักษรนำและลักษณะคำเป็นและคำตาย

กระบวนการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. สนทนาเกี่ยวกับธรรมชาติของภาษาที่นักเรียนเคยรู้จักและเรียนผ่านมา
2. แจงผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ขั้นสอน

3. ทบทวนความรู้เดิมที่นักเรียนเรียนเรื่อง ธรรมชาติของภาษา ว่ามีอะไรบ้าง
4. แจกใบความรู้เรื่องธรรมชาติของภาษาให้นักเรียน แล้วฟังครูพร้อมสรุปลงสมุด
ครูยกตัวอย่างข้อความให้นักเรียนอ่านและร่วมกันวิเคราะห์ข้อความเรื่องธรรมชาติของภาษา
ให้ถูกต้อง ครูร่วมสรุปอีกครั้ง
5. สุ่มนักเรียนตอบคำถามเรื่องธรรมชาติภาษาครูเฉลยคำตอบและให้นักเรียนถาม
ข้อสงสัยเรื่องธรรมชาติของภาษา ที่นักเรียนไม่เข้าใจ
6. ครูสรุป เรื่องธรรมชาติของภาษา อีกครั้ง และแจกใบงาน

ขั้นสรุป

7. ทำแบบฝึกหัดในใบงาน เรื่องธรรมชาติของภาษา ลงในสมุด
8. ส่งสมุดให้ครูตรวจท้ายชั่วโมง

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. แบบเรียนหลักการใช้ภาษาเรื่อง ธรรมชาติของภาษา
2. ใบความรู้เรื่อง ธรรมชาติของภาษา
3. ใบงานเรื่อง ธรรมชาติของภาษา

การวัดผลประเมินผล

1. วิธีวัดผลประเมินผล
  1. สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน
  2. สังเกตการ การตอบคำถามและการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
  3. การตรวจใบงาน

ใบความรู้ เรื่อง การเกิดเสียงและอักษรไทย

เสียงและอักษรในภาษาไทย

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 ให้ความหมายของคำว่า “เสียง” ว่า “สิ่งที่ได้ยินด้วยหู ถ้อยคำที่เปล่งออกมา” เพื่อสนองความต้องการต่าง ๆ เช่น ขอความช่วยเหลือ แสดงความรู้สึก กรีดใจ โกรธ ชอบ ไม่ชอบ พอใจ ไม่พอใจ ฯลฯ

อวัยวะที่ทำให้เกิดเสียง ได้แก่ ปอด หลอดลม กล่องเสียง ลิ้นไก่ ลิ้น เพดานปุ่มเหงือก ฟัน และริมฝีปาก

เสียงในภาษาไทย มี 3 ชนิด คือ

- **เสียงพยัญชนะ** หรือเสียงแปร เป็นเสียงที่เปล่งออกมาจากลำคอแล้วมีการดัดแปลงลมในช่องปากทำให้เสียงแตกต่างกันไป เสียงพยัญชนะมีทั้งหมด 21 เสียง สัญลักษณ์ที่ใช้แทนเสียงพยัญชนะ เรียกว่า รูปพยัญชนะ มี 44 รูป
- **เสียงสระ** หรือเสียงแท้ เป็นเสียงที่เปล่งออกมาโดยมีการเปลี่ยนแปลงระดับของลิ้นและรูปริมฝีปาก มีทั้งหมด 24 เสียง มีสัญลักษณ์ที่ใช้แทนเสียงสระ เรียกว่ารูปสระ มี 21 รูป
- **เสียงวรรณยุกต์** หรือเสียงดนตรี เป็นระดับเสียงสูงต่ำในภาษาไทยเหมือนเสียงดนตรี คำที่มีเสียงวรรณยุกต์ต่างกันจะทำให้ความหมายของคำต่างกันด้วย เสียงวรรณยุกต์มีทั้งหมด 5 เสียง สัญลักษณ์ที่ใช้แทนเสียงวรรณยุกต์ เรียกว่า รูปวรรณยุกต์ มี 4 รูป

เสียงและรูปพยัญชนะไทย

1. ลักษณะของเสียงพยัญชนะ

- เกิดจากการผลักดันของลมจากปอด ผ่านออกมาพ้นช่องปาก ช่องจมูก ระหว่างที่ลมผ่านนั้นลมจะถูกสกัดกั้นอย่างเต็มที่ หรือถูกสกัดกั้นเพียงบางส่วน ลมสามารถแทรกผ่านการสกัดกั้นออกมาได้
- มีทั้งเสียงก้องและไม่ก้อง
- พยัญชนะไม่สามารถออกเสียงตามลำพังได้ ต้องอาศัยเสียงสระช่วยจึงจะออกเสียงได้
- พยัญชนะอาจปรากฏที่ต้นคำเรียกว่าเสียงพยัญชนะต้น และสามารถปรากฏท้ายเสียงสระ ซึ่งเรียกว่าเสียงพยัญชนะสะกด
- เสียงและรูปพยัญชนะไทย สามารถแบ่งออกได้ดังนี้

2.1 พยัญชนะเดี่ยว มีดังนี้

ลำดับที่	รูปพยัญชนะไทย	เสียงพยัญชนะไทย	
		สัญลักษณ์แบบไทย	สัญลักษณ์แบบสากล
1	ก	/ก/	/k/
2	ข ขค คข	/ค/	/kh/
3	ง	/ง/	/h/
4	จ	/จ/	/c/
5	ช ฉ ฌ	/ช/	/ch/
6	ญ ย	/ย/	/y/
7	ซ ศ ษ ส	/ซ/	/s/
8	ท ทธ ฒ ฐ ฑ	/ท/	/th/
9	บ	/บ/	/b/
10	ด ฎ	/ด/	/d/
11	ต ฏ	/ต/	/t/
12	ป	/ป/	/p/
13	ผ พ ภ	/พ/	/ph/
14	ฝ ฟ	/ฟ/	/f/
15	ม	/ม/	/m/
16	น ฌ	/น/	/n/
17	ร	/ร/	/r/
18	ล พ	/ล/	/l/
19	ว	/ว/	/w/
20	ห ฮ	/ฮ/	/h/
21	อ	/อ/	/ʔ/

ฐานที่เกิดของเสียงพยัญชนะไทย

ฐานที่เกิดของเสียงพยัญชนะไทย มี 6 ตำแหน่ง คือ

- ริมฝีปาก ได้แก่ เสียง /บ/ /ป/ /พ/ /ม/ /ว/
- ริมฝีปากกับฟัน ได้แก่ เสียง /ฟ/
- ฟันและปุ่มเหงือก ได้แก่ เสียง /ช/ /จ/ /ต/ /ท/ /น/ /ร/ /ล/
- เพดานแข็ง ได้แก่ เสียง /จ/ /ช/ /ย/
- เพดานอ่อน ได้แก่ เสียง /ก/ /ค/ /ง/
- ช่องว่างระหว่างเส้นเสียง ได้แก่ เสียง /อ/ /ฮ/

ลักษณะของเสียงสระ

เป็นเสียงที่ลมผ่านออกมาได้โดยสะดวกไม่ถูกอวัยวะในปากกักลม อวัยวะที่ช่วยให้เสียงสระต่างกัน ได้แก่ ลิ้นและริมฝีปาก เสียงสระออกเสียงได้ยาวนาน เสียงสีทุกเสียงเป็นเสียงก้อง เส้นเสียงจะสั่นสะเทือน เสียงสระมีทั้งสระเสียงสั้นและสระเสียงยาว เสียงสระเป็นเสียงที่ช่วยให้พยัญชนะออกเสียงได้ เพราะเสียงพยัญชนะต้องอาศัยเสียงสระเกาะเสมอ จึงจะออกเสียงได้

รูปและเสียงสระ

รูปสระ เป็นเครื่องหมายที่เขียนขึ้นโดดๆ ก็มี หรือใช้เขียนกับรูปสระอื่นเพื่อให้เกิดเสียงสระใหม่ก็มี รูปสระมี 21 รูป ดังนี้

รูปสระ	ชื่อเรียก	วิธีใช้
- ะ	วิสรรชนีย์	สำหรับประหลังหรือเป็นสระอะ และประสมกับรูปอื่น เป็นสระ อะ แอะ โอะ เออะ เออะ เอียะ เอือะ อัวะ
- ั	ไม้ผิด, ไม้หันอากาศ	สำหรับเขียนข้างบนเป็นสระ อะ เมื่อมีตัวสะกด และประสมกับรูปอื่นเป็นสระ อัวะ อัว
- ิ	ไม้ไต่คู้	สำหรับเขียนข้างบน แทนวิสรรชนีย์ในสระบางตัวที่มีตัวสะกด เช่น เอ็น แ็น อีอน ฯลฯ และใช้ประสมกับตัว ก เป็นสระ เอาะ มีไม้โท คือ กิ อ่าน (เก๊าะ)
- ำ	ลากข้าง	สำหรับเขียนข้างหลังเป็นสระ อา และประสม กับรูปอื่น เป็น เอาะ อำ เอา
- ี	พินทุ์ อี	สำหรับเขียนข้างบนเป็นสระ อี และประสมกับรูปอื่น เป็นสระ อี อี อี เอียะ เอีย เอือะ เอือ และใช้แทนตัว อ ของ

		สระ เออ เมื่อมีตัวสะกดก็ได้ เช่น เกอน เป็น เกิน ฯลฯ
-'	ฝนทอง	สำหรับเขียนข้างบนพินทุ์ อี เป็นสระ อี และประสม กับรูปอื่นเป็นสระ เอียะ เอีย
-°	นฤคหิต, หยาดน้ำค้าง	สำหรับเขียนข้างบนลากข้าง เป็นสระ อ้า บนพินทุ์ อี เป็นสระ อีในภาษาบาลีและสันสกฤตท่านจัดเป็นพยัญชนะ เรียกว่า นิคหิต
"	พินหนู	สำหรับเขียนบน พินทุ์ อี เป็นสระ อือ และ ประสมกับสระอื่นเป็นสระ เอือะ เอือ
-ุ	ดินเหยียด	สำหรับเขียนข้างล่างเป็นสระ อุ
-ู	ดินคู้	สำหรับเขียนข้างล่างเป็นสระ อู
-เ	ไม้หน้า	สำหรับเขียนข้างหน้า รูปเดียวเป็นสระ เอ สองรูป เป็นสระแเอ และประสมกับรูปอื่นเป็น เอะ แอะ เออะ เอเอ เอียะ เอีย เอือะ เอือ เหา
ไ	ไม้ม้วน	สำหรับเขียนข้างหน้าเป็นสระ ไอ
ไ	ไม้มลาย	สำหรับเขียนข้างหน้า เป็นสระไอ
โ	ไม้โ	สำหรับเขียนข้างหน้า เป็นสระ โอ และเมื่อ ประวิสรรชนีย์เข้าไปเป็นสระ โอะ
อ	ตัว ออ	สำหรับเขียนข้างหลังเป็นสระ ออ และประสมกับรูปอื่นเป็นสระ อือ (เมื่อไม่มีตัวสะกด) เออะ เอะ เอือะ เอือ
ย	ตัว ยอ	สำหรับประสมกับรูปอื่นเป็นสระ เอียะ เอีย
ว	ตัว วอ	สำหรับประสมกับรูปอื่นเป็นสระ อัวะ อัว
ฤ	ตัว รี	สำหรับเขียนเป็นสระ ฤ
ฤา	ตัว รือ	สำหรับเขียนเป็นสระ ฤา
ฃ	ตัว ลี	สำหรับเขียนเป็นสระ ฃ
ฃา	ตัว ลือ	สำหรับเขียนเป็นสระ ฃา

*** ฤ ฤา ฃ ฃา 4 ตัวนี้ เป็นสระมาจากสันสกฤต จะเขียนโดดๆก็ได้ ประสมกับ พยัญชนะ ก็ได้ แต่ใช้เขียนข้างหลังพยัญชนะ

รูปและเสียงวรรณยุกต์

เสียงวรรณยุกต์ คือ เสียงแท้หรือเสียงแปร ซึ่งผู้เปล่งทำให้เป็นเสียงสูง ๆ ต่ำ ๆ อย่างเสียงเครื่องดนตรี ปรากฏเป็น กอ, ก่อ, ก้อ, ก๊อ, กั๊อ เป็นต้น นอกจากนั้นยังมีการสร้างรูปอักษรขึ้นแทนระดับเสียงสูงต่ำ เรียกว่า รูปวรรณยุกต์

ลักษณะของเสียงและรูปวรรณยุกต์ เป็นเสียงที่มีระดับเสียงสูงต่ำประจวบเสียงดนตรี คำที่มีเสียงวรรณยุกต์ต่างกัน ความหมายจะต่างกันออกไปด้วย เสียงวรรณยุกต์จะเป็นเสียงก้อง เพราะเกิดจากการสั่นสะท้อนของเส้นเสียง ถ้าเส้นเสียงสั่นสะท้อนมากจะเป็นเสียงสูง ถ้าสั่นสะท้อนน้อยจะเป็น เสียงต่ำ

เสียงวรรณยุกต์ทั้ง 5 เสียง มีรูปใช้แทนเสียงเพียง 4 รูป รูปวรรณยุกต์ 4 รูป มีดังนี้

อ เรียกว่า ไม้เอก

อฺ เรียกว่า ไม้โท

อื เรียกว่า ไม้ตรี

อํ เรียกว่า ไม้จัตวา

คำทุกคำจะต้องมีเสียงวรรณยุกต์เสมอ แม้ไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับก็ตาม

เสียงพยัญชนะควบกล้ำในภาษาไทย

เสียงพยัญชนะควบกล้ำ หมายถึง เสียงพยัญชนะ ๒ เสียง ประสมกันและออกเสียงพร้อมกัน โดยใช้เสียงสระร่วมกัน เสียงพยัญชนะควบกล้ำเป็นเสียงที่ปรากฏในตำแหน่งพยัญชนะต้นเท่านั้น ในภาษาไทยมีเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ๑๑ เสียง ดังตารางต่อไปนี้

เสียงต้นเสียงควบ	ก	ค	ต	ป	พ
ร	กร	คร	ตร	ปร	พร
ล	กล	คล	-	ปล	พล
ว	กว	คว	-	-	-

แผนภูมิการเกิดเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ๑๑ เสียง

๑. /กร/ เช่น กราย กราม กรน กร้าน
๒. /กล/ เช่น กลอก กลอบ เกลียด กลัว
๓. /กว/ เช่น กวาด กว้าง ไกว แกว่ง
๔. /คร/ เช่น คราด ครั้น เกรง ไกรง

- ๕. /คล/ เช่น คลุ้ม คลาย คลาน คลุ้ม
- ๖. /คว/ เช่น ความ ควาย ควีน แคว้น
- ๗. /คร/ เช่น ครั่ง ตรอก ตรง ครัส
- ๘. /ปร/ เช่น ปรับ ปรง ปรม ปราบ
- ๙. /ปล/ เช่น ปลาย เปลี่ยน ปลา ปลุก
- ๑๐. /พร/ เช่น พราน พราก แพรก พรัง
- ๑๑. /พล/ เช่น พลาย พลัด พลิก พลอง

ลักษณะของอักษรควบ

1. อักษรควบแท้ ได้แก่ อักษรที่ควบกับ ร ล ว ควบกล้ำกัน ดังนี้

1.1 พยัญชนะตัวหน้า ก ข ค ต ป พ ควบกับ ร

เช่น กราบ ขริม ครั่ง เตรียม โปรด พร้อม ปราบ ปรับปรุง ตรอก กราฟ แปลง
ตรง ตระเตรียมฯลฯ

1.2 พยัญชนะตัวหน้า ก ข ค ต ป พ ผ ควบกับ ล

เช่น กล้อง ขลุ่ย คล้าย เปลี่ยน เพลง ผลัก แปลง กลอง กลอง ลูก กลาน
กลุ่มฯลฯ

1.3 พยัญชนะตัวหน้า ก ข ค ควบกับ ว

เช่น กวัดแกว่ง ขวกไขว่ เคว้งคว่าง แกว่งไกว ขว้าง ขวิด ความ กว้างขวาง
กว่า ฯลฯ

2. อักษรควบไม่แท้ ได้แก่ อักษรที่เสียงพยัญชนะตัวหน้าเพียงตัวเดียว หรือออกเสียงเป็น
อย่างอื่น

2.1 พยัญชนะตัวหน้า จ ช ศ ส ควบกับ ร จะออกเสียงพยัญชนะตัวหน้าไม่ออก
เสียง ร ควบกล้ำ เช่น จริง ไซร์ ปราศรัย เสร้า สร้อย เสร้า

2.2 พยัญชนะตัวหน้าเป็น ท ควบกับ ร ออกเสียงเป็น ซ เช่น สรวด ทรง ทราบทราม
ทราย ทรุศโทรม มัทธิ อินทรี พุทธา ทรามวัย รัพย์ ตัว ทร ที่ ออกเสียง ซ มีใช้
อยู่ 17 คำ (คำควบไม่แท้)

3. มีเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ที่มีใช้อยู่ในภาษาไทยจำนวนหนึ่ง เป็นเสียงพยัญชนะควบกล้ำที่
รับมาจากภาษาต่างประเทศ ได้แก่

/ทร/ เช่น จันทร นิตรา อินทรา (สันสกฤต)

/ฟร/ เช่น ฟรี เฟรม ฟรีซ (อังกฤษ)

/ฟล/ เช่น ฟลุค ฟลอร์ ฟร็อนท์ (อังกฤษ)

/ตร/ เช่น ตรึม ตรัมเมเยอร์ ตราฟต์ (อังกฤษ)

/บร/ เช่น บริด เบรก บรอนซ์ (อังกฤษ)

/บล/ เช่น แบลก บล็อก บราว (อังกฤษ)

อักษรนำ

อักษรนำ คือ คำที่มีพยัญชนะคู่ 2 ตัว รวมอยู่ในสระเดียวกัน บางคำออกเสียงร่วมกันหรือบางคำออกเสียงเหมือน 2 พยางค์ เนื่องจากต้องออกเสียงพยัญชนะตัวหน้ารวมกับตัวหลัง แต่พยัญชนะ 2 ตัว นั้นประสมกันไม่สนิท จึงฟังดูคล้ายกับมีเสียง สระอะ ดังออกมาแล้ว ๆ มีหลักการสังเกต ดังนี้

1. เมื่อ ห นำอักษรต่ำ ได้แก่ หง. หน. หม. หญ. หร. หล. หว. หย. เสียงพยัญชนะที่แท้จริงจะเป็นเสียงหลัง เช่น เหงา หงอย หล้าใหญ่ หลึง หลุหลา หลาน หลอน หลอก หลิ่ง หลวย หลุดหล่อน

2. เมื่อ อ นำ ย มีอยู่ 4 คำ คือ ออย่า อยู่ อย่าง อยาก

3. อ่านออกเสียง 2 พยางค์ พยัญชนะตัวหน้านำพยัญชนะที่ตามมาจะออกเสียง อะ แต่ไม่ประวิสรรชนีย์

3.1 อักษรสูงนำอักษรเดี่ยว เช่น

ตลาด	อ่าน	ตะ – หลาด
ตลก	“	ตะ – หลก
ไสว	“	สะ – ไทว
สวึง	“	สะ – หวึง
ชมอง	“	ชะ – หมอง
ขยับ	“	ชะ – หยับ
ผลึก	“	ฝะ – หลึก
ผวา	“	ฝะ – หวา
ขนม	“	ชะ - หนม
ขยับ	“	ชะ - หยับ
ขนุน	“	ชะ - หนุน

ใบงาน
เรื่อง การเกิดเสียงและอักษรไทย

1. เสียง คือ

.....
.....

2. เสียงในภาษาไทยมี 3 ชนิด คือ

.....
.....

3. คำต่อไปนี้ประสมสระชนิดใด

ตัวอย่าง	ชนิด	เป็น	สระโอะ (ลดรูป)
1. เกิด	เป็น	สระ.....	
2. ขรรค์	เป็น	สระ.....	
3. ธรรม	เป็น	สระ.....	
4. กักขัง	เป็น	สระ.....	
5. กล้วย	เป็น	สระ.....	
6. เทอญ	เป็น	สระ.....	
7. แม็ค	เป็น	สระ.....	
8. ก็	เป็น	สระ.....	
9. สงฆ์	เป็น	สระ.....	
10. ครอบครั้ว	เป็น	สระ.....	

4. การผันเสียงวรรณยุกต์ (สามัญ เอก โท ตรี จัตวา)

เกิดมา ทั้ง ที่ ทำ ดี ให้ ได้

รัก วัว ให้ ผูก รัก ลูก ให้ ดี

น้ำ มา ปลา กิน มด น้ำ ลด มด กิน ปลา

หมา เहां ไบ ดอง แห้ง หน้า แล้ง แมง ลง ดิน

ที่ ไค มี รัก ที่ นั้น มัก มี แต่ ทุกข์

ใบงานที่ 4.1
เรื่อง การเกิดเสียงและอักษรไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้

สามารถอธิบายธรรมชาติของการเกิดภาษาได้อย่างถูกต้อง
คำชี้แจง ตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

3. เสียง คือ

.....
.....

4. เสียงในภาษาไทยมี 3 ชนิด คือ

.....
.....
.....

5. ฐานที่เกิดเสียงในภาษาไทยมี.....ตำแหน่ง ได้แก่

.....
.....
.....

4. พยัญชนะไทย มี ๔๔ รูป แยกได้ ๒๑ เสียง

เสียง	รูป	เสียง	รูป
๑. ก		๑๑. ฦ	
๒. ข		๑๒. ป	
๓. ฦ		๑๓. ฟ	
๔. จ		๑๔. พ	
๕. ฦ		๑๕. ม	
๖. ฦ		๑๖. ย	
๗. ฦ		๑๗. ร	
๘. ฦ		๑๘. ล	
๙. ฦ		๑๙. ว	
๑๐. ฦ		๒๐. ฮ	
		๒๑. อ	

ใบความรู้ที่ 4.2 เสียงสระและรูปสระในภาษาไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ของการใช้พยัญชนะ สระ
วรรณยุกต์

เสียงสระและรูปสระ

เสียงสระ คือ เสียงที่ระบายออกจากปอดผ่านทางหลอดลม แล้วเสียดสีกับสายเสียงใน
กล่องเสียง ซึ่งสายเสียงจะปิดๆ เปิดๆ อย่างรวดเร็ว เกิดการสั่นสะเทือนและความกังวานขึ้น
และเสียงก็จะผ่านออกมาทางช่องปากและช่องจมูกโดยไม่ถูกสกัดกั้น ทำให้สามารถออกเสียงติดต่อกัน
โดยตลอดและยาวนาน เป็นเสียงก้องเกิดความกังวาน

ลักษณะของเสียงสระ

เป็นเสียงที่ลมผ่านออกมาได้โดยสะดวกไม่ถูกอวัยวะในปากกักลม อวัยวะที่ช่วยให้เสียง
สระต่างกัน ได้แก่ ลิ้นและริมฝีปาก เสียงสระออกเสียงได้ยาวนาน เสียงสีทุกเสียงเป็นเสียงก้อง
เส้นเสียงจะสั่นสะเทือน เสียงสระมีทั้งสระเสียงสั้นและสระเสียงยาว เสียงสระเป็นเสียงที่ช่วยให้
พยัญชนะออกเสียงได้ เพราะเสียงพยัญชนะต้องอาศัยเสียงสระเกาะเสมอ จึงจะออกเสียงได้

รูปและเสียงสระ

รูปสระ เป็นเครื่องหมายที่เขียนขึ้นโดดๆ ก็มี หรือใช้เขียนกับรูปสระอื่นเพื่อให้เกิดเสียง
สระใหม่ก็มี รูปสระมี 21 รูป ดังนี้

รูปสระ	ชื่อเรียก	วิธีใช้
- ะ	วิสรรชนีย์	สำหรับประหลังหรือเป็นสระอะ และประสมกับรูปอื่น เป็น สระ เออะ แอะ โอะ เออะ เออะ เอียะ เอือะ อัวะ
- ั	ไม้ผัด, ไม้หันอากาศ	สำหรับเขียนข้างบนเป็นสระ อะ เมื่อมีตัวสะกด และ ประสมกับรูปอื่นเป็นสระ อัวะ อัว
- ิ	ไม้ไต่คู้	สำหรับเขียนข้างบน แทนวิสรรชนีย์ในสระบางตัวที่มี ตัวสะกด เช่น เอ็น แอน อ้อน ฯลฯ และใช้ประสมกับตัว ก เป็นสระ เออะ มีไม้โท คือ กี่ อ่าน (เก๊าะ)
- ำ	ลากข้าง	สำหรับเขียนข้างหลังเป็นสระ อา และประสม กับรูปอื่น เป็น เออะ อำ เอะ
- ี	พินทุ์ อี	สำหรับเขียนข้างบนเป็นสระ อี และประสมกับรูปอื่น เป็น

		สระ อี อี อี เอียะ เอีย เอือะ เอือ และใช้แทนตัว อ ของสระ เออ เมื่อมีตัวสะกดก็ได้ เช่น เกอน เป็น เกิน ฯลฯ
-	ฝนทอง	สำหรับเขียนข้างบนพินทุ์ อี เป็นสระ อี และประสม กับรูปอื่นเป็นสระ เอียะ เอีย
-	นฤคหิต, หยาดน้ำค้าง	สำหรับเขียนข้างบนลากข้าง เป็นสระ อำ บนพินทุ์ อี เป็นสระ อีในภาษาบาลีและสันสกฤตท่านจัดเป็นพยัญชนะ เรียกว่า นิคหิต
"	พินทุ์	สำหรับเขียนบน พินทุ์ อี เป็นสระ อือ และ ประสมกับสระอื่นเป็นสระ เอือะ เอือ
-	ดินเหยียด	สำหรับเขียนข้างล่างเป็นสระ อู
-	ดินคู้	สำหรับเขียนข้างล่างเป็นสระ อุ
-	ไม้หน้า	สำหรับเขียนข้างหน้า รูปเดียวเป็นสระ เอ สองรูป เป็นสระแเอ และประสมกับรูปอื่นเป็น เอะ แอะ เออะ เออ เอียะ เอีย เอือะ เอือ เออา
ไ	ไม้ม้วน	สำหรับเขียนข้างหน้าเป็นสระ ไอ
ไ	ไม้มลาย	สำหรับเขียนข้างหน้า เป็นสระไอ
โ	ไม้โอ	สำหรับเขียนข้างหน้า เป็นสระ โอ และเมื่อ ประวิสรรชนีย์เข้าไปเป็นสระ โอะ
อ	ตัว ออ	สำหรับเขียนข้างหลังเป็นสระ ออ และประสมกับรูปอื่นเป็นสระ อือ (เมื่อไม่มีตัวสะกด) เออะ เออ เอือะ เอือ
ย	ตัว ยอ	สำหรับประสมกับรูปอื่นเป็นสระ เอียะ เอีย
ว	ตัว วอ	สำหรับประสมกับรูปอื่นเป็นสระ อัวะ อัว
ฤ	ตัว รี	สำหรับเขียนเป็นสระ ฤ
ฤา	ตัว รือ	สำหรับเขียนเป็นสระ ฤา
ฃ	ตัว ลี	สำหรับเขียนเป็นสระ ฃ
ฃา	ตัว ลือ	สำหรับเขียนเป็นสระ ฃา

*** ฤ ฤา ฃ ฃา 4 ตัวนี้ เป็นสระมาจากสันสกฤต จะเขียนโดด ๆ ก็ได้ ประสมกับ พยัญชนะ ก็ได้ แต่ใช้เขียนข้างหลังพยัญชนะ

เสียงสระ

เสียงสระในภาษาไทยมี 21 เสียง จำแนกเป็น สระเดี่ยว 18 เสียง และสระเลื่อนหรือสระประสม 3 เสียง

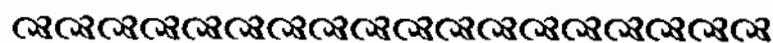
(1) สระเดี่ยว บางที่เรียกว่า สระแท้ สระเดี่ยวในภาษาไทยมี 18 เสียง ได้แก่ อะ อา อี อื อี้ อึ อู อู อู เอ แอะ แอ เออะ เออ เอาะ ออ โอะ โอ แบ่งออกเป็นสระเดี่ยวเสียงสั้น 9 เสียง กับสระเดี่ยวเสียงยาว ๙ เสียง สระเดี่ยวเป็นเสียงที่เกิดจากฐานที่เกิดเสียงเพียงฐานเดียว การเกิดของเสียงสระ โดยพิจารณาจากอวัยวะในการออกเสียงนี้ สามารถแบ่งสระออกได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

ระดับความสูงต่ำของลิ้น จำแนกเป็นสระสูง สระกลาง สระต่ำตำแหน่งของลิ้นที่ยกขึ้น ไกล่เพดาน จำแนกเป็นสระหน้า สระกลาง สระหลัง รูปลักษณะของริมฝีปาก จำแนกเป็น ริมฝีปากห่อ ริมฝีปากเหยียดออก และ ริมฝีปากปกติ (ดังตาราง)

รูปลักษณะริมฝีปาก	ริมฝีปากเหยียดออก		ริมฝีปากปกติ		ริมฝีปากห่อ	
ส่วนของลิ้น	หน้า		กลาง		หลัง	
ระดับของลิ้น	เสียงสั้น	เสียงยาว	เสียงสั้น	เสียงยาว	เสียงสั้น	เสียงยาว
สูง	อี	อี้	อี	อี้	อุ	อู
กลาง	เอะ	เอ	เออะ	เออ	โอะ	โอ
ต่ำ	แอะ	แอ	อะ	อา	เอาะ	ออ

(2) สระประสม บางที่เรียกว่าสระเลื่อน เป็นเสียงสระที่เมื่อออกเสียงลิ้นอยู่ในระดับหนึ่ง แล้วเลื่อนไปอีกระดับหนึ่งอย่างรวดเร็ว เหมือนเสียงสระสองเสียงประสมกัน สระประสมในภาษาไทย แบ่งออกเป็น 6 เสียง คือ เอียะ (อี + อะ) เอีย (อี + อา) เอือะ (อี + อะ) เอือ (อี + อา) อัวะ (อุ + อะ) อิว (อุ + อา) ดังต่อไปนี้

ลักษณะรูปปาก	ริมฝีปากเหยียดออก		ริมฝีปากปกติ		ริมฝีปากห่อ	
ลักษณะเสียง	เสียงสั้น	เสียงยาว	เสียงสั้น	เสียงยาว	เสียงสั้น	เสียงยาว
ลักษณะเลื่อนระดับสูง	เอียะ	เอีย	เอือะ	เอือ	อัวะ	อิว

ใบงานที่ 4.2

เสียงสระและรูปสระในภาษาไทย

คำชี้แจง ตอบคำถามต่อไปนี้

1. คำต่อไปนี้ประสมสระชนิดใด

ตัวอย่าง	ขด	เป็น	สระโอะ (ลดรูป)
11. เกิด		เป็น	สระ.....
12. ขรรค์		เป็น	สระ.....
13. ธรรม		เป็น	สระ.....
14. กักขัง		เป็น	สระ.....
15. กล้วย		เป็น	สระ.....
16. เทอญ		เป็น	สระ.....
17. แม็ค		เป็น	สระ.....
18. ก็		เป็น	สระ.....
19. สงฆ์		เป็น	สระ.....
20. ครอบคร้ว		เป็น	สระ.....

2. รูปสระต่อไปนี้มีชื่อว่าอะไร

ะ	=.....	ั	=.....	ุ	=.....
า	=.....	ิ	=.....	ู	=.....
ิ	=.....	ึ	=.....	ุ	=.....
ึ	=.....	เ	=.....	ไ	=.....
เ	=.....	โ	=.....	อ	=.....
ย	=.....	ว	=.....	ฤ	=.....
ฤ	=.....	ฦ	=.....	ฦ	=.....

3. สระต่อไปนี้เกิดจากการประสมรูปสระใด (เขียนชื่อเฉพาะ)

เสียงสระ	เกิดจาก	รูปสระ
อี	เกิดจาก	..... + ...
อึ	เกิดจาก	.....
อึ	เกิดจาก	.....

ใบงานที่ 4.3

วรรณยุกต์ไทยและการผันวรรณยุกต์

คำชี้แจง ตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. นำคำต่อไปนี้ลงในตารางให้ถูกต้อง

ศิษย์   น้ำ   ครูฯ   มิตร   แบบ   หาง   กอด   จิต   วิญญาณ
 ปีน   ขรรค์   ผิด   กัด   จอน   พุทฺธ   ครวญ   เคี้ยว   ส่าย

อักษรต่ำ คำเป็น	อักษรต่ำ คำตาย	อักษรสูง คำเป็น	อักษรสูง คำตาย	อักษรกลาง คำเป็น	อักษรกลาง คำตาย

2. การผันเสียงวรรณยุกต์ (สามัญ เอก โท ตรี จัตวา)

เกิดมา   ทั้ง   ที่   ทำ   ดี   ให้   ได้

รัก   วัว   ให้   ผูก   รัก   ลูก   ให้   ดี

น้ำ   มา   ปลา   กิน   มด   น้ำ   ลด   มด   กิน   ปลา

หมา   เहां   ไบ   ตอง   แहां   หน้า   แล้ง   แมง   ลง   ดิน

ที่   ไต   มี   รัก   ที่   นั้น   มัก   มี   แต่   ทุกข์

3. วรรณยุกต์ในภาษาไทย

หาวรรณยุกต์ที่ผันแล้วรูปและเสียงไม่ตรงกันมา 5 คำ

.....

.....

หาวรรณยุกต์ที่ผันแล้วรูปและเสียงตรงกันมา 5 คำ

.....

.....

ใบความรู้ที่ 4.4 อักษรควบที่ปรากฏในภาษาไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ของการอ่านและเขียนอักษรควบในภาษาไทย

เสียงพยัญชนะควบกล้ำในภาษาไทย

เสียงพยัญชนะควบกล้ำ หมายถึง เสียงพยัญชนะ ๒ เสียง ประสมกันและออกเสียงพร้อมกัน โดยใช้เสียงสระร่วมกัน เสียงพยัญชนะควบกล้ำเป็นเสียงที่ปรากฏในตำแหน่งพยัญชนะต้นเท่านั้น ในภาษาไทยมีเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ๑๑ เสียง ดังตารางต่อไปนี้

เสียงต้นเสียงควบ	ก	ค	ต	ป	พ
ร	กร	คร	ตร	ปร	พร
ล	กล	คล	-	ปล	พล
ว	กว	คว	-	-	-

แผนภูมิการเกิดเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ๑๑ เสียง

๑. /กร/ เช่น กราย กราม กรน กร้าน
๒. /กล/ เช่น กลอก กลอบ เกลียด กลัว
๓. /กว/ เช่น กวาด กว้าง ไกว แก้ว
๔. /คร/ เช่น คราด ครั้น เกรง โคร่ง
๕. /คล/ เช่น คลุ้ม คลาย คลาน คลุ้ม
๖. /คว/ เช่น ความ ควาย คว้น แคว้น
๗. /ตร/ เช่น ตรัง ตรอก ตรง ตรัส
๘. /ปร/ เช่น ปรับ ปรง ปรง ปราบ
๙. /ปล/ เช่น ปลาย เปลี่ยน ปลา ปลุก
๑๐. /พร/ เช่น พราน พราก แพรก พริ้ง
๑๑. /พล/ เช่น พลาย พลัด พลิก พลอง

ลักษณะของอักษรควบ

1. อักษรควบแท้ ได้แก่ อักษรที่ควบกับ ร ล ว ควบกล้ำกัน ดังนี้

1.1 พยัญชนะตัวหน้า ก ข ค ต ป พ ควบกับ ร

เช่น กราบ ขريم ครั้ง เตรียม โปรด พร้อมปราบ ปรับปรุง ตรอก กราฟ แปรง
ตรง ตระเตรียมฯลฯ

1.2 พยัญชนะตัวหน้า ก ข ค ต ป พ ผ ควบกับ ล

เช่น กล้อง ขลุ่ย คล้าย เปลี่ยน เพลง ผลัก แปลง คลอง กลอง คลุก คลาน
กลุ่ม ฯลฯ

1.3 พยัญชนะตัวหน้า ก ข ค ควบกับ ว

เช่น กวัดแกว่ง ขวกไขว่ เคว้งคว้าง แกว่งไกว ขว้าง ขวิด ความ กว้างขวาง
กว่า ฯลฯ

2. อักษรควบไม่แท้ ได้แก่ อักษรที่เสียงพยัญชนะตัวหน้าเพียงตัวเดียว หรือออกเสียงเป็น
อย่างอื่น

2.1 พยัญชนะตัวหน้า จ ช ศ ส ควบกับ ร จะออกเสียงพยัญชนะตัวหน้าไม่ออก
เสียง ร ควบกล้ำเช่น จูริง ไชร์ ปราศรัย เศร้า สร้อย เศร้า
เสริจ เสริม สร้าง สระ สรวง ฯลฯ

2.2 พยัญชนะตัวหน้าเป็น ท ควบกับ ร ออกเสียงเป็น ซ เช่น
ทรวดทรง ทราบ ทราม ทราย ทรวดโทรม มัทธิ อินทรี พุทรา ทรามวัย
ทรัพย์ ตัว ทร ที่ ออกเสียง ซ มีใช้อยู่ 17 คำ (คำควบไม่แท้)

3. มีเสียงพยัญชนะควบกล้ำ ที่มีใช้อยู่ในภาษาไทยจำนวนหนึ่ง เป็นเสียงพยัญชนะควบกล้ำที่
รับมาจากภาษาต่างประเทศ ได้แก่

/ทร/ เช่น จันทรา นิตรา อินทรา (สันสกฤต)

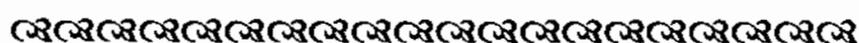
/ฟร/ เช่น ฟรี เฟรม ฟรีช (อังกฤษ)

/ฟล/ เช่น ฟลุค ฟลอร์ ฟร็อนท์ (อังกฤษ)

/ดร/ เช่น ดรัม ดรัมเมเยอร์ ดรอปต์ (อังกฤษ)

/บร/ เช่น บริด เบรก บรอนซ์ (อังกฤษ)

/บล/ เช่น แบลก บล็อก บราว (อังกฤษ)

ใบความรู้ที่ 4.5

อักษรนำและลักษณะคำเป็นและคำตาย

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ของเขียนอักษรนำคำเป็น คำตาย ในภาษาไทย

อักษรนำ

อักษรนำ คือ คำที่มีพยัญชนะคู่ 2 ตัว รวมอยู่ในสระเดียวกัน บางคำออกเสียงร่วมกันหรือบางคำออกเสียงเหมือน 2 พยางค์ เนื่องจากต้องออกเสียงพยัญชนะตัวหน้าร่วมกับตัวหลังแต่พยัญชนะ 2 ตัว นั้นประสมกันไม่สนิทจึงฟังคล้ายกับมีเสียง สระ อะ ดังออกมาแฉ่วๆ มีหลักการสังเกต ดังนี้

1. เมื่อ ห นำอักษรตัว ได้แก่ หง. หน. หม. หญ. หร. หล. หว. หย. เสียงพยัญชนะที่แท้จริงจะเป็นเสียงหลัง เช่น เหงา หงอย หญ้า ใหญ่ หญิง หรุหร่า หลาน หลน

2. เมื่อ อ นำ ย มีอยู่ 4 คำ คือ อย่า อยู่ อย่าง อยาก

3. อ่านออกเสียง 2 พยางค์ พยัญชนะตัวหน้านำพยัญชนะที่ตามมาจะออกเสียง อะ แต่ไม่ประวิสรรชนีย์

3.1 อักษรสูงนำอักษรต่ำ เช่น

ตลาด	อ่าน	ตะ – หลาด
ตลก	“	ตะ – หลก
ไสว	“	สะ – ไหว
สรวง	“	สะ – หวัง
ชมอง	“	ชะ – หมอง
ขยับ	“	ชะ – หยับ
ผลึก	“	พะ – หลึก
ผวา	“	พะ – หวา
ขนม	“	ชะ - นนม
ขยับ	“	ชะ - หยับ
ขนุน	“	ชะ - นนุน

ใบงานที่ 4.5
อักษรนำและลักษณะคำเป็นและคำตาย

คำชี้แจง ตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. เขียนคำที่เป็นอักษรนำลงสมุด

* เรื่องหนูหล่อพาพ่อไปดูหมี่ที่นาตาหมอลอ หนูหล่อเอาไม้ไปแหย่หมี่ หมี่ดูโผมา หนูหล่อตกใจเข้าไปปะทะรั้วไม้แข่งขาเหวอะหวะ ตาหวังหลังโกงอยู่บ้านโรงหมูไปพบหนูหนึ่งหนูหนึ่งวิ่งเล่นอยู่ หนูหนึ่งหนูหนึ่งจึงแก้งทำหลังโกงล้อตาหวัง ต่อมาตาหม้องคนหลังโกงเดินมาแถวนั้น หนูหนึ่งหนูหนึ่งก็ทำท่าล้อแก จึงถูกตาหม้องจับมาทูป*

2. จงเติมคำที่มีอักษรนำในช่องว่างต่อไปนี้

1. ป้อมกำลังนอน ..... หลังอยู่
2. เขาปลุกต้น ..... ไว้หลังบ้าน
3. ผู้หญิงคนนี้มีผม.....
4. ดอก.....ไก่ มีหลายสี
5. ยายกำลังกิน .....
6. หนังสือเล่มนี้ ..... มาก
7. เธอกำลัง..... ผม
8. เขาแต่งตัว.....

3. สำนวนต่อไปนี้เป็นคำเป็นหรือคำตาย

ตัวอย่าง   เขียบเรือสองแคม   = ตาย+เป็น+เป็น+เป็น

1. พุดไปสองไฟเบี่ย นิ่งเสียดำสิ่งทอง

=.....

2. นำมาปลาकिनมดน้ำลตมดकिनปลา

=.....

3. เข้าหูซ้ายทะลุหูขวา

=.....

4. ผนสั่งฟ้าปลาสั่งหนอง

=.....

5. แพ้เป็นพระชนะเป็นมาร

=.....

ภาคผนวก ข

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

- ค่าสอดคล้อง IOC โดยผู้เชี่ยวชาญ
- ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ
- ค่าเฉลี่ยของการวัดเจตคติ
- ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- ค่าเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- ค่าเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียน

ตาราง 6 แสดงค่า IOC ของแบบวัดเจตคติต่อการเรียน เรื่องหลักการใช้ภาษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อรูปแบบการสอนแบบร่วมมือเทคนิค จิกซอร์ว่ กับการสอนปกติ

ข้อที่	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ					ผลการวิเคราะห์	แปลผล
	ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3	ท่านที่ 4	ท่านที่ 5		
1	+1	+1	+1	+1	+1	1	เหมาะสม
2	+1	+1	+1	+1	+1	1	เหมาะสม
3	+1	+1	+1	+1	+1	1	เหมาะสม
4	+1	+1	+1	+1	+1	1	เหมาะสม
5	+1	+1	+1	+1	+1	1	เหมาะสม
6	+1	+1	+1	+1	+1	1	เหมาะสม
7	+1	0	+1	+1	+1	0.8	เหมาะสม
8	+1	+1	+1	+1	+1	1	เหมาะสม
9	+1	+1	+1	+1	+1	1	เหมาะสม
10	+1	+1	+1	+1	+1	1	เหมาะสม
11	+1	+1	+1	+1	+1	1	เหมาะสม
12	+1	+1	+1	+1	0	0.8	เหมาะสม
13	+1	+1	+1	+1	+1	1	เหมาะสม
14	+1	+1	+1	0	+1	0.8	เหมาะสม
15	+1	+1	+1	+1	+1	1	เหมาะสม
16	+1	+1	+1	+1	+1	1	เหมาะสม
17	+1	+1	+1	+1	+1	1	เหมาะสม
18	+1	+1	+1	+1	+1	1	เหมาะสม
19	+1	+1	+1	+1	+1	1	เหมาะสม
20	+1	+1	+1	+1	+1	1	เหมาะสม

ตาราง 7 แสดงค่า IOC ของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องหลักการใช้ภาษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อรูปแบบการสอนแบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ กับการสอนปกติ

รายการตรวจสอบ คุณภาพแผนการสอน	ผู้เชี่ยวชาญ					ผลการ วิเคราะห์	แปลผล
	ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3	ท่านที่ 4	ท่านที่ 5		
คุณภาพของแผน การจัดการเรียนรู้							
ข้อที่ 1	+1	+1	+1	+1	+1	1	เหมาะสม
ข้อที่ 2	+1	+1	+1	+1	+1	1	เหมาะสม
เนื้อหาสาระ							
ข้อที่ 1	+1	+1	+1	+1	+1	1	เหมาะสม
ข้อที่ 2	+1	+1	+1	+1	+1	1	เหมาะสม
ข้อที่ 3	+1	+1	+1	+1	+1	1	เหมาะสม
กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้							
ข้อที่ 1	+1	+1	+1	+1	+1	1	เหมาะสม
ข้อที่ 2	+1	+1	+1	+1	+1	1	เหมาะสม
ข้อที่ 3	+1	+1	+1	+1	+1	1	เหมาะสม
ข้อที่ 4	+1	+1	+1	+1	+1	1	เหมาะสม
ข้อที่ 5	+1	+1	+1	+1	+1	1	เหมาะสม
สื่อการเรียนรู้							
ข้อที่ 1	+1	+1	+1	+1	+1	1	เหมาะสม
ข้อที่ 2	+1	+1	+1	+1	+1	1	เหมาะสม
ข้อที่ 3	+1	+1	+1	+1	+1	1	เหมาะสม
การวัดผลประเมินผล							
ข้อที่ 1	+1	+1	+1	+1	+1	1	เหมาะสม
ข้อที่ 2	+1	+1	+1	+1	+1	1	เหมาะสม

ตาราง 8 แสดงค่า IOC ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องหลักการใช้ภาษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อรูปแบบการสอนแบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ กับการสอนปกติ

ข้อที่	ผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ					ผลการวิเคราะห์	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	+1	+1	+1	0	+1	0.80	เหมาะสม
2	+1	0	+1	+1	+1	0.80	เหมาะสม
3	+1	+1	0	+1	+1	0.80	เหมาะสม
4	0	+1	+1	+1	+1	0.80	เหมาะสม
5	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
6	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
7	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
8	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
9	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
10	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
11	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
12	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
13	+1	+1	+1	+1	0	0.80	เหมาะสม
14	0	+1	+1	+1	+1	0.80	เหมาะสม
15	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
16	+1	0	+1	+1	+1	0.80	เหมาะสม
17	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
18	+1	+1	+1	+1	0	0.80	เหมาะสม
19	+1	+1	+1	+1	0	0.80	เหมาะสม
20	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
21	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
22	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
23	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
24	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
25	+1	0	+1	+1	+1	0.80	เหมาะสม

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อที่	ผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ					ผลการ วิเคราะห์	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
26	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
27	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
28	+1	+1	0	+1	+1	0.80	เหมาะสม
29	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
30	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
31	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
32	+1	+1	0	+1	+1	0.80	เหมาะสม
33	+1	+1	0	+1	+1	0.80	เหมาะสม
34	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
35	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
36	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
37	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
38	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
39	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม
40	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	เหมาะสม

ตาราง 9 แสดงค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องหลักการใช้ภาษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อรูปแบบการสอนแบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์กับการสอนปกติ

ข้อที่	จำนวนนักเรียน		จำนวนผู้ตอบถูก		ค่าความยาก (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
	กลุ่มสูง(N_H)	กลุ่มสูง(N_L)	กลุ่มสูง(H)	กลุ่มต่ำ(L)		
1	15	15	13	10	0.77	0.20
2	15	15	15	9	0.80	0.40
3	15	15	12	9	0.70	0.20
4	15	15	15	8	0.77	0.47
5	15	15	12	9	0.70	0.20
6	15	15	13	9	0.73	0.27
7	15	15	13	10	0.77	0.20
8	15	15	13	10	0.77	0.20
9	15	15	14	10	0.80	0.27
10	15	15	12	8	0.67	0.27
11	15	15	13	8	0.70	0.33
12	15	15	13	10	0.77	0.20
13	15	15	13	9	0.73	0.27
14	15	15	12	9	0.70	0.20
15	15	15	12	8	0.67	0.27
16	15	15	15	9	0.80	0.40
17	15	15	8	5	0.43	0.20
18	15	15	13	8	0.70	0.33
19	15	15	15	9	0.80	0.40
20	15	15	11	7	0.60	0.27
21	15	15	11	7	0.60	0.27
22	15	15	12	6	0.60	0.40
23	15	15	10	6	0.53	0.27
24	15	15	12	6	0.60	0.40
25	15	15	13	9	0.73	0.27
26	15	15	12	6	0.60	0.40
27	15	15	12	5	0.57	0.47

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อที่	จำนวนนักเรียน		จำนวนผู้ตอบถูก		ค่าความยาก (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
	กลุ่มสูง(N _H)	กลุ่มสูง(N _L)	กลุ่มสูง(H)	กลุ่มต่ำ(L)		
28	15	15	13	10	0.77	0.20
29	15	15	10	7	0.75	0.20
30	15	15	12	9	0.70	0.20
31	15	15	13	6	0.63	0.47
32	15	15	10	4	0.47	0.40
33	15	15	12	9	0.70	0.20
34	15	15	11	6	0.57	0.33
35	15	15	13	10	0.77	0.20
36	15	15	11	8	0.63	0.20
37	15	15	9	5	0.47	0.27
38	15	15	15	8	0.77	0.47
39	15	15	13	9	0.73	0.25
40	15	15	13	9	0.73	0.25
ต่ำสุด					0.43	0.20
สูงสุด					0.80	0.47

การคำนวณความยากง่าย (p) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (พิชิต
ฤทธิ์จรูญ, 2547 , หน้า 250) และการคำนวณอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน

สูตร

$$p = \frac{H + L}{N_H + N_L} \qquad r = \frac{P_H - P_L}{N/2}$$

แทนค่าในสูตร

$$p = \frac{9 + 5}{15 + 15} \qquad r = \frac{9 - 5}{30/2}$$

$$p = \frac{14}{30} \qquad r = \frac{4}{15}$$

$$= 0.47 \qquad = 0.27$$

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยของแบบวัดเจตคติต่อการเรียนเรื่องหลักการใช้ภาษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อรูปแบบการสอนแบบร่วมมือเทคนิคจิกซอร์

รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับเจตคติ
1. ภาษาไทยเป็นภาษาที่นักเรียนชอบเรียนมากที่สุด	4.80	4.01	มาก
2. เมื่อเรียนภาษาไทยแล้วทำให้เกิดความมั่นใจในการใช้ภาษามากขึ้น	4.97	0.18	มาก
3. นักเรียนรู้สึกเบื่อเมื่อเรียนภาษาไทย	4.93	0.25	มาก
4. นักเรียนรู้สึกภูมิใจที่ได้เรียนภาษาไทยที่เป็นภาษา ประจำชาติ	4.90	0.31	มาก
5. การเรียนวิชาภาษาไทยช่วยให้นักเรียนมีความรู้กว้างขึ้น	4.87	0.35	มาก
6. วิชาภาษาไทยมีเนื้อหาที่ยากทำให้เรียนแล้วเบื่อ	4.87	0.35	มาก
7. การทำแบบฝึกหัดหลายๆ จะช่วยให้นักเรียนใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง	4.93	0.25	มาก
8. การจัดกิจกรรมกลุ่มในการเรียนภาษาไทยทำให้นักเรียนเข้าใจมากขึ้น	5.00	0	มากที่สุด
9. เมื่อนักเรียนได้เรียนแบบร่วมมือเทคนิคจิกซอร์ ทำให้ภาษาไทยสนุกและไม่น่าเบื่อ	4.87	0.35	มาก
10. ภาษาไทยเป็นวิชาที่มีประโยชน์ต่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน	4.93	0.25	มาก
11. การจัดกิจกรรมกลุ่มในการเรียนภาษาไทยทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น	4.90	0.31	มาก
12. การเรียนแบบร่วมมือสร้างความเข้าใจในการเรียนและฝึกการทำงานเป็นทีม	4.93	0.25	มาก
13. การทำงานเป็นกลุ่มช่วยให้นักเรียนรู้จักวิธีการแก้ปัญหาต่างๆ ได้ดีขึ้น	4.90	0.31	มาก
14. การแบ่งกลุ่มในการคิดช่วยให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นมากขึ้น	4.90	0.31	มาก
15. การฝึกให้แต่ละคนในกลุ่มศึกษาหาความรู้เป็นการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ตนได้รับมอบหมาย	4.93	0.25	มาก
16. นักเรียนคิดว่าขั้นตอนที่เรียนรู้นี้ความยุ่งยากมากเกินไป	5.00	0	มากที่สุด
17. ขั้นตอนและกิจกรรมที่ครูนำมาสอนทำให้นักเรียนมีความสนใจในการเรียนภาษาไทยมากยิ่งขึ้น	5.00	0	มากที่สุด
18. การจัดกิจกรรมเหมาะสมกับเวลาและเนื้อหาที่กำหนดไว้ในหน่วยการเรียนรู้	4.93	0.25	มาก
19. นักเรียนมีโอกาสและมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมอย่างเต็มที่	4.87	0.35	มาก
20. นักเรียนมีโอกาสได้ซักถามครูมากขึ้นเมื่อเกิดความไม่เข้าใจ	4.97	0.18	มาก

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ยของแบบวัดเจตคติต่อการเรียน เรื่องหลักการใช้ภาษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการสอนปกติ

รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ เจตคติ
1. ภาษาไทยเป็นภาษาที่นักเรียนชอบเรียนมากที่สุด	4.83	0.38	มาก
2. เมื่อเรียนภาษาไทยแล้วทำให้เกิดความมั่นใจในการใช้ภาษามากขึ้น	4.97	0.18	มาก
3. นักเรียนรู้สึกเบื่อเมื่อเรียนภาษาไทย	4.77	0.43	มาก
4. นักเรียนรู้สึกภูมิใจที่ได้เรียนภาษาไทยที่เป็นภาษา ประจำชาติ	4.40	0.62	มาก
5. การเรียนวิชาภาษาไทยช่วยให้นักเรียนมีความรู้กว้างขึ้น	4.73	0.45	มาก
6. วิชาภาษาไทยมีเนื้อหาที่ยากทำให้เรียนแล้วเบื่อ	4.47	0.63	มาก
7. การทำแบบฝึกหัดหลายๆ จะช่วยให้นักเรียนใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง	4.73	0.45	มาก
8. การจัดกิจกรรมกลุ่มในการเรียนภาษาไทยทำให้นักเรียนเข้าใจมากขึ้น	4.50	0.51	มาก
9. เมื่อนักเรียนได้เรียนแบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ ทำให้ภาษาไทยสนุกและไม่น่าเบื่อ	4.90	0.31	มาก
10. ภาษาไทยเป็นวิชาที่มีประโยชน์ต่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน	4.70	0.47	มาก
11. การจัดกิจกรรมกลุ่มในการเรียนภาษาไทยทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น	4.50	0.51	มาก
12. การเรียนแบบร่วมมือสร้างความเข้าใจในการเรียนและฝึกการทำงานเป็นทีม	4.93	0.25	มาก
13. การทำงานเป็นกลุ่มช่วยให้มนุษย์รู้จักวิธีการแก้ปัญหาต่างๆ ได้ดีขึ้น	4.90	0.31	มาก
14. การแบ่งกลุ่มในการคิดช่วยให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นมากขึ้น	4.93	0.25	มาก
15. การฝึกให้แต่ละคนในกลุ่มศึกษาหาความรู้เป็นการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ตนได้รับมอบหมาย	4.40	0.56	มาก
16. นักเรียนคิดว่าชั้นตอนที่เรียนรู้มีความยุ่งยากมากเกินไป	4.57	0.50	มากที่สุด
17. ขั้นตอนและกิจกรรมที่ครูนำมาสอนทำให้นักเรียนมีความสนใจในการเรียนภาษาไทยมากยิ่งขึ้น	4.60	0.50	มาก
18. การจัดกิจกรรมเหมาะสมกับเวลาและเนื้อหาที่กำหนดไว้ในหน่วยการเรียนรู้	4.50	0.51	มาก
19. นักเรียนมีโอกาสและมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมอย่างเต็มที่	4.20	0.55	มาก
20. นักเรียนมีโอกาสได้ซักถามครูมากขึ้นเมื่อเกิดความไม่เข้าใจ	4.50	0.51	มาก

ตาราง 12 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย(p)ค่าอำนาจจำแนก(r)

ข้อ เลขที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	0	1	1	1	0	1	0	1	1	1	0	0	1	0	1
2	1	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	1	0	1	0
3	1	1	1	0	1	0	1	1	0	1	0	1	1	1	0
4	1	0	1	1	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	0
5	0	1	0	0	1	1	0	0	1	0	1	1	1	1	1
6	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	1	1
7	0	1	1	1	0	1	1	1	0	1	0	0	1	1	1
8	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	0	0	0
9	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	1	1
10	1	1	0	0	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	0
11	1	0	0	0	1	0	1	1	0	1	1	1	1	0	0
12	0	0	0	0	1	1	1	0	1	1	0	1	0	1	1
13	1	1	0	1	1	0	0	1	1	0	1	1	0	0	0
14	1	0	1	1	0	1	0	1	1	0	1	1	0	0	1
15	0	0	1	1	1	0	1	1	1	0	1	1	0	1	1
16	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0
17	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0
18	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
19	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	0	1	0	1	1
20	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1
21	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1
22	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1
23	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0	1	1	1	1	1
24	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0
25	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
26	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1
27	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
28	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1
29	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1
30	1	1	0	1	0	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1
Σx	23	24	21	23	21	22	23	23	24	20	21	23	22	21	20
$n - \Sigma x$	7	6	9	7	9	8	7	7	6	10	9	7	8	9	10
P	0.77	0.80	0.70	0.77	0.70	0.73	0.77	0.77	0.80	0.67	0.70	0.77	0.73	0.70	0.67
r	0.20	0.40	0.20	0.47	0.20	0.27	0.20	0.20	0.27	0.27	0.33	0.20	0.27	0.20	0.27
P_L	10	9	9	8	9	9	10	10	10	8	8	10	9	9	8
P_H	13	15	12	15	12	13	13	13	14	12	13	13	13	12	12
ตัดส่วน	0.77	0.80	0.70	0.77	0.70	0.73	0.77	0.77	0.80	0.67	0.70	0.77	0.73	0.70	0.67
ตัดส่วน	0.23	0.20	0.30	0.23	0.30	0.27	0.23	0.23	0.20	0.33	0.30	0.23	0.27	0.30	0.33
pq	0.18	0.16	0.21	0.18	0.21	0.20	0.18	0.18	0.16	0.22	0.21	0.18	0.20	0.21	0.22

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อที่ เลขที่	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
2	1	0	1	1	0	0	0	1	0	1	1	0	1	0	0
3	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
4	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	1
5	1	1	0	1	0	1	1	0	0	0	1	0	1	0	1
6	1	1	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	1	1
7	1	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1	0	1
8	1	1	1	0	1	1	0	1	0	1	0	0	0	1	0
9	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	1
10	1	0	0	1	1	0	1	1	1	1	0	0	0	1	0
11	0	0	1	1	1	0	1	0	1	1	0	1	1	1	0
12	0	0	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1
13	0	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0	0	1
14	0	0	1	1	1	1	0	1	1	1	0	1	1	0	1
15	0	0	1	1	0	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1
16	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1
17	1	1	1	1	1	1	0	0	1	0	1	1	0	1	1
18	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1
19	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1
20	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	0
21	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0	1	1	1
22	1	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	1	1	1	1
23	1	0	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1
24	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0
25	1	0	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	0	0	1
26	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	0	1	1	0
27	1	0	0	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1
28	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1
29	1	0	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	0	1
30	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1
$\sum X$	24	13	21	24	18	18	18	16	18	22	18	17	23	17	21
$n - \sum X$	6	17	9	6	12	12	12	14	12	8	12	13	7	13	9
P	0.80	0.43	0.70	0.80	0.60	0.60	0.60	0.53	0.60	0.73	0.60	0.57	0.77	0.57	0.70
r	0.40	0.20	0.33	0.40	0.27	0.27	0.40	0.27	0.40	0.27	0.40	0.47	0.20	0.20	0.20
P_L	9	5	8	9	7	7	6	6	6	9	6	5	10	7	9
P_H	15	8	13	15	11	11	12	10	12	13	12	12	13	10	12
$\text{sign}(p)$	0.80	0.43	0.70	0.80	0.60	0.60	0.60	0.53	0.60	0.73	0.60	0.57	0.77	0.57	0.70
มีน(q)	0.20	0.57	0.30	0.20	0.40	0.40	0.40	0.47	0.40	0.27	0.40	0.43	0.23	0.43	0.30
pq	0.16	0.25	0.21	0.16	0.24	0.24	0.24	0.25	0.24	0.20	0.24	0.25	0.18	0.25	0.21

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อที่ เลขที่	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	x	x ²
1	1	0	1	1	1	0	1	1	0	1	7	49
2	0	0	0	0	1	0	1	1	1	1	5	25
3	0	0	1	0	1	1	1	0	1	1	6	36
4	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1	3	9
5	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	3	9
6	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	3	9
7	1	1	1	0	0	0	0	1	0	1	5	25
8	0	1	1	0	0	0	0	1	1	0	4	16
9	1	1	1	0	1	1	0	0	0	1	6	36
10	0	0	1	1	1	1	0	0	0	1	5	25
11	0	0	0	1	1	0	1	0	1	0	4	16
12	0	0	0	1	0	1	1	1	1	0	5	25
13	1	0	1	1	1	0	0	1	1	0	6	36
14	1	0	1	0	1	1	0	0	1	1	6	36
15	1	1	0	1	1	1	0	1	0	0	6	36
16	1	1	0	0	1	1	0	1	1	1	7	49
17	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	8	64
18	1	0	1	0	0	0	0	1	1	1	5	25
19	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	8	64
20	0	0	1	1	1	0	1	1	1	0	6	36
21	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	8	64
22	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	100
23	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	100
24	1	0	0	1	1	1	0	1	1	1	7	49
25	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	8	64
26	1	0	1	0	1	0	1	1	1	1	7	49
27	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	8	64
28	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	8	64
29	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	100
30	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	100
$\sum x$	19	14	21	17	23	19	14	23	22	22	194	1380
$n - \sum x$	11	16	9	13	7	11	16	9	10	10	ต่ำสุด	สูงสุด
P	0.63	0.47	0.70	0.57	0.77	0.63	0.47	0.77	0.73	0.73	0.47	0.77
r	0.47	0.40	0.20	0.33	0.20	0.20	0.27	0.47	0.25	0.25	0.20	0.47
P_L	6	4	9	6	10	8	5	8	9	9	$\sum x^2 =$	1380
P_H	13	10	12	11	13	11	9	15	13	13	$(\sum x)^2 =$	37636
สัดส่วน	0.63	0.47	0.70	0.57	0.77	0.63	0.47	0.77	0.73	0.73	$s^2 =$	38.92
สัดส่วน	0.37	0.53	0.30	0.43	0.23	0.37	0.53	0.30	0.33	0.33	Spq =	8.51
pq	0.23	0.25	0.21	0.25	0.18	0.23	0.25	0.23	0.24	0.24	$r_{tt} =$	0.808

การคำนวณหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร KR-20 (พิชิต ฤทธิ์จรูญ.
2544, หน้า 278)

สูตร

$$S^2 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}$$

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{s^2} \right]$$

แทนค่าในสูตร

$$S^2 = \frac{30(23169) - (813)^2}{30(30-1)}$$

$$= \frac{40}{40-1} \left[1 - \frac{8.51}{38.92} \right]$$

$$= \frac{694830 - 660969}{30(29)}$$

$$= \frac{40}{39} [1 - 0.22]$$

$$= \frac{33861}{870}$$

$$= 1.03 \times 0.78$$

$$= 38.92$$

$$= 0.80$$

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์

ตาราง 13 แสดงค่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

เลขที่	กลุ่ม	กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม	X_1^2	X_2^2
		X_1	X_2		
1		32	24	1024	576
2		30	24	900	576
3		33	22	1089	484
4		34	25	1156	625
5		34	27	1156	729
6		35	29	1225	841
7		31	23	961	529
8		38	22	1444	484
9		34	24	1156	576
10		31	26	961	676
11		33	25	1089	625
12		34	23	1156	529
13		34	24	1156	576
14		35	23	1225	529
15		34	24	1156	576
16		33	24	1089	576
17		31	25	961	625
18		35	27	1225	729
19		38	25	1444	625
20		37	24	1369	576
21		35	26	1225	676
22		32	21	1024	441
23		36	24	1296	576
24		33	22	1089	484
25		33	20	1089	400
26		34	22	1156	484
27		31	22	961	484
28		33	25	1089	625

ตาราง 14 แสดงค่าเปรียบเทียบเจตคติต่อกิจกรรมการเรียนรู้ของกลุ่มทดลองและกลุ่ม ความคุม

กลุ่ม เลขที่	กลุ่มทดลอง x_1	กลุ่มควบคุม x_2	X_1^2	X_2^2
1	74	71	5476	5041
2	75	67	5625	4489
3	75	67	5625	4489
4	75	69	5625	4761
5	68	68	4624	4624
6	75	74	5625	5476
7	70	74	4900	5476
8	75	74	5625	5476
9	75	75	5625	5625
10	69	75	4761	5625
11	75	75	5625	5625
12	75	74	5625	5476
13	75	75	5625	5625
14	75	74	5625	5476
15	75	74	5625	5476
16	75	66	5625	4356
17	75	67	5625	4489
18	75	67	5625	4489
19	75	75	5625	5625
20	67	75	4489	5625
21	75	75	5625	5625
22	68	64	4624	4096
23	75	67	5625	4489
24	68	67	4624	4489
25	75	67	5625	4489
26	75	66	5625	4356
27	75	67	5625	4489
28	75	64	5625	4096
29	75	74	5625	5476
30	75	73	5625	5329

$$\sum X_1 = 2209$$

$$\bar{X}_1 = 73.63$$

$$S_1^2 = 7.48$$

$$S.D._1 = 2.74$$

$$\sum X_2 = 2120$$

$$\bar{X}_2 = 70.67$$

$$S_2^2 = 16.02$$

$$S.D._2 = 4.00$$

$$\sum X_1^2 = 162873 \quad \sum X_2^2 = 150278$$

$$df = 58$$

$$\alpha = .05 \text{ เปิดตารางได้ค่า } t = 2.00$$

$$\text{ค่า } t = 3.35$$

ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์

ชื่อ สกุล นางสาวศิริลักษณ์ สุภาจรรยา
วันเดือนปีเกิด วันที่ 12 เดือน สิงหาคม พุทธศักราช 2519
สถานที่อยู่ปัจจุบัน 244 ถนนนารายณ์มหาราช ตำบลทะเลชุบศร อำเภอเมืองลพบุรี
จังหวัดลพบุรี 15000
สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ ลำนารายณ์
98 หมู่ 4 ตำบลม่วงค่อม อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี 15130
ประวัติการศึกษา พ.ศ. 2531 ระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6
โรงเรียนเมืองใหม่ อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี
พ.ศ. 2537 ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-6
โรงเรียนวินิตศึกษาในพระราชูปถัมภ์ อำเภอเมืองลพบุรี
จังหวัดลพบุรี
พ.ศ. 2541 ครุศาสตรบัณฑิต (ภาษาไทย) สถาบันราชภัฏเทพสตรี
ตำบลทะเลชุบศร อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี
พ.ศ. 2552 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ตำบลทะเลชุบศร
อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี